

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
(EĞİTİM PROGRAMLARI ve ÖĞRETİM PROGRAMI)
DOKTORA TEZİ

ANADOLU LİSELERİNDE MATEMATİK ve FEN BİLGİSİ
DERSLERİNİN YABANCI DİLLE ÖĞRETİLMESİNDE
KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
(EGE BÖLGESİ ÖRNEĞİ)

89365

Hazırlayan
Aynur PALA

Danışman
Yrd.Doç.Dr.Gönül DURUKAFA

İZMİR

1999

T.C.
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
(EĞİTİM PROGRAMLARI ve ÖĞRETİM PROGRAMI)
DOKTORA TEZİ

ANADOLU LİSELERİNDE MATEMATİK ve FEN BİLGİSİ
DERSLERİNİN YABANCI DİLLE ÖĞRETİLMESİNDE
KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
(EGE BÖLGESİ ÖRNEĞİ)

Hazırlayan

Aynur PALA

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Gönül DURUKAFA

İZMİR

1999

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Doktora tezi olarak sunduğum “Anadolu Liselerinde Matematik ve Fen Bilgisi Derslerinin Yabancı Dille Öğretilmesinde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri (Ege Bölgesi Örneği)” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

...../...../19.....

Aynur PALA

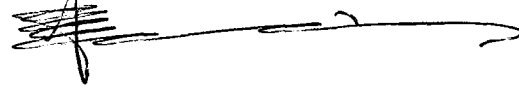
TUTANAK

Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünün 19.10.2020 tarih ve 196 sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'nin maddesine göre Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı doktora öğrencisi Aynur PALA'nın "Anadolu Liselerinde Matematik ve Fen Bilgisi Derslerinin Yabancı Dille Öğretilmesinde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri (Ege Bölgesi Örneği)" konulu tezi incelenmiş ve aday 16.11.2020 tarihinde, saat 14.30'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra 60... dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından jüri üyelerince sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin başarılı... olduğuna oy .birliği... ile karar verildi.

BAŞKAN

Doç. Dr. Kadir Dülker

ÜYE

Yrd. Doç. Mehmet Ali Yavuz

ÜYE

Yrd. Doç. Dr. Gönül Duruhoğlu

**YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ TEZ VERİ
FORMU**

Tez No: Konu Kodu: Üniv.Kodu:

*Not: Bu bölüm merkezimiz tarafından doldurulacaktır.

Tezin Yazarının

Soyadı: PALA

Adı: Aynur

Tezin Türkçe Adı: "Anadolu Liselerinde Matematik ve Fen Bilgisi Derslerinin Yabancı Dille Öğretilmesinde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri (Ege Bölgesi Örneği)"

Tezin Yabancı Dildeki Adı: The Problems Encountered in the Teaching of Mathematics and Science and in the foreign language at the Anatolian High Schools and the Proposals for Their Remedy (Agean Region Sample)

Tezin Yapıldığı

Üniversite: Dokuz Eylül Üniv. Enstitü:Eğitim Bilimleri

Yıl: 1999

Diğer Kuruluşlar:

Tezin Türü:

1-Yüksek Lisans ☐

2-Doktora ☐

3-Tıpta Uzmanlık ☐

4-Sanatta Yeterlilik ☐

Tez Danışmanlarının

Ünvanı Adı Soyadı: Yrd.Doç.Dr.Gönül DURUKAFA

Türkçe Anahtar Kelimeler:

1-Yabancı dille öğretim

2-Anadolu Liseleri

3-8.sınıf matematik öğretimi

4-8.sınıf fen bilgisi öğretimi

İngilizce Anahtar Kelimeler:

1-Bilingualism

2-Anatolian High Schools

3-8th grade mathematics instruction

4-8th grade science instruction

Tarih:

İmza:

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Anadolu Liselerinde matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesinde karşılaşılan sorunları ortaya çıkarmak ve çözülmesi için öneriler sunmaktır.

Araştırma şu sorulara yanıt aramaktadır:

1-Anadolu liselerinde matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesine ilişkin algıları öğrencinin;

- a) okuluna,
- b) 1.dönem matematik dersi karne başarı notuna,
- c) 1.dönem fen bilgisi dersi karne başarı notuna,
- d) cinsiyetine,
- e) yaşına,
- f) mezun olduğu okul türüne,
- g) annesinin eğitim durumuna,
- h) babasının eğitim durumuna göre farklılık göstermekte midir?

2-Anadolu liselerindeki matematik ve fen bilgisi öğretmenlerinin bu derslerin yabancı dille öğretilmesine ilişkin algıları nasıldır?

3-Öğrenci velilerinin, matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesine ilişkin algıları nasıldır ve,

- a) yaş,
- b) eğitim durumlarına göre farklılık göstermekte midir?

Veri toplama aracı olarak, öğretmen, öğrenci ve velilerin konuya ilişkin algılarını belirlemek amacıyla üç likert tipi anket kullanılmıştır.

Veriler toplandıktan sonra öğrenci, öğretmen ve veli algılarını ortaya çıkarmak için the Statistical Program for Social Sciences (SPSS) programı uygulanmıştır. Algılar arasındaki karşılaştırmalar Chi-square Pearson yöntemiyle hesaplanmıştır.

Araştırmanın örneklemini Anadolu Liseleri 8 sınıfındaki 1245 öğrenci, bu okullardaki 35 matematik ve 29 fen bilgisi olmak üzere 64 öğretmen, 905 öğrenci velisi oluşturmaktadır.

Araştırma sonunda elde edilen bulgular şöyle özetlenebilir:

1-Anadolu Liseleri öğrencilerinin matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesine ilişkin algıları öğrencinin;

a) okuluna,

b) 1.dönem matematik dersi karne başarı notuna,

c) 1.dönem fen bilgisi dersi karne başarı notuna,

d) cinsiyetine,

e) yaşına,

f) annesinin eğitim durumuna,

g) babasının eğitim durumuna göre fark göstermekte olup mezun olduğu okul türüne göre fark göstermemektedir.

Öğrencilerin çoğunluğu bu derslerin Türkçe okutulması yönünde görüş bildirmişlerdir.

2-Matematik ve fen bilgisi öğretmenlerinin çoğunluğu bu derslerin Türkçe okutulması görüşünü benimsemektedirler.

3-Öğrenci velilerinin çoğunluğu, öğrenci ve öğretmen görüşlerini paylaşmaktadırlar. Velilerin algıları yaş ve eğitim durumlarına göre farklılık göstermektedir.

Araştırmanın sonunda, Anadolu liselerinde matematik ve fen bilgisi programının iyileştirilmesi için bazı öneriler sunulmuştur.

SUMMARY

The purpose of this study is to bring out the problems about instructing mathematics and science in the foreign language at the Anatolian high schools and proposals for their remedy.

The study was designed to analyze the following sub-problems:

1-Do the students' perceptions about instructing mathematics and science in a foreign language at the Anatolian high schools change due to their;

- a) school,
- b) achievement score of mathematics in the first term,
- c) achievement score of science in the first term,
- d) age,
- e) type of school they graduated from,
- f) fathers' educational level,
- g) mothers' educational level.

2-What are the perceptions of mathematics and science teachers about instructing the related courses in the foreign language at the Anatolian high schools?

3-What are the perceptions of students' parents about using the foreign language as means of instruction for mathematics and science at the Anatolian high schools and do their perceptions change due to their;

- a) age,
- b) educational level.

Three sorts of questionnaire were applied to 64 mathematics and science teachers, and to 1245 students, along with 905 their parents.

After the data had been complied, the computer program, the Statistical program for the Social Sciences (SPSS), was used to bring out the perceptions of students,

teachers and parents. The comparison between perceptions was computed by Chi-Square Pearson method.

In this research, statistical analysis can be summed up as follows;

1-Students' perceptions about instructing of these subjects in a foreign language differ due to their;

- a) school,
- b) achievement score of mathematics in the first term,
- c) achievement score of science in the first term,
- d) age,
- e) fathers' educational level,
- f) mothers' educational level,

but do not differ due to the type of school they graduated from.

Most of the students commonly agreed that the two courses should be taught in Turkish rather than English.

2-A great number of mathematics and science teachers also think that these subjects should be taught in Turkish.

3-Perceptions of students' parents about instructing these subjects in a foreign language differ due to their;

- a) age,
- b) educational level.

A great number of parents shares the same ideas as of the students' and the teachers.

At the end of this study, some proposals are put out to improve the quality of instruction of mathematics and science courses at the Anatolian high schools.

ÖNSÖZ

İkinci bir dil bilme gereksinimi her ülkede olduğu gibi ülkemizde de gitgide artmakta ve önem kazanmaktadır. Bu nedenle, bilimi daha yakından izleme gereğine dayanılarak bazı ortaöğretim kurumlarında matematik ve fen bilgisi dersleri yabancı dille verilmektedir. Ancak bu öğretim yolu, bazı sorunları doğurmuştur. Gazete, dergi, kitap ve televizyon programlarında bilim adamlarınca sıkça ele alınan ve gündemi meşgul eden bu konu bu araştırmanın gerçekleşmesine yol açmıştır. Bu araştırma, konuya ilişkin tartışmaların odaklaştığı başlıca sorunları ele almaktadır.

Sorunların ortaya çıkarılması için, konu ile doğrudan ilgili öğrenci, öğretmen, yönetici ve öğrenci velilerinin görüşlerine başvurulmuştur. Uygulama alanına yönelik bu konunun araştırılması ile ülkemiz açısından, büyük önem taşıyan bir uygulamanın sonuçları bilimsel bir bakış açısı ile değerlendirilmektedir.

Bu araştırmanın hazırlanması sırasında çok değerli insanın emeği olmuştur. Her aşamada olumlu eleştirileri, hoşgörüsü ve yardımları için Sayın hocam Yrd.Doç.Dr.Gönül DURUKAFA'ya çok teşekkür ederim.

Araştırma kapsamındaki okul idarecileri, sevgili öğrenciler, meslekdaşlarım ve veliler, anketin uygulanmasında yardımlarını esirgememişlerdir. Türkçe dilbilgisi ve imlâ kuralları ile ilgili yanlışların düzeltilmesinde Türkçe öğretmeni Talat AVCI, bilgisayarda yazılmasında Nuray ALTINDAL büyük gayret göstermişlerdir. Çok sevgili arkadaşlarım, Sayın Prof.Dr.Vildan SERİN, Yrd.Doç.Dr.Uğur TANDOĞAN, Dilek TANDOĞAN ve Esir KIRLICA sıkıntılı dönemlerimde teşviklerini ve yardımlarını esirgememişlerdir. Hepsine ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Araştırmanın, bu konu ile ilgilenen idareci ve araştırmacılara yararlı olmasını diliyorum.

Aynur PALA

Aralık 1999

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
Yemin Metni.....	III
Tutanak.....	IV
Yükseköğretim Kurulu Dokümantasyon Merkezi Tez Veri Formu.....	V
Özet.....	VI
Summary.....	VIII
Önsöz.....	X
İçindekiler.....	XI
Tablolar Listesi.....	XIII

BÖLÜM I

GİRİŞ.....	1
Yabancı Dilin Önemi.....	1
İngilizcenin Önemi.....	3
İkidiilli Olmak.....	6
İkidilliliğin Tarihçesi ve Dünyada İkidillilik.....	8
Türkiye’de Yabancı Dille Öğretim Yapan Kurumlar: Anadolu Liselerinin Kuruluş Amaçları.....	11
Anadolu Liselerinin Sayısal Gelişimi.....	12
Anadolu Liselerinin Sorunları.....	14
Yabancı Dille Eğitim ile İlgili Görüşler.....	15
Araştırmanın Problemi.....	21
Alt Problemler.....	22
Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	22
Varsayımlar.....	24
Sınırlılıklar.....	24
Tanımlar.....	25

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	26
Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	26

Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar.....	35
--	----

BÖLÜM III

YÖNTEM.....	39
Araştırma Modeli.....	39
Evren.....	39
Örnekleme.....	39
Veriler ve Toplanması.....	53
Anketin Geçerliliği ve Güvenirliliği.....	54
Anketlerin Uygulanması.....	54

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM.....	56
Bulgular.....	56
Probleme İlişkin Yorum.....	60
Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	60
İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	103
Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	110

BÖLÜM V

SONUÇ ve ÖNERİLER.....	117
Öneriler.....	119
Kaynakça.....	122
Ekler Listesi.....	130

TABLÖLAR LİSTESİ

No:	Sayfa
3.1 Örneklem grubundaki öğrenci nüfusunun okullara göre dağılımı.....	40
3.2 Örneklem grubundaki öğrenci nüfusunun “yabancı dille okutulan dersler” sorusuna verdikleri cevaplara göre dağılımı.....	41
3.3 Örneklem grubundaki öğrenci nüfusunun matematik ve fen bilgisi 1.dönem karne başarı notlarına göre dağılımı.....	41
3.4 Örneklem grubundaki öğrenci nüfusunun cinsiyete göre dağılımı.....	42
3.5 Örneklem grubundaki öğrenci nüfusunun yaşa göre dağılımı.....	42
3.6 Örneklem grubundaki öğrenci nüfusunun mezun olduğu okul türüne göre dağılımı.....	43
3.7 Örneklem grubundaki öğrenci nüfusunun anne ve baba eğitim durumuna göre dağılımı.....	43
3.8 Örneklem grubundaki öğrenci nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulma oranına ilişkin algılarının dağılımı.....	44
3.9 Örneklem grubundaki öğretmen nüfusunun okullara göre dağılımı.....	45
3.10 Örneklem grubundaki öğretmen nüfusunun cinsiyete göre dağılımı.....	46
3.11 Örneklem grubundaki öğretmen nüfusunun yaşa göre dağılımı.....	46
3.12 Örneklem grubundaki öğretmen nüfusunun öğretmenlik mesleğini seçmelerine (isteyerek, mecburen) göre dağılımı.....	47
3.13 Örneklem grubundaki öğretmen nüfusunun mesleki tecrübelerine göre dağılımı.....	47
3.14 Örneklem grubundaki öğretmen nüfusunun mezun olduğu okul türüne göre dağılımı.....	48
3.15 Örneklem grubundaki öğretmen nüfusunun verdikleri derslere (matematik/fen bilgisi) göre dağılımı.....	48
3.16 Örneklem grubundaki öğretmen nüfusunun verdikleri dersi lisans öğrenimleri sırasında kendilerinin yabancı dille alıp almadıklarına göre dağılımı.....	49
3.17 Örneklem grubundaki öğretmen nüfusunun yabancı dili öğrenme kaynaklarına göre dağılımı.....	49
3.18 Örneklem grubundaki öğretmen nüfusunun derslerinde yabancı dil kullanma oranlarına göre dağılımı	50
3.19 Örneklem grubundaki veli nüfusunun okullara göre dağılımı.....	51
3.20 Örneklem grubundaki veli nüfusunun yaşa göre dağılımı.....	52

3.21	Örneklem grubundaki veli nüfusunun eğitim durumuna göre dağılımı.....	52
4.1	Ölçme aracı maddelerinin aritmetik ortalama ve standart sapmaları (Anadolu Liseleri öğrencilerinin matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesine ilişkin algıları).....	57
4.2	Ölçme aracı maddelerinin aritmetik ortalama ve standart sapmaları (Anadolu Liselerinde görev yapan matematik ve fen bilgisi öğretmenlerinin bu derslerin yabancı dille öğretilmesine ilişkin algıları)...	58
4.3	Ölçme aracı maddelerinin aritmetik ortalama ve standart sapmaları (Anadolu Liseleri öğrenci velilerinin matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesine ilişkin algıları).....	59
4.4	Toplam öğrenci nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesine ilişkin algılarının genel dağılımı.....	61
4.5	Toplam öğrenci nüfusunun “Matematik ve Fen Bilgisi dersi tamamen Türkçe okutulursa başarımın artacağına inanıyorum” ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı.....	62
4.6	Toplam öğrenci nüfusunun “Matematik ve Fen bilgisi dersleri ile ilgili kavram ve konuların Türkçe verilmesi, anlaşılabilirliği kolaylaştırmaktadır” ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı.....	64
4.7	Toplam öğrenci nüfusunun “Matematik ve Fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesi derse olan motivasyonumu artırmaktadır” ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı.....	66
4.8	Toplam öğrenci nüfusunun “Matematik ve Fen Bilgisi derslerinin sınavlarında soruları anlamakta zorlanıyorum” ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı.....	68
4.9	Toplam öğrenci nüfusunun “Matematik ve Fen Bilgisi sınav sorularına yabancı dilde cevap vermekte zorlanıyorum” ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı.....	70

4.10	Toplam öğrenci nüfusunun “Matematik ve Fen Bilgisi sınav sorularına yarı Türkçe, yarı yabancı dilde cevap veriyorum” ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı.....	72
4.11	Toplam öğrenci nüfusunun “Matematik/Fen Bilgisi derslerinde yabancı dilde not tutmakta zorlanıyorum” ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı.....	74
4.12	Toplam öğrenci nüfusunun “Yabancı dil seviyem, matematik ve fen bilgisi derslerini izleyebilecek düzeydedir” ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı.....	75
4.13	Toplam öğrenci nüfusunun “Matematik ve fen bilgisi öğretmenimizin yabancı dil seviyesi, bu dersi yabancı dille öğretebilecek düzeydedir” ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı.....	78
4.14	Toplam öğrenci nüfusunun “Matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesi, yabancı dil seviyemin artmasında etkili olmaktadır” ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı.....	80
4.15	Toplam öğrenci nüfusunun “Matematik ve Fen Bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesi, Türkçe’yi yanlış kullanmama sebep olmaktadır” ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı.....	81
4.16	Toplam öğrenci nüfusunun “Matematik ve Fen Bilgisi derslerini yabancı dille öğrenmek, kendime olan güven duygumu artırmaktadır” ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı.....	84
4.17	Toplam öğrenci nüfusunun “Yabancı dilde yazılmış kitapları almak, bütçemi zorlamaktadır” ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı.....	85
4.18	Toplam öğrenci nüfusunun “yabancı dille hazırlanmış ders kitapları içerikleri, kaynak/yardımcı kitaplar yetersizdir” ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı.....	87

4.19	Toplam öğrenci nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algılarının 1.dönem matematik dersi karne başarı notuna göre dağılımı.....	89
4.20	Toplam öğrenci nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algılarının 1.dönem fen bilgisi dersi karne başarı notuna göre dağılımı.....	91
4.21	Toplam öğrenci nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algılarının cinsiyete göre dağılımı.....	93
4.22	Toplam öğrenci nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algılarının yaşa göre dağılımı.....	95
4.23	Toplam öğrenci nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algılarının mezun olduğu okul türüne göre dağılımı.....	97
4.24	Toplam öğrenci nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algılarının anne eğitim durumuna göre dağılımı	99
4.25	Toplam öğrenci nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algılarının baba eğitim durumuna göre dağılımı	101
4.26	Toplam öğretmen nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algılarının genel dağılımı.....	103
4.27	Toplam veli nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algılarının genel dağılımı.....	110
4.28	Toplam veli nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algılarının yaşa göre dağılımı.....	113
4.29	Toplam veli nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algılarının eğitim durumuna göre dağılımı.....	115

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde çalışmanın temelini oluşturan araştırmanın problemi ile ilgili olarak, yabancı dilin önemi, İngilizcenin önemi, ikidilli olma, ikidilliliğin tarihçesi ve dünyada ikidilli eğitim, Türkiye’de yabancı dille öğretim yapan kurumlar: Anadolu liselerinin kuruluş amacı, tarihi ve sayısal gelişimi, yabancı dille öğretim ile ilgili görüşler ele alınmakta ve problem ve alt problemler belirtilerek, araştırmanın amacı ve önemi, varsayımları, sınırlılıkları belirlenip ve çalışmada yer alan terimler tanımlanmaktadır.

Yabancı Dilin Önemi

“Ülkelerarası sınırların git gide kaybolması ve önemini yitirmesi, yani globalleşmeye doğru gidilmesi, bir iletişim aracı olan yabancı dil öğretiminin önemini daha da artırmaktadır (Tarcan, A.1997). Rekabetin hızlandığı, iletişim aracılığıyla anında her noktasına ulaşılan dünyamızda, yabancı dil öğrenmenin zorunluluğu, günümüzde hiçbir ülkede, hiç kimse tarafından inkar edilemez bir olgudur.

Gerçekten de küçülen dünyamızda, gelişen bilim, teknoloji ve ticaretin dışında yalnız kalmamak, dünyaya açılarak refaktan pay almak ve ülkelerarası iletişimi gerçekleştirmek için her bireyin mümkünse iki, üç yabancı dil öğrenmesi gerekmektedir.

Türkiye’de yabancı dil, eğitim, ticaret, ekonomi, siyaset, bilgi alışverişi, askerlik, bilim, turizm, kültür, sanat, haberleşme ve mesleki ve teknik iletişim alanlarında kullanılmaktadır.

Yabancı dilin yararları şöyle sıralanabilir:

1) Yabancı dil, bir işe girmede ve uğraş alanında ilerlemede, nitelikli insangücü yetişmesi ve gelişmesinde önemli bir faktördür.

Sebüktekin (1981) yüksek öğrenimlerini tamamladıktan sonra iş bulmak üzere kamu kesimindeki ya da özel kesimdeki kuruluşlara başvuran kişilerin çoğuna, yabancı dil bilip bilmediklerinin sorulduğunu, kendilerinden bu bilgiyi belgelerle ya da bir sınava girerek kanıtlamaları istendiğini belirtmektedir.

2) Herhangi bir bilim dalında yeni bilgilerin üretilmesi, yapılan bilimsel çalışmaları kaynak dilde izlemek için yabancı dil bilme bir gereksinim olmaktadır.

3) Yabancı dil, ön yargılardan kurtulmak, içimizdeki duvarları yıkmak, dünyaya açılmak için bir araçtır.

Yabancı dil dünyaya açılarak, bizden farklı olanları çoğu kez “yabancı” olarak algıladığımız kişileri ve ulusları tanımak, onları farklılıkları içinde algılayabilmek ve bunda kişisel ve toplumsal varlık için sonuçlar çıkarabilmek için zorunluluktur (Sayın, Ş.1993). Yabancı dili öğrenen kişi ister istemez, kültür farklılıklarının bilincine varacaktır. Yabancı dil öğrenme, insanların birbirlerini tanımalarına, birbirleriyle anlaşmalarına ve kaynaşmalarına neden olacaktır (Coven, 1994).

4) Yabancı dil öğretimiyle, öğrenciye kendi anadilinin yapısı daha iyi kavratılabilmektedir. Yabancı dil öğrenen kişi, anadilini yabancı dilin getirdiği yeni yaşantı ve algılama biçimleriyle zenginleştirebilmektedir. Çünkü, sınıf içindeki ikinci dilde geliştirilen dinleme, anlama ve konuşma becerileri, öğrenci tarafından anadiline transfer edilir, öğrenilir ve böylece daha iyi dinleyen, anlayan ve konuşan birey haline gelir.

Larson (1988) birçok araştırmanın, ikinci dilin öğrenilmesinin anadildeki becerileri de artırdığını ortaya çıkardığını belirtmektedir.

5) İkinci dil öğrenenlerin bilişsel ve eleştirel düşünce becerileri gelişir ve bu beceriler diğer durumlara da uygulamaya geçirilir (Woodruff, 1996).

Yurt içinde ve dışında meydana gelen güncel olaylarla ilgili gazete kupürlerinin kesilip okutulması, öğrencilerin hem o olayı, hem de o yazının olayı ele alış biçimini, kendi bildikleri ile karşılaştırarak eleştirmelerinin istenmesi, eleştirel düşünmenin sağlanması açısından yararlı olmaktadır.

6) Yabancı dil ile öğrenci toplumsallaşmaktadır. Yabancı dil derslerinde genellikle “Good morning”, “How are you?” selamlaşma ve hatır sorma gibi yapılar dış dünyada rahatça kullanılmak suretiyle öğrenci sosyalleşmektedir. Dil öğrenmek, bir şeye yeni ve farklı açılardan bakmayı ve dünyayı daha doğru anlamayı kolaylaştırmaktadır. Dil öğrenmek amacıyla okunan veya okutulan parçalar, okuyucuya pek çok konudan haberdar olma fırsatını verir (Tarcanlıoğlu, 1996).

7)Yabancı dil yaratıcılık ve sorun çözme becerilerini geliştirmektedir.

8) Yabancı dil dünya ekonomisinde iş yapmak için hızla bir zorunluluk olmaktadır. Basile, (1996) başka insanların dili konuşulamayınca satış yapılamayacağını, karşımızdaki kişiyi önemli bulduğumuzu ifade edemeyeceğimizi vurgulamaktadır. Bir şirketin ürün ve hizmetinin istenmesi ve anlaşılması için yabancı dilin bilinmesi gerekmektedir. İş adamları, iyi bir izlenim bırakmanın en iyi yolunun, onların dillerini nasıl kullandıklarını göstermek olduğuna inanırlar.

İçinde yaşadığımız çağda yabancı dil öğrenmenin zorunluluğu göz önünde tutularak, Türkiye’de de bireyler, bütçelerinin elverdiği oranda çeşitli özel kurslara gitmek ya da çeşitli yayınları izlemek suretiyle, yabancı dil öğrenmeye çalışmaktadırlar.

İngilizcenin Önemi

Anadili İngilizce olanların sayısı açısından bakıldığında, dünyada en yaygın dil İngilizce değildir. Anadili İngilizce olanlardan çok daha fazla Çince konuşan insan vardır. Fakat, Çince Çin toplulukları dışında çok az konuşulmaktadır. Tam olarak İngilizce konuşan kaç insan olduğunu tahmin etmek zordur. Fakat bir tahmine göre İngilizce’yi anadil olarak kullananların sayısı 350.000.000’den, ikinci dil ve yabancı dil olarak konuşanların sayısı 400.000.000’den fazladır. Bu rakamlar İngilizcenin gerçekten bir dünya dili olarak ne kadar önemli olduğunu göstermez. Çünkü dünya nüfusunun % 15’den azı, İngilizceyi kullanmaktadır. İngilizcenin önemi kaç kişinin onu kullandığına değil, onu niçin kullandığına bağlıdır. İngilizce dünyada, haber ve bilgi dilinde en önemli dildir. İngilizce bazı ülkelerde bir azınlık dili olsa da, iş dili ve resmi dildir. İngilizce deniz iletişiminde ve anadil olarak İngilizce kullanılmadığı ülkelerde bile, ulusal hava trafiğinin kontrolünde kullanılmaktadır.

Birinci ve ikinci dil olarak İngilizce, İngiltere, Birleşmiş Milletler, Kanada, Avustralya, Yeni Zelanda ve İrlanda’da tek ve baskın dildir. Hong Kong, Singapur, Nijerya, Filipinler ve Malezya’da yaygın olan başka bir dil olmadığı için, bu ülkelerde, farklı anadillere sahip insanlar arasında iletişim aracı olarak İngilizce kullanılmaktadır.

Dünyanın küçülmesi ve imkanların her alanda artmasıyla, iş imkanları da artmış ve İngilizce uluslararası dil değil, çok uluslu dil haline gelmiştir (Baron, 1995).

Lundine (1997) makalesinde, Birleşmiş Milletler ve Dünya İstatistik Kuruluşlarının verdiği verilere göre dünyada yaygın kullanılan dilleri, kullanım alanı ve amacına göre üç kategoride sınıflandırılabilirdiğini belirtmektedir:

- 1) Dünyada en çok nüfus tarafından anadil olarak kullanılan diller,
- 2) Dünyada en geniş coğrafi alanda kullanılan diller,
- 3) Dünyada bilimsel ve teknolojik alanda, ticaret, haberleşme ve bilgi alışverişinde yaygın kullanılan diller. 1. gruptaki diller sırasıyla; Çince, Hinduca, İngilizce, İspanyolca, Rusca, Arapça ve diğerleri. 2. gruptaki diller sırasıyla; İngilizce, Çince, İspanyolca, Arapça, Türkçe Hinduca, 3.gruptaki diller sırasıyla; Avrupa dilleri İngilizce, Almanca, Fransızca, İspanyolca ve Rusça.

Ersöz ve Pekkan (1987) ülkeler arasında gün geçtikçe artan politik, ekonomik ve sosyo-kültürel ilişkiler nedeniyle iletişimi sağlayacak ortak bir dilin kullanılması gerektiğini ve son 40-50 yıldır İngilizcenin yaygın bir şekilde öğretilmesi/öğretilmesinin bu ihtiyacın sonucu olduğunu savunmaktadır.

Sayın, Ş. (1993) da yabancı dilin ekonomik değeri ön plana alındığında Türkiye’de de İngilizcenin en çok rağbet gören yabancı dil durumunda olduğunu, bütün orta ve yükseköğretimde, İngilizcenin büyük farkla ön planda yer aldığını, bunu çok gerilerden Almanca, Fransızca, İtalyancanın izlediğini, başka bir deyişle, İngilizce dışında, yabancı dile olan gereksinimin oldukça az olduğunu ya da gerilediğini ileri sürmektedir.

İngilizce dünyada en çok kullanılan eğitim, bilim ve haberleşme dilidir. O halde ilk öğrenilecek yabancı dil, İngilizce olmalıdır. Ülkemizde bu konuda hemen hemen görüş birliği vardır. Bugün öğretilen yabancı diller % 80 İngilizce, % 7-8 Almanca, % 4.5 Fransızca, Tarih ve Türk Dili Bölümleri ile İlahiyat Fakültelerinde Arapça, Farsça, Japonca ve eski diller de öğretilmektedir (Doğan, 1996).

Sonuç olarak, İngilizce bugün dünyada en yaygın ve önemli dildir. Uluslararası akademik konferanslardan, popüler müzik parçalarına ve haberlere kadar her şeyde İngilizce kullanılmaktadır. Dünyada en fazla insan tarafından konuşulan dil olmasa da, en yaygın dildir ve gelecekte daha fazla insan tarafından kullanılacaktır.

Kıtao, K. (1996) makalesinde, İngilizcenin kullanım alanlarını şu başlıklar altında toplamaktadır:

Haber ve Bilgi için İngilizce

Haber ve bilgi iletişimi için İngilizce yaygın bir araç olarak kullanılmaktadır. Bütün telex mesajları ve telegramların $\frac{3}{4}$ ü İngilizce olarak gönderilmektedir. Bilgisayar verilerinin % 80'i İngilizcedir. Uydu iletişimin çoğu İngilizce yapılmaktadır. 5.000 gazete ve dünyadaki gazetelerin yarısından çoğu İngilizce basılmaktadır. Birçok ülkede İngilizce bir azınlık dili olsa da, en azından bir İngilizce gazete vardır. Yalnızca Hindistan'da 3000 dergi İngilizce olarak basılmaktadır. Birçok ülkede televizyon haberleri İngilizce yayınlanmaktadır. Televizyonun güçlü etkisinden dolayı, her ülkedeki göstericiler uluslararası basını gözönüne alarak, İngilizce yazılı işaretler kullanmaktadır.

İş, Diplomasi ve Meslekler için İngilizce

İngilizce, uluslararası iş, diplomasi, bilim ve mesleklerin en önemli dilidir. İranlı ve Japon işadamlarının muhtemelen iletişim kuracağı dildir. İngilizce aynı zamanda Birleşmiş Milletler dahil, birçok uluslararası kuruluşun ve profesyonel kuruluşların resmi dilidir. Genelde, uluslararası konferansların ve sporun dili İngilizcedir. Dünyanın birçok yerinde, birçok profesyonel gazeteler İngilizce yayınlanmaktadır. Diğer dillerde yayınlanan gazetelerde bile İngilizce "Abstract" (alıntılar) vardır.

Eğlence için İngilizce

Popüler kültür İngilizcenin yayılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Amerikan ve İngiliz popüler müziği bütün dünyada dinlenmektedir. Amerikan filmleri hemen her ülkede seyredilmektedir. İngilizceyi çok az kişinin kullandığı ülkelerde bile İngilizce kitapları elde etmek mümkündür. Öğrencilerin İngilizce öğrenmelerinin bir sebebi de bu şarkıları, filmleri ve kitapları anlamak istemeleridir.

Seyahat için İngilizce

İngilizce uluslararası seyahat için de çok önemlidir. Pekçok bilgi toplumu, sınırlarının dışına İngilizce ile çıkarlar. Büyük otellerde, turist çeken yerlerde, hava alanlarında, turistlerin sık olduğu dükkanlarda İngilizce konuşulur. Bu gibi yerlerde

İngilizce gazeteleri okumak, televizyon haberlerini dinlemek mümkündür. Turlarda çoğu zaman İngilizce kullanılır. Çok az kişinin İngilizce konuştuğu ülkelerde bile, caddelerde turistlerle İngilizce konuşan insanlara rastlamak mümkündür. Bazı ülkelerde otobüs şoförleri, satıcılar da İngilizceyi konuşur.

İngilizcenin Diğer Kullanım Alanları

Daha önce İngiliz kolonisi olan, belli bir dili olmayan insanlar arasında halâ İngilizce resmi dil ve iletişim dili olarak kullanılmaktadır. Toplumda İngilizce konuşanın belirli farklı bir statüsü vardır. Kitaplarda, müzikte ve güzel sanatlarda İngilizce kullanılmaktadır. Singapur'da İngilizce ikinci dildir, fakat günlük yaşamda ve iş dünyasında İngilizce kullanılmaktadır. Afrika'daki on altı ülkede İngilizceyi resmi dil olarak korumaktadır. Şimdi standart İngilizce, bu ülkelerde okullarda öğretilir, çünkü meslekler için bu gereklidir.

İletişim aracı olarak kullanılmayan bazı ülkelerde İngilizce yabancı dil olarak öğretilmektedir. Çin'de İngilizce dersleri televizyon programlarında yaygındır. 250 milyon Çin'li televizyonda İngilizce öğrenmektedirler. İngilizce genelde ilk ve en yaygın yabancı dildir ve insanlar onu en azından biraz anlamaktadırlar.

İkidilli Olmak

İngilizce'deki karşılığı "bilingualism" olan "ikidillilik" in farklı kişilerce, farklı tanımları yapılmaktadır.

Marcha, R. (1996) ikidillilik kelimesinin "iki dilde çok iyi okuyabilme ve yazabilme" anlamına geldiği belirtilmektedir.

Zorlu, E. (1991) "Teknoloji Dersini Salt Yabancı Dille ve Anadil Desteğinde Yabancı Dille Gören Öğrencilerin Bilişsel Alandaki Erişileri ve Yeni Öğrenilen Davranışların Kalıcılığı Yönünden Değerlendirilmesi" adlı çalışmasında "ikidillilik" i şöyle tanımlanmaktadır. "Bilingualism: Salt yabancı dille öğretim: Eğitimde, önceden belirlenmiş hedef davranışları kazandırmaya yönelik, tüm faaliyetlerin bireye yabancı dilde sunulması."

Grosjean, F. (1982) ikidilliliği “iki dili etkili bir şekilde kullanabilmektedir.” şeklinde tanımlamış ve ikidilli kişilerin sayılarının bilinmediğini öne sürmüştür.

K.Makuta (1990) “Language and Cognition in Bilingual Education” adlı makalesinde, ikidilliliğin bilişsel esnekliği genişlettiğini, dilin yapısı ile ilgili soyut düşünme becerilerini geliştirdiğini öne sürmektedir.

Yabancı dil öğrenme, insanların bağnazlığa karşı olmasına ve çok kültürlülüğe tolerans ve saygı gösterilmesine neden olmaktadır.

İkidilli olmanın çok fazla avantajı olduğu bir gerçektir. Fakat, ikidillilik çok kolay olan bir şey değildir. İki dilde de başarılı çocuklar yetiştirme, dikkatli planlamayı ve ikidillilik ile ilgili çalışmaları izlemeyi gerektirir.

Marcha, R. (1996) makalesinde, çok az kişinin gerçekten iki dilli olabildiğine genelde bir dilin diğerine baskın geldiğine dikkat çekmektedir. Bu baskınlığın, dinleme, konuşma veya okuma ve yazmada olabileceğini belirtmektedir.

Tucker, G.R. (1990) Yabancı dil öğretimindeki, uzman, uygun pedagojik materyal, yeterli değerlendirme ve öğretim programlarının eksikliğinden bahsetmekte ve öğrencilerin her iki dilde aynı akıcılık düzeyine ulaşamadıklarına dikkat çekmektedirler.

Lindholm, K.J. (1990) ise yabancı dildeki başarısızlığın yabancı dil öğretimde kullanılan geleneksel öğretim metodlarından kaynaklandığını öne sürmektedir. Yalnızca birkaç okulun öğrenciyi yabancı dil öğretme konusunda motive edecek özel programlar sunduğunu, çoğu okulun geleneksel yabancı dil öğretim yaklaşımlarını kullandıklarını vurgulamaktadır.

İkidilliliğin tanımları, kişiye sağlayacağı olanaklar ve zorlukları tartışıldıktan sonra, ikidilliliğin tarihçesi ve dünyada ikidillilik üzerinde durulacaktır.

İkidilliliğin Tarihçesi ve Dünyada İkidillilik

İkidilli eğitim özellikle Amerikan eğitiminde sürekli gelişmekte olan bir evrimdir. Amerika’da “ikidillilik” anadili İngilizce olmayan öğrencilerin gereksinimlerini karşılamak üzere hazırlanmış eğitim programı olarak algılanmaktadır.

İkidilli eğitim Amerika’da son yirmi yıldan beri tercih edilen bir stratejidir ve göçmen çocuklarına akademik dersleri kendi anadillerinde (genelde İspanyolca) ve yavaş yavaş aynı zamanda İngilizce öğretimini ilave etmeyi amaçlamaktadır. Yirminci yüzyılın başlarında devlet okulları, göçmen çocuklarını Amerikan kültürüne assimile etmişler ve çocuklar İngilizce öğretime tabi tutulmuşlardır. Fakat, Hispanik toplumu liderleri ve liberal savunucular asimilasyona karşı çıkmışlar, kendi kültürlerini ve geleneklerini korumak için İspanyolca öğretim hakkı istemişlerdir. Anadilde öğretim istemelerinin sebepleri, yalnızca kendi kültür ve dillerini korumak değildir. Eğitimcilerin niyetleri çok iyi olmasına rağmen göçmen çocukları İngilizce’yi çok iyi öğrenemedikleri için okuldan uzaklaştırılmaktadır (Rothstein, R. 1998).

1908-24 yılları arasında, Amerika’ya gelen göçmenlerin 1/3’ünün Amerika’yı terk ettikleri ve kalan göçmenlerin ise İngilizce öğretilen okullarda başarılı olamadıkları, fakat, gerek kültürel ve gerekse öğrencinin başarısını etkileyen diğer sosyo-ekonomik sebeplerden dolayı bazı grupların daha başarılı oldukları kaydedilmektedir (Howe, I., 1983).

19.ncu yüzyıl sonlarında ve 20. yüzyılın başlarında Avrupa’dan göç eden göçmenler, resmi okullarda iki dilli eğitim hakkı elde etmek için savaşımlar ve başarılı olmuşlardır. Bazı göçmen aileleri ise, çocuklarının eğitiminin yalnızca İngilizce olması ile daha başarılı olabileceklerine inanmışlardır (Rothstein, R. 1998). New York’taki ilk ikidilli resmi okul Almanca konuşan çocukları İngilizce okullarına hazırlamak üzere 1837’de kurulmuştur. Bu okullardaki temel uygulama, 12 ay Almanca öğretimi yapmak ve daha sonra bu okullardaki çocukları, İngilizce öğretim yapan bir okula transfer etmektir.

Almanların yanı sıra, diğer göçmenler de kendi dillerinde eğitim hakkı istemişler ve Texas’da 19. yüzyılın sonlarında, devlet tarafından finanse edilen 7 okul kurulmuştur.

1885 yılında ise San Francisco’da bir Çin dil okulu, daha sonra Japon okulları kurulmuştur.

Amerika’da ikidillilik hareketi başarılı olamamıştır. Dünyada çok büyük ülke olmasına rağmen tek bir milli dile sahiptir (Vital Speeches, 1997).

Flood, J., ve Lapp, D. (1977) çalışmalarında, İtalyan, Polonyalı, Çek, Fransız, Hollandalı ve Alman gibi göçmen çocukların, İngilizce sınıflarında önemli zorluklarla karşılaştıklarını, okullardan uzaklaşmak zorunda kaldıklarını ve 1980’de, Texas’da birçok Hispanik çocuğun öğrenme özürü sınıflara yerleştirildiklerini öne sürmektedir. İngilizcenin özel programlar olmaksızın öğrenebileceği fikrine karşı çıkmış fakat, California’da çok iyi hazırlanan programdaki çocukların çok çabuk İngilizceyi öğrenebildiklerini ve 3. seneden sonra matematik ve İngilizce’de başarılı olduklarını belirtmişlerdir.

Japonya’da iki dilli çocuklar, etraftaki caddelerde, mutfaktaki yiyecek ambalajlarında, televizyon programlarında ve kendilerine ait eşyaların üzerindeki markalarda İngilizce ile ilgili herhangi bir şey görmedikleri için, İngilizceden önce Japonca’yı öğrenmektedirler.

Smith, C. (1996), ise çocuğun aile içinde iki dil konuşulursa ve iki dilde de kitaplar okunursa, bu çocukların daha kolaylıkla ikidilli olmalarının mümkün olabileceklerini savunmaktadır.

İngiliz eğitim politikası tek dilli taraftarı olup, II.Dünya Savaşı’ndan beri İngiliz Eğitim sisteminde çocuklarının anadilleri etrafından bölünmesine değil, herkesin ortak dili olan İngilizce etrafında birleşmesine yönelik politikalar uygulanmakta ve bir komisyon (1985) raporunda, bütün vatandaşların ortak dilinin İngilizce olarak geliştirilmesi gereği vurgulanmaktadır.

İngilizcenin göçmen çocuklarına tam anlamıyla öğretilmesi, böylece göçmenlerin İngiliz toplumuna entegrasyonunun sağlanacağı savunulmakta, azınlık dillerinin öğretilmesi, okul saatleri dışında, Cumartesi ve Pazar günleri gönüllü kurs niteliğinde olup ve tamamen o etnik grubun çabalarına ve özel kurs düzenleyebilme yetisine bağlı kalmaktadır (Köse, G., 1996).

Kula B.O. (1992), makalesinde, Fransa'nın Fransızcanın özenli korunması ve yaygınlaştırılması amacıyla Frankofoni Bakanlığı kurduğunu ve Frankofoni Bakanı Alain Decaux'un Almanya'da yayınlanan "Der Spiegel" adlı dergide çıkan söyleşisinde "Decaux'un "dünyada en çok konuşulan dili alt etmek istesem, gece gündüz Çinceye karşı savaşmam gerekirdi" dediğini ve sloganının "hiçbir dile karşı, hele İngilizceye karşı hiç savaşmıyorum. Fransızca'yı savunuyorum. Anadilini savunmak her insanın görevidir" diyerek, anadilin önemini vurgulamaktadır.

Schwenk, H. (1993) Finlandiya'nın zaman boyunca İsveç Krallığına bağlı kaldığını, Finlandiya'da oturanların % 5'inin halâ İsveç dilini anadilleri olarak konuştuklarını, 19'uncu yüzyılın ortalarından beri, Fince'nin, İsveç'çe ile birlikte halkın dili olarak kullanıldığını, fakat özellikle mahkemelerde Fince'nin kullanıldığına dikkat çekmektedir.

İsviçre'nin 19.yüzyılın başından beri ana özelliklerinden biri çok dilliliğidir. İsviçre Federal Anayasasının 116.maddesine göre Almanca, Fransızca, İtalyanca ve Retoromanca İsviçre'nin milli dilleridir (Schläpfer, R. 1993).

Serin, V. (1991) makalesinde Amerika, Japonya, Fransa Anayasalarında resmi dilin İngilizce, Fransızca, Japonca olduğuna dair hiç kayıt bulunmamakla birlikte, bu ülkelerde yabancı dille eğitim yapılmadığını belirtmektedir.

Sonuç olarak, yalnızca sömürge yönetimi altında yaşayan veya Kanada ve İsviçre gibi çok dilli olan ülkelerde ikidilli eğitim yapılmaktadır. Bu ülkelerde ikinci dil, toplumsal iletişim içinde de kullanılmaktadır. Amerika'daki Hispanikler, Koreliler, Ukraynalılar gibi etnik gruplar kendi dillerini hiç öğrenmeden İngilizce'yi anadil olarak kullanmaktadırlar.

Türkiye’de Yabancı Dille Eğitim Yapan Kurumlar: Anadolu Liselerinin Kuruluş Amaçları:

Anadolu Liseleri Milli Eğitimin genel amaç ve temel ilkeleri ile Atatürk İnkılapları ve İlkeleri doğrultusunda öğrencilerin bir yabancı dili öğrenmelerini, bu dilden de yararlanarak yurt içinde ve dışında iyi öğrenim görmelerini sağlamak, onlara müsbet bir kültür ve uygar bir görüş kazandırmak amacıyla kurulmuştur (Ek:1.Milli Eğitim Bakanlığı’na Bağlı Bazı Derslerin Öğretimini Yabancı Dille Yapan Resmi Okullar Yönetmeliği).1955 yılından itibaren açılmaya başlanan ve 1980 sonrası büyük artışlar gösteren Anadolu Liseleri, yabancı dille eğitim yaparak, yabancı dil öğretme sorumluluğunu üzerlerine almışlardır (Ağdemir, 1992).

II.Dünya Savaşı sonrasında dünyadaki bilimsel ve teknolojik alanlarda hızlı gelişmeler olmuştur. Teknolojinin büyük bir hız kazanmasıyla, insanoğlu uzaya açılmış, ulaşım ve haberleşme alanındaki gelişmelere paralel olarak, uluslararası işbirliği ve ilişkiler artmıştır. Uluslararası görülen kültür ve bilgi alış-verişi ile teknolojik işbirliği imkanlarının artması, ana dilin yanında başka dillerin de öğrenilmesi gereğini ve zorunluluğunu doğurmuştur.

Ülkemizde yabancı dil bilme zorunluluğu artık kabul edilmektedir. Gelişmiş ülkelerde üretilen bilgilerin yabancı dil aracılığıyla toplumumuza aktarılması ve böylece çağdaş uygarlık düzeyine kısa bir süre içerisinde ulaşılması, ülkemizin temel hedeflerinden biri olmuştur. Ancak, bu hedefe yönelik olarak kurulmuş olan Anadolu Liselerinin programları, başta Amerika olmak üzere birçok ülkede anadili İngilizce olmayan öğrencilerin gereksinimlerini karşılamak üzere hazırlanmış eğitim programı ikidilli eğitim (Bilingual education) ile tam olarak bir örtüşme sağlamaz.

Yabancı dil öğretmek amacıyla bir kısım derslerin öğretimini yabancı dille yapan ilk resmi okul olarak 1868 yılında Galatasaray Sultanisi (Lisesi) açılmıştır. Bu okulun açılışını, 1884 yılında açılan İstanbul Erkek Lisesi izlemiştir. Bu okul da 1896’da resmileştirilmiştir.

Kolej adıyla açılan bu okullar daha sonraları Anadolu Liseleri adını almıştır. Bu okulların açılışını, MEGSB Orta Öğretim Genel Müdürlüğü 1981 yılında, Anadolu Liseleri ile ilgili vermiş olduğu birifingte şu nedenlere bağlamaktadır (Caner, 1987).

“İkinci Dünya Savaşından sonra ulusal ve uluslararası ilişkilerdeki gelişmeler (Türkiye’nin Birleşmiş Milletler ve NATO’ya girişi, çok partili düzene geçiş, ABD’nin savaş sonrası Avrupa’ya bu arada Türkiye’ye askeri ve ekonomik yardımları gibi) yabancı dil bilme zorunluluğunu ön plana çıkarmış, teknolojik gelişimin büyük hız kazanması, bu konudaki bilgi alışverişini hızlandırmış, yabancı dil bilme ihtiyacını arttırmıştır. Bu arada İngilizcenin diğer ülkelerin dilleri arasında ön plana geçmesi öncelikle bu dille öğretim yapan okulların kurulmasını gerekli kılmıştır (MEGSB. Brifing, 1981, s.53).

Anadolu Liselerinin Sayısal Gelişimi

1955 yılında İstanbul Kadıköy, İzmir Bornova, Eskişehir, Diyarbakır, Konya ve Samsun illerinde, Ortaöğretime bağlı 6 Maarif Koleji açılmıştır.

Başlangıçta deneme niteliğinde olan bu okulların sayısında 1955-70 yılları arasında bir artış olmamıştır. Ancak, 1970 yıllarından sonra, yabancı dil bilen yetenekli Türk gençlerine gittikçe artan ihtiyaç nedeniyle devlet eliyle yeni resmi okullar açılmaya başlamıştır.

1975 yılında, Ortaöğretim Genel Müdürlüğü’nün Bakanlık Makamından aldığı bir onay ile “Maarif Kolejleri” Anadolu Liselerine dönüştürülmüştür.

1970-76 yılları arasında 5, 1979 yılında 2, 1980 yılında 6 yeni okul daha açılarak, tarihi Galatasaray Lisesi ve İstanbul Lisesi ile birlikte, yabancı dille öğretim yapan resmi liselerin sayısı 21’e yükselmiştir.

1981 yılında Zonguldak T.E.D.Özel Lisesi’nin Anadolu Lisesi’ne dönüştürülmesi ve yeni iki okulun daha öğretime açılması ile Anadolu Liselerinin sayısı 24’e ulaşmıştır.

1984’de genel Anadolu Liseleri yanında meslek dallarında istihdam edilebilecek yabancı dil bilen elemanlar yetiştirmek üzere bir kısım derslerin öğretimini yabancı dille yapan Anadolu Teknik, Anadolu Ticaret ve Anadolu Meslek Liselerinin açılması zorunlu görülmüştür.

Böylece, 1983-84 öğretim yılında 4 Genel Anadolu Lisesi, 8 Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, 1985-85 öğretim yılında 25 Genel Anadolu Lisesi, 5 Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, 1985-86 öğretim yılında 20 Genel Anadolu Lisesi, 7 Mesleki ve Teknik

Anadolu Lisesi daha açılarak, yabancı dille öğretim yapan Anadolu Liselerinin sayısı 93'e ulaşmıştır.

1989-90 öğretim yılı sonu itibariyle, Türkiye'de 154 Genel Anadolu Lisesi ile 20 Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi varken, 1990-91 öğretim yılında genel öğretimde 39, mesleki ve teknik öğretimde 31 olmak üzere 70 yeni okul daha açılarak, Genel Anadolu Liselerinin sayısı 193'e, Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinin sayısı 121'e yükselmiştir. Genel Anadolu Liselerinden 6'sı Güzel Sanatlar Anadolu Lisesi, 47'si ise Anadolu Öğretmen Lisesi'dir.

Anadolu Liselerinin sayısı, 1993'de 260'a, 1994'de 318'e, 1995'de 360'a, 1996'da 388'e, 1997 yılında 391'e ulaşmıştır.

391 Anadolu Lisesinin 167'si il merkezlerinde, 224'ü ilçe merkezlerindedir.

391 Anadolu Lisesi'nin orta kısmında 154.705, lise kısmında 56.011 olmak üzere toplam 210.716 öğrenci öğrenim görmektedir.

Bu okullarda görev yapan öğretmenlerin sayısı ise 9020'dir. (M.E.B.Ortaöğretim Genel Müdürlüğünün Okullarla İlgili Genel Bilgiler, Ank. 1998).

16.8.1997 tarih ve 4306 sayılı "İlköğretim ve Eğitim Kanunu, Milli Eğitim Temel Kanunu, Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu, Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun ile 24.3.1988 tarihli ve 3418 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması ve Bazı Kağıt ve İşlemlerden Eğitime Katkı Payı Alınması Hakkındaki Kanun'da yer alan 1.madde" İlköğretim kurumları sekiz yıllık okullardan oluşur. Bu okullarda kesintisiz eğitim yapılır ve bitirenlere ilköğretim diploması verilir ve 2. madde "Bazı derslerin öğretimini yabancı dille yapan okulların hazırlık sınıflarında başarılı olanlar ile 1977-1998 öğretim yılında okumaya hak kazananlar da zorunlu eğitimlerini bu okullarda tamamlarlar" yalnızca Anadolu Liselerine giriş sınavları, ilköğretimden sonra yapılmaya başlanmıştır (Ek:2).

1999-2000 öğretim yılı itibariyle Anadolu Liselerinin sayıları şöyledir: (1999 Ortaöğretim kurumları öğrenci seçme ve Yerleştirme Sınavı Kılavuzu T.C.Milli Eğitim Bakanlığı)

<u>Anadolu Liselerinin Türü</u>	<u>Sayısı</u>
-Genel Anadolu Lisesi	:417
-Anadolu Teknik ve Meslek Lisesi	:327
-Ticaret ve Turizm Anadolu Lisesi	:218
-Anadolu Öğretmen Lisesi	:80
-Anadolu İmam Hatip Lisesi	:107

Anadolu Liselerinin Sorunları

Öğrenci talebinin artmasına paralel olarak, bu liselerin sayıları hızla artmıştır. Bu artış, nitelikli öğretmen, tesis, araç-gereç, materyal vs. bir takım sorunları doğurmuştur.

1984 yılında birkaç Anadolu Lisesi hariç, tüm Anadolu Liselerini kapsayan, O.D.T.Ü. Eğitim Fakültesinin yaptığı bir araştırma bize gösteriyor ki, sorun sadece, öğretmen, araç-gereç vs. değil, Anadolu Liselerinin temel hedeflerinden biri olan İngilizce öğretim fonksiyonunun da önemli ölçüde yoksundur (Aksu ve Akarsu, 1984).

Anadolu Liselerinin diğer Ortaöğretim kuruluşlarıyla karşılaştırıldığında, öğrencileri, gerek sınıf geçme, gerekse üniversiteye girme başarı oranı bakımından ilk sıralardadır (Caner, 1987). Fakat, görülen bu yüksek öğrenci başarısının kaynağı, Anadolu Liseleri sınavına giren binlerce öğrenciden ancak ortalama % 11'inin bu okullarda okuma olanağı elde edebilmesi olabilir.

Aksu ve Akarsu (1984)'de yaptığı çalışmada Anadolu Liselerinde görev yapan öğretmenlere sınavla öğrenci alan Ortaöğretim kuruluşlarından biri olan Anadolu Liselerinde görülen öğrenci başarısının kaynağı, "acaba uyguladıkları programının başarısından mı, yoksa sınavla öğrenci almasından mı kaynaklanmaktadır?" sorusunu yöneltmiştir. Bu soruya, Anadolu Lisesi öğretmenlerinin % 98 gibi bir çoğunluğu, Anadolu Liselerinde görülen öğrenci başarısını "sınavla öğrenci alınmasına" % 2 gibi çok az bir kısmı ise "bir kısım derslerin yabancı dille okutulmasına" bağlamıştır. Yani, Anadolu Liselerinde görülen öğrenci başarısında, bu okulları diğer ortaöğretim kuruluşlarından ayıran temel özellik olan yabancı dille eğitim yapılmasının pek bir etkisi görülmemektedir.

Hatta araştırmada, bu okulların temel fonksiyonu olan yabancı dil öğretme işlevinin yeterince yerine getirilemediğı ve özellikle hazırlık sınıfındaki öğrencilerin özel derslerle takviye edildiğı ortaya çıkmıştır. Bunun yanı sıra, araştırma örneklemine alınan fen bilgisi ve matematik öğretmenlerinin bir kısmı, yabancı dille okutulması gereken fen bilgisi ve matematik derslerini Türkçe ağırlıklı okuttuklarını, öğretmenlerin bir kısmı da yabancı dille öğretimin, dersin akıcılığını ve öğrencinin anlayışını zorlaştırdığını belirtmişlerdir.

Songün, R. (1995) da Anadolu Liseleri mezunlarının % 83'ü ya hiç, ya da çok alt düzeyde, geri kalan % 17'nin de çok az bir kısmı iyi düzeyde yabancı dil bildiğı görüşündedir.

Ayrıca, Demirel'in yapmış olduğı araştırmada da, yabancı dille eğitimin yabancı dil öğretimine bile pek etki yapmadığı ortaya çıkmıştır. Demirel, bu bulgusunu şöyle açıklamıştır:

“Anadolu Liselerinde görülen yabancı dil öğretimi başarısının büyük ölçüde hazırlık sınıfından kaynaklanması, yabancı dille eğitimin beklenildiğı gibi etkin olmadığını ortaya çıkarmaktadır. Diğer bir deyişle, yabancı dil, etkili bir şekilde öğretildiğinde, yabancı dille eğitim yapma gereğı çok önemli olarak görülmemektedir.” (Demirel, 1979).

Kısacası, yeterli öğretmen, bina, tesis, araç-gereç gibi yetersizlikler içinde, bu okulların sayılarının artırılması, bu sorunlara bir yenisini eklemektedir. Oğuzkan'ın da belirtildiğı gibi: “Sistemdeki eksikliklerin, tıkanıkların ve dar boğazların yarattığı sıkıntılar yoğunlaştıkça, sorunları bir bütün halinde ele alarak, geniş öğrenci kitlelerini ilgilendiren çözümlere yönelmek varken, genellikle yapılan iş, Anadolu Liseleri açmak ve bunların sayılarını çoğaltmak gibi yollardan dar bir zümre için ferahlatıcı çareler aramak olmuştur” (Oğuzkan, 1985).

Yabancı Dille Eğitim İle İlgili Görüşler

Yabancı dilin önemi herkes tarafından kabul edilirken, son yıllarda, yabancı dille eğitim konusu üzerinde tartışmalar sürmektedir. Toplumun büyük bir bölümünü doğrudan veya dolaylı olarak ilgilendiren bu konu ile ilgili görüşler iki grupta toplanabilir:

a) Yabancı Dille Öğretime Karşı Olanlar

b) Yabancı Dille Öğretime Taraftar Olanlar

a)Yabancı dille öğretime karşı çıkanların öne sürdükleri savları şöyle sıralayabiliriz:

Şimşek, R. (1983) Bilgi aktarımını kolaylaştırarak öğrenmeyi çabuklaştırmak gereğini, bunu da ancak anadilini temel alan bir eğitim ile mümkün olduğunu savunmaktadır.

Aydın, Y. (1990)'a göre kendi anadilinde zayıf olan bir öğrencinin bir yabancı dille öğrenim görmesi, okul başarısını düşürmekte ve yabancı dil çocuğun bilimsel gelişmesini geciktirmektedir.

Songül, S. (1991), bilim dilinin yaşam alanı içerisinde her zaman kaynaşmış bir öge olması nedeniyle, konuşma ve bilim dilinin aynı olmak zorunda olduğu görüşüne yer vermektedir. Bilim dili konuşma dilinden ayrıldığında yapaylaştığını, canlılığını yitirdiğini, yoksullaştığını ve köreldiğini savunmaktadır.

Soysal, M. (1988), "Türkçe'nin Gücü" başlıklı yazısında, "En büyük tehlike şuradadır: Eğitimi yalap salap yöntemlerle yabancı dile kaydırma tutkusunu, Türkçe titizliğinin ve Türkçe'yi geliştirme sorumluluğunun da canına okuyor. Oysa kendi diline titiz ve sorumlu yaklaşmayan doğru dürüst yabancı dil öğrenmesi hayal olduğu gibi, böyle öğrenilen yabancı dilden de hayır gelmez" demektedir.

Erzincanlı, N. (1996) "Türkçe bilimsel ve teknik gelişmelerin dışında kalıyor. İngilizce'ye verilen önemin hızla artmasıyla İngilizce dünya dili konumuna geldi. Dünyada böyle gelişmeler olurken, Türk halkı kendi diline bile sahip çıkamıyor. Batı dillerinden aldıkları kelimelerle Türkçemiz kısırlaştırıyorlar" diyerek Türkçeye sahip çıkılmasını istemektedir.

Demircan, Ö. (1996), ise, "Bağımsız bir ülkede eğitim öğretim dilini devletin yasaları belirler. Anayasa, devlet dilinin Türkçe olduğunu, (madde 3), Türkçeden başka bir dilin okullarda öğretilmeyeceğini (madde 42), egemenlik amaçlı dil ayrımı yaratılamayacağını kesinleştirirken, "milletlerarası anlaşma hükümlerini saklı tutuyor, ama "öğretim dili" kavramını hiç kullanmadan, yabancı dille eğitim ve öğretim yapan

okulların tabi olacağı esaslar kanunla düzenlenir, diyerek daha önce Lozan anlaşması hükümlerine göre sürdürülen bu uygulamanın genişletilmesine olanak tanıyor. Ancak bunu bir dil ayrımı saymıyor. Türk eğitim tarihi içinde medreseleri, Galatasaray'ı yabancı okullarını, üniversitenin kuruluşunu düşünürseniz, bu kaçış yolunun sürekli açık tutulduğunu görürsünüz. Oysa ortak bir dil varken öğretimi yabancı dille yapmaya kalkışmak için geçerli bir dilsel neden ileri sürülmez. Amaç yabancı dili öğretmekse, uygulama ona göre düzenlenir. Türkçeye karşı bir çözüm, çözüm olamaz” diyerek yabancı dille eğitimin sakıncaları üzerinde durmaktadır.

1989 yılında Anadolu Lisesinde bu okullarda yöneticilik yapan eğitimcilerle yapılan bir toplantıda Bakanlık yetkilerince oylama usulü ile yapılan bir araştırma anketine göre, okul müdürlerinin % 20'si fen ve matematik derslerinin (lise kısmında) İngilizce olarak okutulmasına evet derken, % 80'i bu derslerin Türkçe okutulmasını istemişlerdir. Ortaokul kısmında ise bu derslerin yabancı dilde okutulmasına kimse taraftar olmamıştır (Seyhan, R., 1995).

Göktürk, (1990) “Yabancı dil günümüz uygarlık düzeyinin bilgi kaynaklarına ulaştıracak bir araç olarak görülmesi gerekirken, salt kuru biçimcilik yüzünden, başlı başına ulaşılması gereken bir amaç olarak görülmektedir” diyerek, yabancı dille eğitime karşı görüş bildirmektedir.

Aydın, A.S. (1994), “İnsan düşündüğünü dili ile anlatabildiği için, dilde üstünlük yaratmayan bir ulusun düşünceleri kapalı, dar ve sınırlı kalır” demektedir.

Mustafa Kemal Atatürk de “Ülkesini ve yüksek istiklalini korumasını bilen Yüce Türk Milleti dilini de yabancı diller boyunduruğundan kurtarmalıdır” diyerek Türk diline gerekli önemin verilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

İnönü, İ. “Eğer Türkler, bilimin her dalında yabancı diller için çalıştıkları kadar, kendi öz dilleri için emek çekselerdi, Türk dili çok zamandan beri eksikliklerinden tamamen kurtulmuş ve medeniyet dünyasının örnek bir dili olmuş bulunurdu” demiştir.

Demircan, Ö. (1990), yabancı dille eğitim konusundaki görüşlerini şöyle belirtmektedir: “Yabancı dilde eğitim sonucunda Türk bilim dili, çeviri yoluyla terim aktarımı ötesinde, sekteye uğramakta, beklenen bilimsel ilerleme, hatta çağdaş aktarım bile, bir türlü gerçekleşmemektedir.”

Türk diliyle eğitim-öğretim gerek zaman, gerekse giderler açısından daha tutumlu olup, yetenekleri geliştirmeye çok daha elverişlidir.

Kula, O.B. (1989), toplumsal olanakların ne yazık ki küçük bir öğrenci kümesinin bu tür okullara gitmesine yettiğine, toplumun alt katmanlarından gelen öğrencilerin bu okullara gitme olanağının kısıtlı olduğuna ve “öğretimin anadilin dışında başka dilde yapılmasının kamuoyunun geniş tabanlı demokratik denetim olanaklarını azalttığına dikkat çekmekte ve denetimin seçkinlere bırakılmasına yol açtığını ve yabancı dille eğitimin fırsat eşitliğini zedelediğini ileri sürmektedir.

Türk Dil Kurumu Türkçe sözlükte ise “Aslında çok zengin bir dil olan Türkçeyi geliştirmek istiyorsak, bütün ilim dallarındaki öğretimi Türkçe yapmalıyız. Anadil ikinci plana atılarak ilim yapılamaz. Bütün kavramların karşılıklarını bulmalıyız” ifadesi yer almaktadır.

Kilimci, A. (1989) Yabancı dile ilgisi büyük olan toplumumuzun, çocuklarına, yabancı dil eğitim yapan okulların sınavlarına hazırlayacağız diye hep birlikte yüklenirken, çocuğun insan haklarının çiğnendiğini savunmaktadır.

Bu okullarda matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasının yanlış olduğunu, böylece bu derslerin yok yere daha da zorlaştırıldığı ve ezberciliği körüklediğini ileri sürmektedir.

Kocaman, A. (1989) “Bir anadilinin aracılığı ile dilin niteliğine ilişkin ön bilgileri oluşmamış bir kişiye ikinci bir dilin güçlükleri yüklenirse ülkemizde çoğu zaman olduğu gibi insanlar iki dilli değil yarım dilli olurlar” demektedir.

Demircan, Ö. (1989), Ortaöğretimde matematik ve fen dersleri öğretiminin yabancı dille yapıldığını, fakat bu derslerin yabancı dille öğretilmesi üzerinde bir çaba gösterilmediğine dikkat çekmektedir.

Gültekin, M. (1997) ise, yabancı dille eğitim veya anadilinde eğitimin engellenmesinin uluslaşma sürecinin baltalanması anlamına geldiğini öne sürmektedir.

Turan, Ş. (1995) ise liselerden bir kısmının tabelâlarının “Anadolu Lisesi” olarak değiştirildiğini ve ağır aksak bir yabancı dilde eğitime geçildiğini belirtmektedir.

A.Sezer (1994), Türkiye’de son yenilikleri ve öğretme yöntemleri konusunda bilgili çok az yabancı dil öğretmeni olduğunu ve Türk öğretmenlerinin çoğunun bu metod ve yenilikleri hiç duymadıklarını savunmaktadır.

Stanlaw, J. (1987), Japonya’da XIX.yüzyıl sonlarında ortaokul da Matematik ve Fen derslerinin İngilizce öğretildiğini fakat çok geçmeden bu uygulamadan vazgeçildiğini belirtmektedir.

Doğan, M. (1998) “Avrupa Topluluğu’na üye 15 ülkede 1993 yılında 18-24 yaş arasında gençlerin % 83’ünün en az bir yabancı dile hakim, daha yaşlılarda ise oranın % 50, Belçika, Hollanda ve İsviçre gibi ülkelerde yabancı dil bilen gençlerin % 90’ının üzerinde olduğunu belirtmekte ve yabancı dil bilmek için, yabancı dille eğitimin gerekli olmadığını öne sürmektedir.

Buraya kadar, yabancı dilde eğitime karşı çıkanların fikirlerine yer verilmiştir. Şimdi yabancı dilde eğitime taraftar olanların fikirlerine yer verilecektir.

b)Yabancı dille öğretim yapılmasından yana olanlar, genellikle şu gerekçeleri öne sürmektedirler.

Matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dilde okutulmak üzere tercih edilmiş olmasının isabetli olduğunu, çünkü bu derslerin, diğer sosyal içerikli derslere göre daha az bilinen bir dille takip edilebileceğini savunanlar vardır.

Karasu, İ. (1989) “Yabancı dil öğretiminin amacı, bilgi kaynaklarına ulaşmak ya da belli ölçülerde yabancı dille iletişimde bulunmak olarak basite indirgenmemelidir. Yabancı dil öğretimi, “öğretim” olarak kalmamalı, kişinin eğitimi çerçevesinde düşünülmelidir. Yabancı dil eğitiminin eğit-bilimsel ilkesi; iki ayrı dünyayı birbiriyle karşılaştırmak olmalıdır. Bunun için öğrenci, günümüz deneyimleriyle yabancı kültürün deneyimlerini karşılaştırmaya zorlayan bir birleştiricinin kendi kültürel ve düşünsel tutukluluğunun bilincine vardırırmaktadır. Yabancı dil öğretiminin ve çift dilliliğin eğitsel değeri, bence burada yatmaktadır. Yabancı dil eğitimi yabancı dünyayla karşılaşılıp, deneyimler kazanılan bir alan olmasıyla toplumsal kaynaştırıcı bir rol yüklenir. Kişi yabancı düşünceleri tanıma olanağı bulur, eleştiri ve özeleştiri yeteneği kazanır. Örneğin, en önemli insanlık erdemi hoşgörü, ancak bireyin kendi özüne yönelik

tutukluluğundan sıyrılmasıyla gerçekleştirilebilir. Yabancı dilin burada yapacağı katkı küçümsenemez” demektedir.

Özel, S. (1989) yabancı dille eğitim konusundaki görüşünü şu şekilde belirtmektedir: “Çocuklarımıza bir yabancı dil öğretmek o ülkenin boyunduruğu altına girmek anlamına hiç gelmez. Başka ülkeleri kendi dillerinde tanımak kimsenin ufkunu daraltmaz, aksine genişletir.”

Yabancı dille eğitim yapan okullarda tüm öğrenciler o dili aynı düzeyde öğrenemez. Nasıl ki bütün öğrenciler matematik, fizik veya resim ve müziği aynı düzeyde öğrenmezse. Ama ne olursa olsun yabancı dil öğrenen çocuklar ileride seçmiş oldukları mesleklerde daha başarılı olur ve daha fazla ilerlerler. En azından kendi konularında uluslararası yayınları izler ve gelişirler.”

Doltaş, D. (1989), “Yabancı dilde yapılan eğitim, başlangıçta Türkçe’nin kullanımını sınırlandırırsa bile bu sınırlandırma kültür konusunda değil yalnızca bilim konusunda kalır ve geçicidir. Yabancı dilde eğitim yapılan okullarda öğrenci Türkçe olarak edebiyat, tarih ve coğrafya öğrenmeyi sürdürür. Yani anadilini kültür ve sosyal bilim dili olarak geliştirme olanağı bulur. Ayrıca öğrenci okul dışındaki çevresiyle iletişimini Türkçe yaptığından Türkçe onun için anadili özelliğini korur. Yabancı dilde yapılan başka konuların eğitimi ise, onun yabancı dili de kültür ve bilim dili olarak öğrenmesini sağlar” şeklinde görüş bildirmektedir.

Alptekin, C. (1989) ise yabancı dille eğitime karşı olmanın yabancı düşmanlığı olduğuna inandığı ve bu sorunun bilimsel yoldan incelenmesi gerektiğini ileri sürmektedir.

Demir, A. (1995) Yabancı dille öğretime karşı olanların öne sürdükleri diğer savları şöyle sıralamaktadır:

-Artık İngilizce uluslararası iletişim, bilim ve teknoloji dili olmuştur. Dünya ile bütünleşmek ve kalkınmak istiyorsak, bu dili öğretmemiz kaçınılmazdır.

-Türkçe bilim dili olarak yetersizdir. Bilimsel kaynaklara ulaşmamız için İngilizce bilmemiz gerekmektedir.

-Türkiye kalkınmakta olan ülkeler kümesindedir. Endüstri ve bilişim toplumlarının düzeyine ulaşabilmenin yolu, bu ülkelerin dillerini çok iyi öğrenmekten geçer, okullarımızda yabancı dil öğretilemediğine göre, yabancı dille öğretim zorunludur.

-Bilim ve teknoloji üretmeyen bir ülkenin, bilim dili olur mu hiç?

-Turizm başta olmak üzere birçok alanda başka ülkelerle yarışabilmenin yolu yabancı dilleri bilmemizden geçer.

-Kolay ve nitelikli iş bulmak yabancı bir dili ya da dilleri bilmekle olasıdır.

-Kendimizi ve ülkemizi başkalarına tanıtmak, yanlış kanıları ortadan kaldırmak için yabancı bir dili ya da dilleri çok iyi bilmeliyiz.

-Normal devlet okullarında eğitim öğretim yapılamıyor. Yabancı dille öğretim yapan okulların öğrencileri daha başarılı. Hiç değilse, seçme öğrencileri bir arada, birbirlerini yönlendiriyorlar.

Yukarıda ayrıntılı olarak değinilen yabancı dille eğitime yönelik görüşlerin sonucunda, Anadolu Liselerinde matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesi, öğrencilere göre zor olan bu derslerin anlaşılmasını daha da zorlaştırdığı söylenebilir.

Sonuç olarak, yabancı dille öğretim ne kazandırıyor, ne götürüyor, faydaları mı yoksa zararları mı ağır basmaktadır konusunda sağlıklı karar verebilmek için, bilimsel araştırmaların yapılması ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu araştırmaların sonuçlarına göre uygulamaya son verilmesi veya bu modelin tekrar gözden geçirilerek amacına uygun hale getirilmesi gereği ortaya çıkmaktadır.

Araştırmanın Problemi

Bu araştırmanın problemi: Ege Bölgesi Anadolu Liselerinde görev yapan matematik ve fen bilgisi öğretmenlerinin; öğrencilerinin ve bu öğrenci velilerinin matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algıları nasıldır?

Alt Problemler

1-Ege Bölgesi Anadolu Liseleri öğrencilerinin, matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesine ilişkin algıları öğrencinin;

- a) okuluna,
- b) 1.dönem Matematik dersi karne başarı notuna,
- c) 1.dönem Fen Bilgisi dersi karne başarı notuna,
- d) cinsiyetine,
- e) yaşına,
- f) mezun olduğu okul türüne,
- g) annesinin eğitim durumuna,
- h) babasının eğitim durumuna, göre farklılık göstermekte midir?

2-Ege Bölgesi Anadolu Liselerinde görev yapan matematik ve fen bilgisi öğretmenlerinin bu derslerin yabancı dille öğretilmesine ilişkin algıları nasıldır?

3-Ege Bölgesi Anadolu Liseleri öğrenci velilerinin, matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesine ilişkin algıları nasıldır, bu algılar a)yaş, b)eğitim durumlarına göre farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bilim, sanat, ticaret ve teknolojiye ulusal sınırların aşıldığı bir dünyada, iletişimin en gerekli araçlarından biri olan bir ya da birkaç yabancı dilin bilinmesi, çağın gerisinde kalınmaması açısından kişinin kendisi için de, yaşadığı toplum için de bir kazançtır. Nitelikli insan gücünün yetişmesi ve geliştirilmesi bakımından da en etkin bir unsurdur.

Alakuş, M. (1989) İngilizcenin önemini şu şekilde vurgulamaktadır: “Bilinen gerçek şu ki, bugün tüm bilim, teknoloji, sosyal bilimler, sanat ve kültür alanlarında en fazla yayın yapılan dil İngilizcedir. İngilizce, beğensek de beğenmesek de evrensel bir dil konumundadır. Hatta gelişmiş birçok Avrupa ülkesinde dahi bilimsel yayınlar kendi dillerinde değil, İngilizce olarak yayınlanmakta, İngilizce çevirileri veya özetleri verilmektedir.”

Son zamanlarda çağdaş bilgiyi edinebilmek üzere, İngilizcenin yabancı dil olarak yoğun bir biçimde öğretimi gündeme gelmiştir. Birçok eğitimci, yönetici ve aileler bugünün dünyasında birden fazla dil bilmenin kişiye sağlayacağı avantajların farkına varmışlardır. Ülkemizde, yabancı dil öğrenmek isteyenlerin sayısı artmakta ve yüzbinlerce aile, çocuklarını yabancı dille eğitim yapan okulların sınavlarına hazırlamak üzere, maddi ve manevi imkanlarını kullanmaktadırlar.

Ancak, bu okullarda, matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesi, zor olan bu dersleri daha da içinden çıkılmaz bir hale getirmektedir.

1923'lü yıllarda değin, yabancı okullarda ortaöğretim düzeyinde süren yabancı dil öğretimi, Cumhuriyetle birlikte, önce ulusal ortaöğretim kurumlarında, 1955-56 öğretim yılında da ODTÜ'ün eğitime başlamasıyla Yükseköğretimde de yerini almıştır.

Türkiye'de öğrencilerin bir yabancı dil öğretme görevini ortaöğretim düzeyinde Anadolu Liseleri ve yabancı dille eğitim yapan özel okullar üstlenmiştir. Anadolu liseleri adı altında 1950 yılında açılan bu liselerin sayıları giderek artmaktadır.

Yabancı dille eğitim veren okulların çoğalmasıyla birlikte, yabancı dille eğitim konusundaki tartışmalar da artmaktadır.

Zeybekoğlu E., (1989) makalesinde Anadolu Liseleri adı altındaki okulların, politik kaygılar ön plana alınarak yeterli altyapı kurulmadan açıldığını ve Anadolu Liseleri öğrencilerinin mezun olduklarında genel yabancı dil düzeylerinin olması gerekenin altında olduğunu ileri sürmektedir.

Seyhan R. (1995) makalesinde “yabancı dille eğitim programı uygulamaya konulmadan önce araştırmaların yapılması, verilerin toplanması, gerekli tartışmaların başlatılması ve değerlendirilmesi ve sonuçlarına göre bir karara bağlanması gerekmektedir. Oysa bu program uygulamaya konduktan sonra tartışmalar başlamıştır. Bu bilimsel bir yol değildir” şeklinde sorunu ortaya koymaktadır.

Bear. J., (1990) da makalesinde, Türkiye'de uygulanmakta olan yabancı dille eğitime aslında “yabancı dille Fen-Matematik öğretimi” demenin daha doğru olduğunu ileri sürmekte ve “Böyle bir eğitimden geçen öğrenciler yabancı dili daha iyi ve daha kolay bir biçimde gerçekten öğrenebilecekler mi? Aynı sonuçların elde edilebilmesi için başka yollar var mı?, Fen-matematik derslerini öğrencilerin yabancı dilbilgisine katkıda

bulunabilecek biçimde verebilecek nitelikte öğretmenler yeterli sayıda bulunmakta mıdır? Üniversite seçme ve yerleştirme sınavlarındaki fen ve matematik soruları Türkçe sorulduğuna göre ve bu derslerin hem öğretildiği hem de içeriği öğrencilere yabancı olduğuna göre, söz konusu dersler öğrenciler için çifte bir engel oluşturmakta mıdır?" gibi sorularla yabancı dille eğitim programını sorgulamaktadır

Bu araştırmanın amacı, "Ege Bölgesi Anadolu Liselerinde matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesinde karşılaşılan sorunları ve bunların sebeplerini ortaya çıkarmak ve bu sorunların çözülmesi için öneriler sunmak" olarak belirlenmiştir.

Yabancı dille eğitim modeli ile ilgili Milli Eğitim Bakanlığı'nın yaklaşım ikilemi bu sorunu daha da artırmaktadır. Ülkemizde sağlıklı ve tutarlı iyi temellendirilmiş bir yabancı dil politikası oluşturulamamıştır.

Bu çalışmada, uygulama alanına yönelik bu konunun araştırılması ile ülkemiz açısından büyük önem taşıyan bir uygulamanın sonuçlarının bilimsel bir bakış açısı ile değerlendirilmesi, araştırmanın önemini artırmaktadır.

Varsayımlar

1-Örneklem grubu, evreni temsil etmektedir.

2-Araştırmaya katılan öğretmen, öğrenci ve veliler sorulara içtenlikle yanıt vermişlerdir.

Sınırlılıklar

Araştırma, Ege Bölgesi'nin 8 ilinde bulunan toplam 11 Anadolu lisesinin 8. sınıf öğrencileri, bu öğrencilerin velileri ve bu okullarda görev yapan matematik ve fen bilgisi öğretmenleriyle sınırlıdır.

Araştırmanın örneklemini, Ege Bölgesi Anadolu Liseleri öğrencileri, matematik ve fen bilgisi öğretmenleri ve öğrenci velilerinden oluşmaktadır. Anadolu İmam Hatip ve Meslek Liseleri ve bu derslerin yabancı dil olarak Almanca ve Fransızca okutulan bölümleri kapsam dışı bırakılmıştır.

Tanımlar

Bu çalışmada geçen Matematik öğretimi Matematik dersi 8. Sınıf programında yer alan (gerçek (reel) sayılar, Harfli ifadeler ve Denklemler, Orantılı Doğru Parçaları ve Benzeri Üçgenler, Permütasyon ve Olasılık Kavramı Yüzey Ölçüleri ve Hacimler, Vektörler) adlı tüm konuları;

Fen Bilgisi Öğretimi: Fen Bilgisi dersi 8. Sınıf programında yer alan (Maddenin Yapısı, Kuvvet-Hareket, Enerji-Elektrik, Canlılarda Çoğalma ve Kalıtım, Çevre ve İnsan, Yerküre ve Yeraltı kaynaklarımız) adlı tüm konuları ifade etmektedir.

Yabancı dille öğretim: Salt yabancı dille öğretim, Eğitimde, önceden belirlenmiş hedef davranışları kazandırmaya yönelik tüm faaliyetlerin bireye yabancı dille sunulması (Zorlu, E. 1991).

Bu çalışmada Anadolu Liselerinde bazı derslerin öğretiminin İngilizce olarak yapılmasını ifade eder.

İkidillilik: İki dile aynı düzeyde egemen olma, iki dilde aynı düzeyde iletişimde bulunabilme yeteneği.

Anadil: Bireyin içinde doğup, büyüdüğü aile ya da toplum çevresinde ilk öğrendiği dil.

Anadolu Liseleri: Anadolu Liseleri, ilkokul öğrenimi üzerine bir yıl hazırlık, üç yıl ortaokul ve 6 dönem lise öğrenim süresi olan okullardır.

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde yurtiçinde ve yurtdışında yabancı dil eğitimi, yabancı dille eğitimi konu alan araştırmalardan bazıları yer almaktadır. Bu araştırmalar, yapıldıkları tarih sıralarına göre, özetler halinde verilmektedir.

Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Açıkgöz, K. (1990). “İşbirliğine Dayalı Öğrenme, Grupla Yarışma ve Bütün Sınıf Öğretim Etkinliklerinin Yabancı Dil Başarısı ve Hatırda Tutma Üzerindeki Etkileri” adlı araştırmanın denekleri Malatya Gazi İlkokuluna devam eden 5.sınıfa devam eden 80 öğrencidir.

Öğrenciler; Geleneksel Bütün Sınıf, Grupla Yarışma, Yapılandırılmış İşbirliği, Yapılandırılmamış İşbirliği olmak üzere dört ayrı gruba ayrılmışlardır. Her grup toplam 10 saatlik genel işlemiden geçirildikten sonra, İngilizce testi uygulanmıştır.

Bu araştırmada şu sorulara yanıt aranmıştır:

1)Yapılandırılmış İşbirliği, Yapılandırılmamış İşbirliği, Grupla Yarışma ve Geleneksel Bütün Sınıf Öğretimi gruplarının yabancı dil başarıları arasında önemli farklılıklar var mıdır?

2)Yapılandırılmış İşbirliği, Yapılandırılmamış İşbirliği, Grupla Yarışma ve Geleneksel Bütün Sınıf Öğretimi Öğretim etkinliklerinin yabancı dil başarıları üzerindeki etkileri cinsiyete göre önemli farklılıklar göstermekte midir?

3)Yapılandırılmış İşbirliği, Yapılandırılmamış İşbirliği, Grupla Yarışma ve Geleneksel Bütün Sınıf Öğretiminin hatırda tutma üzerindeki etkileri arasında önemli farklılıklar var mıdır?

Araştırma sonuçları şöyle özetlenebilir:

1)Grupla Yarışma ve bireysel sorumluluk dağılımının yapıldığı İşbirliği Grubunun başarı durumları, Geleneksel Öğretim ve bireysel sorumluluk dağılımının yapılmadığı İşbirliği Gruplarının başarı durumlarından önemli derecede farklı olduğu gözlenmiştir.

Bu bulguya dayanarak, Grupla yarışma ve Yapılandırılmış İşbirliği gruplarının yabancı dil başarısının Geleneksel Öğretim ve Yapılandırılmamış İşbirliği gruplarına göre daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

2)Gruplardaki kız ve erkek öğrencilerin son testteki başarı durumları arasında önemli farklılıklarının olmadığı gözlenmiştir.

3)Hatırda Tutma Testinde Yapılandırılmış İşbirliği grubunun Yapılandırılmamış İşbirliği ve Geleneksel Bütün Sınıf öğretimi gruplarından Grupla Yarışma Grubu da Yapılandırılmamış İşbirliği grubundan daha başarılı oldukları gözlenmiştir.

Köprülü, Ö. (1995) “M.E.V.Avni Akyol Özel Lisesi’ndeki 11-13 yaş arasındaki öğrencilerin İngilizce öğrenmeleri üzerindeki Ruhdibilimsel Etmenler” adlı çalışmada öğrencilerin İngilizce öğrenmelerini etkileyen faktörler gözden geçirilmektedir. Örneklem kümesi içinde yer alan M.E.V.Avni Akyol Özel Lisesinde Orta 1 ve hazırlık sınıfı öğrencisi olmak üzere toplam 380 öğrencinin oluşturduğu gruba uygulanan ankette kısaca şu sorulara cevap aranmaktadır.

1. Hangi öğrenciler dil öğreniminde daha başarılı olmaktadır? Neden?
2. Yabancı dil öğrenmeyi kendileri mi istiyorlar? Ailelerinin rolü nedir?
3. Okul, yabancı dil öğrenmek için en uygun ortam mıdır?
4. Öğrenciler okulda dil öğrenirken yaratıcı güçlerini kullanabiliyorlar mı?
5. Öğretmenlerin davranış ve düşünceleri yabancı dil öğrenmeyi nasıl etkilemektedir.
6. Öğrencilerin kendi kişilikleri dil öğrenimini nasıl etkilemektedir?

Araştırmanın sonuçları kısaca şöyle özetlenebilir:

1) Anket sonuçlarına göre öğrencilerin bakış açısından, yabancı dil öğrenimini olumlu yönde etkileyen etmenlerin önem sırası şöyledir:

a) İlgi duyma, b) öğrenmeye hazır olma, c) zeka, d) o dili daha önceden biraz biliyor olmak, e) öğrencinin yaşı.

2) Sonuçlara göre, öğrencilerin % 74 ünün bu okula kendi istekleriyle, % 26'sının ise ailelerinin isteğiyle geldikleri ortaya çıkmıştır. Buna dayanarak, öğrencilerin dil öğrenmeye istekli oldukları sonucuna varılmaktadır.

3) Öğrenciler yabancı dil öğrenmek için ideal sınıfın 20 kişilik olması gerektiğini belirtmektedir.

4) Dersi anlamamanın, ders içinde yaratıcılıkları kullanmanın ve konuların sık sık tekrarının yapılmasını, sınıf içinden ve dışından örnekler verilip öğrendikleriyle günlük yaşamları arasında ilişki kurulmasını dil öğrenmeyi olumlu yönde etkilediğini düşünmektedirler.

5) Öğrencilerin % 88'i öğretmeni sevmenin dil öğrenimini olumlu etkilediğini kabul etmektedir. Öğretmenlerin öğreteceği konu hakkında bilgisinin iyi olması, öğrenciye kötü davranmaktan ve mahcup duruma düşürmekten kaçınması, dürüst, çalışkan ve neşeli olması, arkadaşça davranması, öğrencilerde saygı uyandırması, herkese adil, tarafsız, sabırlı ve hoşgörülü olması gibi özelliklerin dil öğrenimini etkileyen en önemli etmenler olduğu ortaya çıkmıştır.

6) Öğrencilerin % 32'si utangaç, % 47'si heyecanlı ve % 28'i de içe dönük yapıda olduklarını kabul etmektedirler. Bu gibi öğrenciler derste fazla etkin olmamakta ya da olmak istememektedirler.

Anket sonuçlarına göre, öğrencilerin % 54'ünde başarısız olma korkusu bulunmaktadır. % 73'ü bunun dil öğrenmelerini olumsuz, % 25'i ise olumlu etkilediğini belirtmektedirler.

Zorlu, E.(1991) “Teknoloji Dersini Salt Yabancı Dille ve anadil Desteğinde Yabancı Dille Gören Öğrencilerin Bilişsel Alandaki Erişileri ve Yeni Öğrenilen Davranışların Kalıcılığı Yönünden Değerlendirilmesi” adlı çalışmada, anadil desteğinde yabancı dille Mesleki Okullar I. Sınıf Teknoloji dersini alan Almanya’daki Türk öğrencilerin erişileri ve edindikleri bilgilerin kalıcılığı arasında anlamlı fark olup olmadığı araştırılmaktadır. Deney (n=28) ve kontrol (n=18) grupları seçkisiz (şans) yöntemiyle belirlenmiştir. Öğrencilere ön ve son test verildiği bilgilerin kalıcılığını yoklamak için aynı test bir ay sonra her iki grupta tekrarlandığı araştırmada şu sorulara yanıt aranmıştır:

1-Teknoloji I dersinde anadil desteğinde yabancı dille eğitim gören sınıfın bilgi düzeyindeki erişi ortalaması ile salt yabancı dille eğitim gören sınıfın erişi ortalaması arasında anlamlı fark var mıdır?

2-Teknoloji I dersini anadil desteğinde yabancı dille eğitim gören sınıfın kavrama düzeyindeki erişi ortalaması ile salt yabancı dille eğitim gören sınıfın erişi ortalaması arasında anlamlı fark var mıdır?

3-Teknoloji I dersinin Anadil desteğinde yabancı dille eğitim gören sınıfın uygulama düzeyindeki erişi ortalaması ile salt yabancı dille eğitim gören sınıfın erişi ortalaması arasında anlamlı fark var mıdır?

4-Teknoloji I dersinin anadil desteğinde yabancı dille eğitim gören sınıfın toplam erişi ortalaması ile salt yabancı dille eğitim gören sınıfın toplam erişi ortalaması arasında anlamlı derecede fark var mıdır?

5-Teknoloji I dersinin anadil desteğinde yabancı dille eğitim gören sınıfın elde ettiği davranışların kalıcılığı ile ilgili ortalama ile salt yabancı dille eğitim gören sınıfın elde ettiği davranışların kalıcılığı arasında anlamlı derecede fark var mıdır?

Araştırma bulguları ışığında şu sonuçlara ulaşılmaktadır:

a)Teknoloji I dersini anadil desteğinde yabancı dille eğitim gören sınıfın bilgi düzeyindeki erişi ortalaması, salt yabancı dille eğitim gören sınıfın erişi ortalamasından anlamlı derecede yüksektir.

b)Deney ve kontrol gruplarında bulunan Alman öğrencilerin, toplam erişim ortalamaları arasında anlamlı bir fark gözlenmemiştir Buna göre, Türkçe destekli, Almanca eğitiminin, Alman öğrencilerin toplam erişimlerini anlamlı bir düzeyde etkilemediği sonucuna varılmaktadır.

c)Deney ve kontrol grubunda bulunan Türk öğrencilerin toplam erişim ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Buna göre, Türkçe destekli Almanca eğitiminin, salt Almanca ile yapılan eğitime kıyasla deney grubundaki Türk öğrencilerin toplam erişimlerinin olumlu yönde anlamlı derecede etkilendiği sonucuna varılmaktadır.

2-a) Deney grubunun erişim ortalaması ile, kontrol grubunun bilgi düzeyindeki ortalama erişimleri arasında, bilgi düzeyindeki davranışları açısından, deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur.

b) Deney grubundaki Alman öğrencilerin bilgi düzeyi ile kontrol grubundaki Alman öğrencilerin bilgi düzeyindeki ortalama erişimleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Buna göre, Türkçe destekli Almanca eğitiminin, deney grubundaki Alman öğrencilerin bilgi düzeyindeki erişimlerini anlamlı bir derecede etkilemediği sonucuna varılmaktadır.

c) Deney ve kontrol gruplarındaki Türk öğrencilerin bilgi düzeyindeki ortalama erişimleri arasında anlamlı bir fark gözlenmiştir. Buna göre, anadil destekli Almanca eğitiminin, salt Almanca ile yapılan eğitime göre, Türk öğrencilerin bilgi düzeyindeki erişimlerini etkilediği sonucuna varılmaktadır.

3-a) Deney ve kontrol gruplarının kavrama düzeyindeki ortalama erişimleri arasında kavrama düzeyindeki erişimler açısından deney grubu lehine anlamlı bir fark gözlenmiştir.

b) Deney ve kontrol gruplarındaki Alman öğrencilerin kavrama düzeyi ortalama erişimleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

c) Deney ve kontrol gruplarındaki Türk öğrencilerin kavrama düzeyindeki ortalama erişimleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Buna göre, Türkçe destekli Almanca eğitiminin, salt Almanca ile yapılan eğitime kıyasla deney grubundaki Türk

öğrencilerin kavrama düzeyindeki erişilerinin olumlu etkilemiş olduğu sonucuna varılmıştır.

4-a) Deney ve kontrol gruplarının uygulama düzeyindeki ortalama erişileri arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur.

b) Deney ve kontrol gruplarındaki Alman öğrencilerin uygulama düzeyi ortalama erişileri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Buna göre, Türkçe destekli Almanca eğitiminin gruplarda bulunan Alman öğrencilerin uygulama düzeyindeki erişilerini anlamlı bir düzeyde etkilemediği sonucuna varılmaktadır.

c) Deney ve kontrol gruplarındaki Türk öğrencilerin uygulama düzeyindeki ortalama erişileri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Buna dayanarak, Türkçe destekli Almanca eğitiminin salt Almanca ile yapılan eğitime kıyasla deney grubundaki Türk öğrencilerin uygulama düzeyindeki erişilerini etkilemiş olduğunu sonucuna varılmıştır.

5-a) Deney ve kontrol gruplarına ait unutulmuş bilgilerin ortalamaları arasında kontrol grubu lehine fark gözlenmiştir. Buna göre, kontrol grubundaki unutmaların daha anlamlı düzeyde olduğu, Türkçe destekli Almanca eğitiminin, bilgilerin kalıcılığı açısından deney grubunda etkili olduğu sonucuna varılmaktadır.

b) Deney ve kontrol gruplarındaki Alman öğrenciler arasında, bilgilerin kalıcılığı bakımından kontrol grubu lehine anlamlı bir fark gözlenmiştir.

c) Deney ve kontrol gruplarındaki Türk öğrenciler arasında, bilgilerin kalıcılığı karşılaştırılmış ve unutmaların kontrol grubunda daha fazla, deney grubunda ise daha az olduğu görülmüştür..

E.Erdem, F.İ.Morgil ve M.Şahin'in (1996) "Anadilimizde ve Yabancı Dilde Yapılan Kimya Eğitiminde Eğitim Dilinin Öğrenme Yeteneğine ve Başarıya Etkisi" adlı çalışmalarında, orta ve yükseköğretimde yabancı dildeki fen ve kimya eğitiminin öğrencilerin öğrenme yeteneklerini ve sonuçta ulaştıkları başarıyı ne derecede etkilediği araştırılmıştır. Türkçe, İngilizce ve Almanca olarak hazırlanan orta ve yükseköğretim

fen ve kimya başarı testleri adı geçen dillerde öğrenim gören çeşitli öğrenci gruplarına uygulanan araştırma sonuçları kısaca şöyle özetlenebilir.

1-Orta öğretiminde 1. ve 3. sınıfta görülen fen bilgisi 6 ve fen bilgisi 8 derslerinde öğrencilerin hem yabancı dilde hem de Türkçe başarıları karşılaştırılmıştır. Hazırlanan Anadolu Liseleri ve Fen Liseleri giriş sınavına benzer sorular aynı öğrencilere hem yabancı dilde hem de Türkçe uygulanmıştır. Türkçe eğitim yapan okullarda ise, test yalnızca Türkçe uygulanmıştır. 594 öğrenci denek olarak kullanılmıştır.

Ortaöğretimde yabancı dilde eğitim yapan okulların Ortaokul 1. sınıfında fen bilgisi 6 için uygulanan test sonucuna göre, öğrencilerin yabancı dildeki başarılarının Türkçe'ye nazaran daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yabancı dilde cevap verebilme % 47.56, Türkçe cevap verebilme % 40.8'dir. Buradaki farkın yabancı dilde fen bilgisi dersi öğrencilerin kitaplarının yabancı dilde olmasından ve terimlerin yabancı dilde daha iyi bilinmesinden kaynaklandığı gözlemlendiği belirtilmektedir.

Öğrencilerin aynı konuların Türkçe karşılıklarını bilemedikleri ve anlama zorluğu çektiklerinden, Türkçe olarak uygulanan test başarıları daha düşük olmuştur. Türkçe eğitim yapan okullarda öğrencilerin başarılarının daha yüksek olması, soruları ve terimleri daha kolay anlamalarından kaynaklandığı belirtilmektedir.

Fen bilgisi 8 dersi testi ortaokul 3. sınıf öğrencilerini uygulanmıştır. Yabancı dilde eğitim veren ortaöğretim kurumlarında yabancı dilde uygulanan fen bilgisi 8 testinde başarının oldukça düşük, bunun aksine Türkçe başarının yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Yabancı dil başarı oranının % 31.95, Türkçe başarı oranının % 56.60 olduğu gözlenmiştir. Başarıdaki bu artış ise, orta öğretim boyunca 1. sınıftan 3. sınıfa doğru derslerin yabancı dilde uygulanma oranlarının düşmesinden kaynaklandığı belirtilmektedir.

Yükseköğretim kurumlarında yapılan araştırmalarda kimya eğitimi alan öğrencilerin temel kimya dersini bitirmeleri nedeniyle ilk olarak 02 sömestresinde uygulanmıştır.

İngilizce eğitim veren yükseköğretim kurumunda yabancı dil başarı oranı % 33.75 iken, Türkçe başarı oranı % 44.50'dir. Almanca eğitim veren yükseköğretim kurumunda % 28.91 iken, Türkçe başarı oranı % 45.65'tir. Türkçe eğitim veren Yükseköğretim kurumunda Türkçe başarı oranı % 42.70 bulunmuştur.

Kimya testi sonuçları, her üç yükseköğretim kurumunda 02 sömestre öğrencilerinin başarı oranlarının % 44.50, % 45.65, % 42.70 gibi yakın değer olduğunu ortaya çıkarmıştır. Burada 02 sömestri öğrencilerinin eğitimlerinin yabancı dilde olmasının başarılarına fazla bir olumsuzluk getirmediği sonucuna varılmıştır.

Okan, A.O. Sofu, H. (1996), “Öğretmen ve Öğrencilerin Dil Öğrenmeye İlişkin Görüşleri” adlı çalışmada, İngilizce öğrenimi ile ilgili görüşler gözden geçirilmekte; örneklem kümesine Adana Anadolu Lisesi ve Özel Adana Lisesinin Ortaokul bölümünün birinci sınıfında okuyan 153 öğrenci ve aynı okullarda görev yapan 16 yabancı dil öğretmeni katılmıştır. Yaşları 11-12 olan öğrencilerin 86'sı erkek, 67'si kızdır. Öğretmenlerin ise 8'i erkek, 8'i kadındır. Bu gruba uygulanan ankette kısaca şu sorulara yanıt aranmıştır.

1-Öğrencilerin öğrendikleri yabancı dilin zorluk derecesi, güdülenme nedenleri, bireysel öğrenme stratejileri gibi çeşitli konularda görüşleri nelerdir?

2-Aynı konularda öğretmenler ne düşünmektedir?

3-Öğretmen ve öğrenci görüşleri arasında bir uyum var mıdır?

Araştırma sonuçları kısaca şu başlıklar altında özetlenebilir:

Yabancı Dil Öğrenme Yeteneği

Toplam 53 öğrencinin % 56'sı (86 kişi) fen ve matematik'i iyi olanların yabancı dil öğrenmede yeteneksiz oldukları fikrine katılmamaktadır. “Tekrar ve çok pratik yapma dil öğrenmede önemlidir” ifadesine öğrencilerin % 73.2'si (112) tamamen katıldığı belirtilmektedir. Öğretmenlerin de % 94 gibi büyük bir çoğunluğu bu ifadeye olumlu yanıt vermiştir.

Yabancı dil öğrenme yeteneğine yaş ve cinsiyet açısından bakıldığında % 48.3 (74) çocukların daha kolay dil öğrendiğini belirtmiştir. Öte yandan % 47 (72) kadınların dil öğrenmede erkeklere göre daha iyi olduğu görüşüne katılmamaktadır.

Fen ve matematik'i iyi olanların yabancı dilde iyi olmayacağı görüşü öğretmenlerce kabul görmemiştir. (% 94)

Çocukların ve kadınların daha kolay dil öğrendiği konusunda da öğretmen yanıtları öğrencilerinkinden farklıdır. (% 87.5 ve % 68.6) oranında olumlu görüş belirtmişlerdir.

Dil Öğrenme Güçlüğü

Öğrencilerin % 60'ı (92) öğretmenlerin % 37.5 ise İngilizcenin orta güçlükte bir dil olduğunu düşünmektedirler.

İlkan, İ. (1997) Yabancı dil öğretiminin kültür değişimindeki etkilerinin neler olacağını ortaya çıkarmak üzere 75 üniversite öğrencisi üzerinde anket çalışması yapmıştır.

Yöneltile sorulardan çıkarılan değerlendirme sonuçlarına göre öğrencilerin büyük çoğunluğu “yemek ve müzik konusunda ilgili kültürel değerleri benimsediklerini ancak; yaşlılara karşı saygı konusunda ise büyük çoğunluğun kendi kültürel değerlerini korudukları görülmüştür.

	Müzik	%	Yemek	%
Batı	39	49.34	43	57.34
Türk	19	25.33	32	42.66
Hiçbirisi	19	25.33	-	-
Toplam	75	100	75	100

Tablodaki anket sonuçlarına göre öğrencilerin % 49.34 müzik, % 57.34 hazır yemek kültürleri ile baskı kültürünün etkisine girdiği sonucuna varılmıştır.

Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Bu araştırma Türkiye'deki bir problem durumu ile ilgilidir. Bu nedenle yurt dışında bu konuda bir araştırmaya rastlanamamıştır. Ancak, gerek araştırma önerisinin hazırlanmasında yararlanılan ve gerekse araştırmanın yürütülmesinde ışık tutan ilgili araştırma ve yayınlara aşağıda yer verilmiştir.

Silvia A.Sanchez-Herrera ve Ma Del Pilar Sanchez (1992) çalışmasında öğrencilerin kaygılarının İngilizce başarısı üzerindeki etkilerini araştırılmıştır. Bu çalışmanın denekleri, Madrid (İspanya)deki bir devlet okulunun 6.7. ve 8. sınıfına devam eden ve İngilizceyi 2. dil olarak alan, 118'i erkek, 87'si kız olmak üzere toplam 205 öğrencidir. Yaşları 9-14 arasındadır.

İngilizce dersinde öğrencilerin kaygılarını değerlendirmek üzere 2 araç geliştirilmiştir. Birincisi 5 maddelik tutum/motivasyon ile ilgili bir ölçek. İkincisi ise 12 maddelik tutum/motivasyon anketidir.

Genel zeka ve sözel yetenek gibi bilişsel ve kendine güven-tutum ve motivasyon gibi bilişsel olmayan faktörlerin İngilizce başarısı ile ilgisi araştırılmıştır.

Dil başarısını ölçmek için, bu çalışma için özel olarak geliştirilen İngilizce başarısı, öğretmenin puanları, birkaç parça ile ilgili dinlediğini anlamadaki başarı puanları, çoktan seçmeli bir dil bilgisi testidir.

Birinci dönemin başında kaygı ölçeği uygulanmış ve bilişsel ve bilişsel olmayan değişkenler kaydedilmiştir. Senenin sonunda ise İngilizce başarı testi uygulanmıştır.

Kaygı ölçeğindeki maddeler şunlardır:

1-İngilizce dersinde cevap vermeğe istekli olmak beni utandırır.

2-İngilizce dersinde konuşurken kendimden eminim.

3-Ben daima diğer öğrencilerin benden daha iyi olduklarını hissedirim.

4-İngilizce dersinde konuşurken, sinirlenirim.

5-İngilizce konuşurken arkadaşlarımın güleceğinden korkarım.

Çalışmanın sonucunda kaygı değişkeninin İspanyol öğrenciler tarafından İngilizcedeki başarılarında önemli bir değişken olduğu ortaya çıkmıştır.

Kyuchukov, M. (1994). “Bilingualism by Birth” adlı çalışmasında, doğumdan hemen sonra Bulgaristan’da çok dilli ailelerde yaşayan çocukların iki veya daha çok dili nasıl öğrendiklerini araştırmıştır.

Denekler, ailesi müslüman olan ve günlük iletişimde Türkçe, Rumence ve Bulgarca konuşulan, 2,5 yaşındaki Christo ve müslüman bir aileye mensup, günlük iletişimde Türkçe’yi kullanan 2,5 yaşındaki Sonya adındaki bir çocuktur.

Kyuchukov, her iki çocuğu bir hafta boyunca günde birkaç saat ana-babası ve akrabaları ile iletişimlerini izlemiş ve konuşmalarını bir not defterine kaydetmiştir.

Araştırma sırasında, Christo’nun ürettiği cümleler şunlardır:

1-Bir bıçağı annesine uzatarak “Kes” (Türkçe)

2-Biberonu işaret eder ve emmek ister. “chuch” (Rumence biberon)

3-TV’yi işaret ederek “Vish” (Bulgarca bak)

Bu bulgulara dayanarak Christo’nun üç ayrı dili kullandığı söylenebilir.

Sonya’nın ise Türkçe ve Bulgarca cümleler üretebildiği ve bazen kelime sırasını karıştırdığı gözlenmiştir. Örnek cümleler şunlardır:

1-Kuzalar barae (kuzular bağıyor)

2-Burda var araba. Bu cümlede kelime sırası Bulgarca’dan etkilenmiştir. (Özne-Fiil-nesne)

3-Bebenche, dilsine bak. (Bebek, diline bak).

4-Mene ne iskan (Biberonu istemiyorum)

Araştırma bulgularına dayanarak, çocuğun prensipte cümle yapısını öğrendiğini, fakat iki dili birbirinden ayıramadığı sonucuna varılmaktadır.

Gatney, L., Werner, M. (1995) New York'taki City College of the City Üniversitesi matematik ve fen Bilgisi öğretmeni olmak isteyenlerle ilgili bir program geliştirmiştir. Bu program öğretmenlerin eğitimi ile ilgilidir.

1990'da programa katılan öğrencilere Ortaöğretim fen bilgisi eğitimi öğretmeni olabileceklerini belirten sertifika verileceği söylenmiştir. Programa katılanlar için seminere katılma ve ihtiyaçları olduğunda akademik yardım sağlanacağı da belirtilmiştir.

Fen ve matematik öğretiminde problem çözme yaklaşımı üzerinde durulmuştur. Programın 1 nci yılı sonunda öğrencilerle görüşmeler yapılmış ve bir öğrenci iki yıldır yüksek mühendislik yaptığını fakat, mühendislikten daha çok, matematik kurslarından hoşlandığını ve programa devam edip, öğretmen olmaya karar verdiğini belirtmiştir.

2.sınıf öğrencileri programa ilgi göstermiş, ilgili seminerlere katılmışlar ve bu program onlara eğitimde görev almayı düşünmelerine neden olmuştur. 3.sınıf ve son sınıf öğrencileri ise öğretmenliği tercih etmişlerdir.

Öğrencilerin program ile ilgili görüşleri olumlu olmuş ve öğrencilerin büyük bir çoğunluğu matematik ve fen bilgisindeki öğretme stratejilerinin ve araştırma yoluyla öğretme yaklaşımlarının önemini ve mevcut eğitim sistemlerinin gelişmesinde rol almak istediklerini belirtmişlerdir.

Sparks, R.L. ve Ganschow L. (1996) "Academic Performance, Second Language Instruction, Test Performance" adlı çalışmalarını, öğrencinin yabancı dildeki akademik başarı ve duyuşsal özellikleri ile öğretmenin algıları ve anadil başarı testlerindeki başarı arasındaki ilişkiyi saptamak üzere yapmışlardır.

Denekler seçkin bir kız lisesinin 1. sınıfına devam eden 168 öğrencidir. Bu öğrenciler yedi anabil beceri testi sonuçları ve bir yabancı dil tutum testi sonuçlarına göre yüksek, orta ve düşük olmak üzere üç ayrı gruba ayrılmışlardır. Öğretmenlerin algıları ve sene sonu yabancı dil puanları gruplar arasında karşılaştırılmıştır.

Araştırma bulgularına göre, test sonuçları daha düşük olan öğrencilerin, öğretmenler tarafından akademik başarıları düşük olarak algılanan ve yabancı dille ilgili olumsuz duyuşsal özelliklere sahip olan öğrenciler olduğu ortaya çıkmıştır.

Araştırma bulgularına dayanılarak, öğretmenlerin, öğrencilerin yabancı dil akademik başarıları ve duyuşsal özellikleri (motivasyon, tutum, ve kaygı gibi) ile ilgili algılarının, anadildeki başarı düzeyi ve yabancı dile karşı tutumları ile ilişkili olabileceği sonucuna varılmaktadır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evreni, örnekleme, araştırma için geliştirilen ölçme araçları (anketler), bu anketlerin geçerlilik ve güvenilirlik hesaplarının yapılması, aracın uygulanması ve elde edilen verilerin istatistiksel çözümlemelerinde kullanılan teknikler ile ilgili bilgiler bulunmaktadır.

Araştırma Modeli

Ege Bölgesi Anadolu Liselerinde matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesine ilişkin öğretmen, öğrenci ve velilerin algılarının analiz edildiği bu araştırmanın modeli anket-survey'dir.

Evren

Bu araştırmanın evrenini Ege Bölgesi Anadolu Liselerinde görev yapan matematik ve fen bilgisi öğretmenleri, 8.sınıf öğrencileri ve bu öğrencilerin velileri oluşturmaktadır.

Örneklem

Araştırmanın örneklemini, Ege Bölgesi'nin 8 ilindeki (% 100), 58 Anadolu Lisesi arasından okulların yerleşim merkezleri ve kuruluş yerleri esas alınarak seçilen 11 okul (% 18,9), bu okullarda görev yapan 54 matematik (% 100), 34 fen bilgisi öğretmeni (% 100), 1665 (% 100) 8.sınıf öğrencisi ve 1665 (% 100) öğrenci velisi olmak üzere toplam 3418 kişi oluşturmaktadır.

Yanlış ve eksik anket doldurma nedenlerinden dolayı örneklem kümesi 2,214'e (% 65) indirgenmiştir.

Tablo 3-1

Örneklem Grubundaki Öğrenci Nüfusunun Okullara Göre Dağılımı

Okulun Adı	Bulunduğu Şehir	N	%
Bornova Anadolu Lisesi	İzmir	140	11.2
Buca Anadolu Lisesi	İzmir	144	11.6
Karşıyaka Anadolu Lisesi	İzmir	65	5.2
Denizli Anadolu Lisesi	Denizli	127	10.2
Adnan Menderes Anadolu Lisesi	Aydın	141	11.3
Muğla Anadolu Lisesi	Muğla	132	10.6
Orhan Dengiz Anadolu Lisesi	Uşak	114	9.2
Fatih Anadolu Lisesi	Manisa	82	6.6
Dündar Çiloğlu Anadolu Lisesi	Manisa	73	5.9
Kocatepe Anadolu Lisesi	Afyon	129	10.4
Ali Güral Anadolu Lisesi	Kütahya	98	7.9
Toplam		1245	100.0

Tablo 3-1’de görüldüğü gibi örneklem grubunda 11 okulda toplam 1245 öğrenci bulunmaktadır.

Bundan sonraki öğrenciler ile ilgili her tablo ve istatistiksel veriler geçerli öğrenci anketi sayısı 1245 sayısı ölçüt alınarak yapılmıştır.

Toplam 1245 öğrencinin 140’ı (% 11,2) Bornova Anadolu Lisesi, 144’ü (% 11.6) Buca Anadolu Lisesi, 65’i (% 5.2), Karşıyaka Anadolu Lisesi, 127’si (% 10,2) Denizli Anadolu Lisesi, 141’i (% 11.3) Adnan Menderes Anadolu Lisesi, 132’si (% 10.6) Muğla Anadolu Lisesi, 114’ü (% 9.2) Orhan Dengiz Anadolu Lisesi, 82’si (% 6.6) Fatih Anadolu Lisesi, 73’ü (% 5.9) Dündar Çiloğlu Anadolu Lisesi, 129’u (% 10,4) Kocatepe Anadolu Lisesi, 98’i (% 7.9) Ali Güral Anadolu Lisesi öğrencisidir.

Tablo 3-2

Örneklem Grubundaki Öğrenci Nüfusunun “Yabancı Dille Okutulan Dersler” Sorusuna Verdikleri Cevaplara Göre Dağılımı

Dersler	N	%
Matematik	-	-
Fen Bilgisi	28	2.2
Her ikisi	1141	91.6
Hiçbiri	76	6.1
Toplam	1245	100

Tablo 3.2’de görüldüğü gibi örneklem grubundaki öğrencilerden hiçbiri yalnızca matematik dersinin yabancı dille okutulduğunu işaretlemiştir. Öğrencilerin 28’i (% 2.2) fen bilgisi, 1141’i (% 91.6) Her ikisi, 76’sı (% 6.1) Hiçbiri seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 3-3

Örneklem Grubundaki Öğrenci Nüfusunun Matematik ve Fen Bilgisi 1.Dönem Karne Başarı Notlarına Göre Dağılımı

Başarı Notu	Matematik		Fen Bilgisi	
	N	%	N	%
1	131	10.5	85	6.8
2	203	16.3	215	17.3
3	259	20.8	299	24.0
4	284	22.8	284	30.8
5	368	29.6	262	21.0
Toplam	1245	100.0	1245	100.0

Tablo 3.3’de görüldüğü gibi örneklem grubundaki öğrencilerin 131’inin(% 10.5) 1.dönem matematik karne başarı notu 1, 203’ünün (% 16.3) 2, 259’unun (% 20.8) 3, 284’ünün (% 22.8) 4, 368’inin (% 29.6) ise 5’dir.

Örneklem grubundaki öğrencilerin 85'inin (% 6.8) 1.dönem fen bilgisi karne başarı notu 1, 215'inin (% 17.3) 2, 299'unun (% 24.0), 284'ünün (% 30.8) 3, 262'sinin (% 21.0) 5'dir.

Tablo 3-4

Örneklem Grubundaki Öğrenci Nüfusunun Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	N	%
Kız	530	42.6
Erkek	715	57.4
Toplam	1245	100.0

Tablo 3.4'de görüldüğü gibi örneklemini oluşturan öğrenci grubunun 530'u (% 42.6) kız, 715'i (% 57.4) erkektir.

Tablo 3-5

Örneklem Grubundaki Öğrenci Nüfusunun Yaşa Göre Dağılımı

Yaş	N	%
14	308	24.7
15	881	70.8
16	56	4.5
Toplam	1245	100.0

Tablo 3.5'de görüldüğü gibi, örneklem grubundaki öğrenci nüfusunun 308'i (% 24.7) 14, 881'i (% 70.8) 15, 56'sı (% 4.5) ise 16 yaşındadır.

Tablo 3-6

Örneklem Grubundaki Öğrenci Nüfusunun Mezun Olduğu Okul Türüne Göre Dağılımı

Okul Türü	N	%
Resmi	1195	96.0
Özel	50	4.0
Toplam	1245	100.0

Tablo 3.6’da görüldüğü gibi örneklem grubundaki öğrenci nüfusunun 1195’i (% 96) resmi ilkokul, 50’si (% 4.0) ise özel ilkokul mezunudur.

Tablo 3-7

Örneklem Grubundaki Öğrenci Nüfusunun Anne ve Baba Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

Eğitim Durumu	Anne		Baba	
	N	%	N	%
Okur-yazar değil	18	1.4	-	-
İlkokul mezunu	208	16.7	94	7.6
Ortaokul mezunu	106	8.5	71	5.7
Lise mezunu	424	34.1	298	23.9
Yüksekokul mezunu	489	39.3	782	62.8
Toplam	1245	100.0	1245	100.0

Tablo 3.7’de görüldüğü gibi, örneklem grubundaki öğrencilerin 18 (% 1.4) öğrencinin annesi okur-yazar değilken, babası okur-yazar olmayan öğrenci yoktur. Annesi ilkokul mezunu olan 208 (% 16.7) iken babası ilkokul mezunu 94 (% 7.6) öğrenci bulunmaktadır. 106 (% 8.5) öğrencinin annesi ortaokul mezunu, 71 (% 5.7) öğrencinin babası ortaokul mezunudur. 424 (% 34.1) öğrencinin annesi, 298 (% 23.9) öğrencinin babası lise mezunudur. 489 (% 39.3) öğrencinin annesi, 782 (% 62.8) öğrencinin babası yüksek okul mezunudur.

Tablo 3-8

Örneklem grubundaki öğrenci nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulma oranına ilişkin algılarının dağılımı

Derslerin Yabancı Dille Okutulma Oranı	Matematik		Fen Bilgisi	
	N	%	N	%
Tamamen yabancı dilli	220	17.7	228	18.3
Yabancı dil-Türkçe karma	432	43.7	441	35.4
Tamamen Türkçe	593	47.7	576	46.3
Toplam	1245	100.0	1245	100.0

Tablo 3.8’de görüldüğü gibi, örneklem grubundaki öğrencilerin 220’si (% 17.7) matematik dersinin tamamen yabancı dille, 432’si (% 43.7) Yabancı Dil-Türkçe karma ve 593’ü (% 47.7) tamamen Türkçe okutulduğunu belirtmektedirler. Örneklem grubundaki 228’i (% 18.3) fen bilgisi dersinin tamamen Yabancı dille, 441’i (% 35.4) yabancı dil-Türkçe karma, 576’sı (% 46.3) ise tamamen Türkçe okutulduğunu belirtmektedirler.

Tablo 3-9

Örneklem Grubundaki Öğretmen Nüfusunun Okullara Göre Dağılımı

Okullar	N	%
Bornova Anadolu Lisesi	8	12.5
Buca Anadolu Lisesi	10	15.6
Karşıyaka Anadolu Lisesi	6	9.4
Denizli Anadolu Lisesi	8	12.5
Adnan Menderes Anadolu Lisesi	5	7.8
Muğla Anadolu Lisesi	3	4.7
Orhan Dengiz Anadolu Lisesi	6	9.4
Fatih Anadolu Lisesi	5	7.8
Dündar Çiloğlu Anadolu Lisesi	2	3.1
Kocatepe Anadolu Lisesi	5	7.8
Ali Güral Anadolu Lisesi	6	9.4
Toplam	64	100.0

Tablo 3.9’da görüldüğü gibi, örneklem grubundaki öğretmenlerin 8’i (% 12.5) Bornova Anadolu Lisesi, 10’u (% 15.6) Buca Anadolu Lisesi, 6’sı (% 9.4), Karşıyaka Anadolu Lisesi, 8’i (% 12.5) Denizli Anadolu Lisesi, 5’i (% 7.8) Adnan Menderes Anadolu Lisesi, 3’ü (% 4.7) Muğla Anadolu Lisesi, 6’sı (% 9.4) Orhan Dengiz Anadolu Lisesi, 5’i (% 7.8) Fatih Anadolu Lisesi, 2’si (% 3.1) Dündar Çiloğlu Anadolu Lisesi, 5’i (% 7.8) Kocatepe Anadolu Lisesi, 6’sı (% 9.4) ise Ali Güral Anadolu Lisesi’nde görev yapmaktadırlar.

Tablo 3-10

Örneklem grubundaki öğretmen nüfusunun cinsiyete göre dağılımı

Cinsiyet	N	%
Kadın	22	43.4
Erkek	42	65.6
Toplam	64	100.0

Tablo 3.10’da görüldüğü gibi, örneklem grubundaki öğretmenlerin 22’si (% 43.4) kadın, 42’si (% 65.6) erkektir.

Tablo 3-11

Örneklem grubundaki öğretmen nüfusunun yaşa göre dağılımı

Yaş	N	%
25-20	7	11.0
31-35	8	12.5
36-40	24	37.5
41-45	22	34.4
46-50	3	4.8
Toplam	64	100.0

Tablo 3.11’de görüldüğü gibi, örneklem grubundaki öğretmenlerin 7’si (% 11.0) 25-20, 8’i (% 12.5) 31-35, 24’ü (% 37.5) 36-40, 22’si (% 34.4) 41-45 ve 3’ü (% 4.8) 46-50 yaşındadır.

Tablo 3-12

Örneklem grubundaki öğretmen nüfusunun öğretmenlik mesleğini seçmelerine
(isteyerek/mecburen) göre dağılımı

İsteyerek/Mecburen	N	%
İsteyerek	58	90.6
Mecburen	6	9.4
Toplam	64	100.0

Tablo 3.12’de görüldüğü gibi, örneklem grubundaki öğretmenlerin 58’i (% 90.6) öğretmenlik mesleğini isteyerek, 6’sı (% 9.4) mecburen seçtiklerini belirtmektedirler.

Tablo 3-13

Örneklem grubundaki öğretmen nüfusunun mesleki tecrübelerine göre dağılımı

Mesleki Tecrübesi	N	%
1-6 yıl	8	12.5
7-12 yıl	9	14.1
13-18 yıl	26	40.6
19-24 yıl	19	29.7
24 ve üstü	2	3.1
Toplam	64	100.0

Tablo 3.13’de görüldüğü gibi, örneklem grubundaki öğretmenlerin 8’inin (% 12.5) mesleki tecrübesi 1-6, 9’unun (% 14.1) 7-12, 26’sının (% 40.6) 13-18, 19’unun (% 29.7) 19-24, 2’sinin (% 3.1) 24 yıl ve üstündedir.

Tablo 3-14

Örneklem grubundaki öğretmen nüfusunun mezun olduğu okul türüne göre dağılımı

Okul Türü	N	%
Eğitim Enstitüsü	22	43.3
Eğitim Yüksekokulu	3	4.7
Fakülte	34	53.1
Ön Lisans	5	7.8
Toplam	64	100.0

Tablo 3.14’de görüldüğü gibi, örneklem grubundaki öğretmenlerin 22’si (% 43.3) Eğitim Enstitüsü, 3’ü (% 4.7) Eğitim Yüksekokulu, 34’ü (% 53.1) Fakülte, 5’i (% 7.8) Ön Lisans mezunudur.

Tablo 3-15

Örneklem grubundaki öğretmen nüfusunun verdikleri derslere (matematik/fen bilgisi) göre dağılımı

Ders	N	%
Matematik	35	54.7
Fen Bilgisi	29	45.3
Toplam	64	100.0

Tablo 3.15’de görüldüğü gibi, örneklem grubundaki öğretmenlerin 35’i (% 54.7) matematik, 29’u (% 45.3) fen bilgisi derslerini okutmaktadırlar.

Tablo 3-16

Örneklem grubundaki öğretmen nüfusunun verdikleri dersi lisans öğrenimleri sırasında kendilerinin yabancı dille alıp-almadıklarına göre dağılımı

Yabancı Dil-Türkçe	N	%
Yabancı Dille Alanlar	11	17.2
Türkçe Alanlar	53	82.8
Toplam	64	100.0

Tablo 3.16’da görüldüğü gibi, örneklem grubundaki öğretmenlerin 11’i (% 17.2) verdikleri dersi lisans öğrenimleri sırasında kendileri yabancı dille, 53’ü (% 82.8) Türkçe aldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 3-17

Örneklem grubundaki öğretmen nüfusunun yabancı dili öğrenme kaynaklarına göre dağılımı

Yabancı Dil Kaynağı	N	%
Lisans Öğrenimi	11	17.2
Kurs	49	76.6
Yurt Dışı	1	1.6
Hiçbiri	3	4.7
Toplam	64	100.0

Tablo 3.17’de görüldüğü gibi örneklem grubundaki öğretmenlerin 11’inin (% 17.2) Yabancı Dil kaynağı, lisans öğrenimi, 49’unun (% 76.6) kurs, 1’inin (% 1.6) yurtdışında iken, 3’ü (% 4.7) hiç yabancı dil bilmediğini belirtmektedirler.

Tablo 3-18

Örneklem grubundaki öğretmen nüfusunun derslerinde yabancı dil kullanma oranlarına göre dağılımı

	N	%
Tamamen Yabancı Dille	3	4.7
Yabancı Dil-Türkçe Karma	38	59.4
Tamamen Türkçe	23	35.9
Toplam	64	100.0

Tablo 3.18’de görüldüğü gibi, örneklem grubundaki öğretmenlerin 3’ünün (% 4.7) dersini tamamen yabancı dille, 38’i (% 59.4) Yabancı Dil-Türkçe karma, 23’ü (35.9) tamamen Türkçe okuttuklarını belirtmektedirler.

Tablo 3-19

Örneklem grubundaki veli nüfusunun okullara göre dağılımı

Okullar	N	%
Bornova Anadolu Lisesi	82	9.1
Buca Anadolu Lisesi	115	12.7
Karşıyaka Anadolu Lisesi	60	6.6
Denizli Anadolu Lisesi	132	14.6
Adnan Menderes Anadolu Lisesi	108	11.9
Muğla Anadolu Lisesi	80	8.8
Orhan Dergiz Anadolu Lisesi	116	12.8
Fatih Anadolu Lisesi	64	7.1
Dündar Çiloğlu Anadolu Lisesi	26	2.0
Kocatepe Anadolu Lisesi	62	6.9
Ali Güral Anadolu Lisesi	60	6.6
Toplam	905	100.0

Tablo 3.19’da görüldüğü gibi, örneklem grubundaki velilerin 82’si (% 9.1) Bornova, 115’i (% 12.7) Buca, 60’ı (% 6.6) Karşıyaka, 132’si (% 14.6) Denizli, 108’i (% 11.9) Adnan Menderes, 80’i (% 8.8) Muğla, 116’sı (% 12.8) Orhan Dergiz, 64’ü (% 7.1) Fatih, 26’sı (2.0) Dündar Çiloğlu, 62’si (% 6.9) Kocatepe, 60’ı (% 6.6) Ali Güral Anadolu Lisesinde okuyan öğrencilerin velileridir.

Tablo 3-20

Örneklem grubundaki veli nüfusunun yaşa göre dağılımı

Yaş	N	%
30-35	47	5.2
36-40	266	29.4
41-45	372	41.1
46-50	175	19.3
51-60	45	5.0
Toplam	905	100.0

Tablo 3.20’de görüldüğü gibi, örneklem grubundaki velilerin 47’si (% 5.2) 30-35, 266’sı (% 29.4) 36-40, 372’si (% 41.1) 41-45, 175’i (% 19.3) 46-50, 45’i (% 5.0) 51-60 yaşındadır.

Tablo 3-21

Örneklem grubundaki veli nüfusunun eğitim durumuna göre dağılımı

Eğitim Durumu	N	%
İlkokul mezunu	71	7.8
Ortaokul mezunu	46	5.1
Lise mezunu	268	29.6
Yüksekokul mezunu	520	57.5
Toplam	905	100.0

Tablo 3.21’de görüldüğü gibi, örneklem grubundaki velilerin 71’i (% 7.8) ilkokul, 46’sı (% 5.1) ortaokul, 268’i (% 29.6) lise, 520’si (% 57.5) yüksekokul mezunudur.

Veriler ve Toplanması

Araştırmada, öğretmen, öğrenci ve velilerin Anadolu Liseleri'nde matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesine ilişkin algılarını belirlemek amacıyla üç anket kullanılmıştır.

Anketler araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Her üç anket de ikişer bölümden oluşmaktadır. 1.bölümler kişisel bilgiler, 2.bölümler ise bu derslerin yabancı dille öğretilmesi ile ilgili görüşlere ilişkin algıları içermektedir.

Öğretmen anketi 10 kişisel bilgiler ve 25'i matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulması ile ilgili algılar ile ilgili olmak üzere toplam 35 maddedir. (Ek:3)

Öğrenci anketinin 10'u kişisel bilgiler ve 22'si matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulması ile ilgili algılar ile ilgili olmak üzere 32 maddeden oluşmaktadır. (Ek:4)

Veli anketinin ise 3'ü kişisel bilgiler ve 13'ü matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulması ile ilgili algılar ile ilgili olmak üzere toplam 16 maddeden oluşmaktadır. (Ek:5)

Ankette yer alan görüşlerin herbirinin bütünlüğü içinde geçerliliğin tespiti için uzman görüşü alınmıştır. Anketler uygulamadan önce bu okullarda görevli matematik ve fen bilgisi öğretmenlerinin görüşlerine başvurulmuştur.

Anketin anlaşılabilirliğini ve Türk dil kurallarına uygunluğunu, Adnan Menderes Üniversitesi Türk Dili öğretim üyeleri incelemişlerdir. İlgili öğretmen ve öğretim üyelerinin görüşleri doğrultusunda anketler son şeklini almıştır.

Anketlerin Geçerliliği ve Güvenirliliği

Öğretmen, öğrenci ve velilerin matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesine ilişkin algıları ile anketlerin geçerliliğini saptamak üzere konu alanı uzmanları ile görüşmeler yapılmıştır.

Yapılan istatistiksel çözümlemelerde matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesine ilişkin öğretmen görüşleri ile ilgili anketin alpha (güvenirlilik) katsayısı 0,85, öğrenci anketinin 0,78, veli anketinin ise 0,64 bulunmuştur.

Anketlerin Uygulanması

Anketlerin uygulama izni ilgili illerdeki Milli Eğitim Müdürlükleri ve Valiliklerden alınmıştır. (Ek:6) Bu durum ilgili okul müdürlerinin anketlere yaklaşımlarına resmiyet kazandırmıştır.

Anketlerin geliştirilme ve çoğalma işlemleri bittikten sonra, örneklem grubundaki ilgili okullara ayrı ayrı gidilerek okul idarecilerinin görüşleri doğrultusunda, öğrenci ve veli anketleri “Sınıf öğretmenliği” derslerinde öğrencilere dağıtılmış ve gerekli açıklamalar yapılarak geri alınmıştır. Veli anketleri öğrenciler aracılığıyla velilere doldurtularak geri alınmıştır. Öğretmen anketleri ise, ders aralarında elden verilip doldurmaları istenmiştir. Anketler 1997-98 öğretim yılının II.yarısında uygulanmıştır.

Öğretmen, öğrenci ve velilerden dönen anketler araştırmacı tarafından kontrol edilerek, hatalı ve eksik doldurulan anketler ayıklanmıştır.

Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Bu araştırmada ana probleme ilişkin elde edilen verilerin çözümlenmesinde, aritmetik ortalama, standart sapma, Chi-square Pearson testi kullanılmıştır.

Elde edilen değerler, bilimsel çeręeve içinde yorumlanmıştır. İstatiksel çözümlmelerden elde edilen bulgular, problem ve alt problemlerde belirtilen soruların yanıtlanmasında kullanılmıştır. Bulgular ışığında varılan sonuç, araştırmanın amacına uygun olarak yorumlanmış ve okuyuculara, araştırmacılara, eğitimcilere, matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesi konusunda ışık tutmaya çalışılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin öğretmen, öğrenci ve veli görüşleri anketlerinden elde edilen veriler, araştırmanın istatistiksel çözümlemeler bölümünde belirtilen tekniklerle analiz edilerek, bulunan bulgular tablolar biçiminde verilmiştir. Probleme ve alt problemlere ilişkin bulgular sırasıyla ele alınmakta ve herbiri ile ilgili yorumlara yer verilmektedir.

Bulgular

Araştırmanın problemi şöyle tanımlanmıştı: Ege Bölgesi Anadolu liselerinde görev yapan matematik ve fen bilgisi öğretmenlerinin, öğrencilerinin ve öğrenci velilerinin Anadolu Liselerinde matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algıları nasıldır?

Aşağıda probleme ilişkin verilerin istatistiksel çözümlemeleri sonucunda verilere ait tablolar verilmektedir. Tablolardan öğretmen, öğrenci ve velilerin değişkenlere göre bu derslerinin yabancı dille öğretilmesine ilişkin algıları ile ilgili çözümleme sonuçları bulunmaktadır.

Tablo 4-1

Ölçme aracı maddelerinin aritmetik ortalama ve standart sapmaları (Anadolu Liseleri öğrencilerinin matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesine ilişkin algıları)

No*	$\bar{X}_x^{**}$	Ss
1	2.63	,66
2	2.74	,58
3	2.81	,51
4	2.55	,74
5	2.56	,72
6	2.43	,65
7	2.21	,67
8	2.55	,72
9	2.39	,67
10	2.07	,50
11	2.15	,53
12	2.25	,67
13	2.40	,64
14	2.13	,62
15	2.27	,69
16	2.26	,67
17	2.31	,68
18	2.15	,62
19	2.33	,81
20	2.29	,65
21	2.07	,73
22	2.17	,80

* Maddelerin açık ifadeleri Ek:4'de.

**Her üç anket bu derslerin yabancı dille okutulmasına ilişkin olumlu görüşlere katılıyorum ifadeleri 2, katılmıyorum 3, fikrim yok ise 1 puan üzerinden değerlendirilmiştir.

Tablo 4-1’de araştırmada kullanılan ölçekte, öğrencilerin, matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesine ilişkin algılara katılma derecesi verilmektedir. Araştırmada 22 madde istatistiksel analizlere dahil edilmiştir. Öğrenciler bu yargı maddelerinden en yüksek ortalama puanı 3 (2.81) nolu, en düşük ortalama puanı 10 ve 21 (2.07) nolu yargılardan almışlardır.

Tablo 4-2

Ölçme aracı maddelerinin aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları (Anadolu Liseleri’nde görev yapan matematik ve fen bilgisi ğretmenlerinin bu derslerin yabancı dille öğretilmesine ilişkin algıları.

No:*	$\bar{X}_x$	Ss
1	2.31	,66
2	2.92	,27
3	2.58	,71
4	2.50	,59
5	2.89	,36
6	2.64	,70
7	2.70	,58
8	2.77	,56
9	2.41	,77
10	2.48	,69
11	2.69	,64
12	2.67	,62
13	2.45	,64
14	2.23	,58
15	2.59	,66
16	2.58	,64
17	2.55	,69
18	2.36	,72
19	2.33	,64
20	2.48	,67
21	2.28	,74
22	2.88	,38
23	2.59	,68
24	2.66	,62
25	2.70	,55

* Maddelerin açık ifadeleri Ek 3’de.

Tablo 4-2’de araştırmada kullanılan ölçekte, Anadolu Liselerinde görev yapan matematik ve fen bilgisi öğretmenlerinin bu derslerin yabancı dille öğretilmesine ilişkin algılara katılma derecesi verilmektedir. Araştırmada 25 madde istatistiksel analizlere dahil edilmiştir. Öğretmenlerin bu yargı maddelerinden en yüksek ortalama puanı 2 (2,92) nolu yargıdan, en düşük ortalama puanı 14 (2.23) nolu yargılardan almışlardır.

Tablo 4-3

Ölçme aracı maddelerinin aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları (Anadolu Liseleri öğrenci velilerinin matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesine ilişkin algıları.)

No:*	$\bar{X}_x$	Ss
1	2.70	,54
2	2.75	,50
3	2.82	,47
4	2.57	,70
5	2.58	,68
6	2.43	,75
7	2.40	,60
8	2.19	,61
9	2.15	,57
10	2.40	,74
11	2.11	,58
12	2.47	,71
13	2.35	,80

Tablo 4-3’de araştırmada kullanılan ölçekte, öğrenci velilerinin matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesine ilişkin algılara katılma derecesi verilmektedir. Araştırmada 13 madde istatistiksel analizlere dahil edilmiştir. Öğrenci velilerinin bu yargı maddelerinden en yüksek ortalama puanı 3 (2,82) nolu yargıdan en düşük ortalama puanı 10 (2,11) nolu yargıdan almışlardır.

* Maddelerin açık ifadeleri Ek 5’de.

Probleme İlişkin Yorum

Araştırma bulguları bu konu ile ilgili yayınlanan makale, bildiri, araştırma sonuçları ile ilişkilendirilerek yorumlanmıştır.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Birinci alt problem “Ege Bölgesi Anadolu Liseleri öğrencilerinin matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesine ilişkin algıları öğrencinin;

- a) okuluna,
- b) 1.dönem matematik dersi karne başarı notuna,
- c) 1.dönem fen bilgisi dersi karne başarı notuna,
- d) cinsiyetine,
- e) yaşına,
- f) mezun olduğu okul türüne,
- g) annesinin eğitim durumuna,
- h) babasının eğitim durumuna göre farklılık göstermekte midir?”

Aşağıda bu probleme ilişkin bulgular tablolar kullanılarak verilmektedir.

Tablo 4-4

Toplam öğrenci nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille
öğretilmesine ilişkin algılarının genel dağılımı

No:*	Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok	
	N	%	N	%	N	%
1	900	72.3	226	18.2	119	9.6
2	1011	81.2	144	11.6	90	7.2
3	1077	86.5	101	8.1	67	5.4
4	200	16.1	862	69.2	183	14.7
5	214	17.2	864	69.4	167	13.4
6	652	52.4	481	38.6	112	9.0
7	626	50.3	438	35.2	181	14.5
8	772	62.0	391	31.4	82	6.6
9	613	49.2	499	40.1	133	10.7
10	202	16.2	930	74.7	113	9.1
11	284	22.8	864	69.4	97	7.8
12	470	37.8	613	49.2	162	13.0
13	606	48.7	531	42.7	108	8.7
14	737	59.2	337	27.1	171	13.7
15	559	44.9	509	40.9	177	14.2
16	603	48.4	485	39.0	157	12.6
17	557	44.7	535	43.0	153	12.3
18	334	27.6	745	59.8	156	12.5
19	300	24.1	680	54.6	265	21.3
20	489	39.3	623	50.0	133	10.7
21	381	30.6	572	45.9	292	23.5
22	520	41.8	420	33.7	305	24.5

Tablo 4-4’de toplam öğrenci nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesine ilişkin algılarının genel dağılımı görülmektedir. Bu dağılımın; öğrencinin okuluna, 1.dönem karne matematik ve fen bilgisi başarı notuna, cinsiyetine, yaşına, mezun olduğu okul türüne, anne ve babasının eğitim durumuna göre dağılımları ayrı ayrı tablolar halinde verilmektedir.

* Açık ifadeleri Ek 4’de

Tablo 4-5

Toplam öğrenci nüfusunun “Matematik/Fen Bilgisi dersi tamamen Türkçe okutulursa başarımın artacağına inanıyorum” ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı

OKULLAR	MATEMATİK						FEN BİLGİSİ						Toplam	
	Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Bornova A.L.	67	47.9	59	42.1	14	10.0	81	57.9	47	33.6	12	8.6	140	11.2
Buca A.L.	112	77.8	16	11.1	16	11.1	117	81.3	10	6.9	17	11.8	144	11.5
Karşıyaka A.L.	51	78.5	10	15.4	4	6.2	58	89.2	4	6.2	3	4.6	65	5.2
Denizli A.L.	81	63.8	30	23.6	16	12.6	99	78.0	15	11.8	13	10.2	127	10.2
Adnan Menderes A.L.	96	68.1	29	20.6	16	11.3	124	87.9	11	7.8	6	4.3	141	11.3
Muğla A.L.	95	72.0	10	14.4	18	13.6	100	75.8	19	14.4	13	9.8	132	10.6
Orhan Deniz A.L.	90	78.9	11	9.6	13	11.4	92	80.7	9	7.9	13	11.4	114	9.2
Fatih A.L.	74	90.2	5	6.1	3	3.7	77	93.9	3	3.7	2	2.4	82	6.6
Dündar Çiloğlu A.L.	46	63.0	17	23.3	10	13.7	61	83.6	8	11.0	4	5.5	73	5.9
Kocatepe A.L.	102	79.1	21	16.3	6	4.7	109	84.5	13	10.1	7	5.4	129	10.4
Ali Güral A.L.	86	87.8	9	9.2	3	3.1	93	94.9	5	5.1	-	-	98	7.9
TOPLAM	900	72.3	226	18.2	119	9.6	1011	81.2	144	11.6	90	7.2	1245	100.0
p=,000						p<0,05		p=,000		p<0,05		Fark önemli		

Tablo 4-5’de toplam öğrenci nüfusunun, matematik ve fen bilgisi derslerinin tamamen Türkçe okutulması durumunda, başarılarının artacağına ilişkin görüşlerinin okullara göre farklılıklar gösterdiği görülmektedir. Bütün okullardaki öğrencilerin bu derslerin Türkçe okutulması durumunda başarılarının artacağına katılma oranı yüksektir. Ancak, Bornova Anadolu Lisesi öğrencilerin bu konudaki görüşleri diğer okullardaki öğrencilere göre farklılık göstermektedir. Bornova Anadolu Lisesi’ndeki öğrencilerin % 47.9’u matematik dersinin Türkçe okutulması ile başarılarının artacağına inanmakta, % 42.1’i ise bu görüşe katılmamaktadır. Bu durumun Fatih Anadolu Lisesi öğrencilerinin görüşlerine göre oldukça farklı olduğu görülmektedir. Fatih Anadolu lisesi öğrencilerinin % 90.2’si matematik dersinin Türkçe okutulmasının başarıların artacağına inanırken, yalnızca % 6.1’i farklı görüş bildirmektedir.

Tablo incelendiğinde, bütün okullarda, fen bilgisi dersinin Türkçe okutulması durumunda başarının artacağı konusundaki görüşüne katılma yüzdelik oranlarının, matematik dersinin Türkçe okutulması durumunda başarının artacağı görüşüne katılma oranına göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Araştırma bulgularına göre; matematik ve fen bilgisi derslerinin Türkçe okutulması durumunda başarılarının artacağı konusunda, toplam öğrenci nüfusunun görüşlerinin okullara göre önemli farklılıklar göstermektedir.

Okullar arasındaki bu görüş farkının nedenlerinin, Bornova Anadolu Lisesi’nin bu okullar arasında en eski (1953-55) oluşundan (Emiroğlu, İ. 1995) ve en yüksek puanla (799.53 puan) öğrenci almasından (Anadolu Liseleri Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Kılavuzu, 1996) kaynaklandığı sonucuna varılabilir.

Tablo incelendiğinde, fen bilgisi dersinin Türkçe okutulması durumunda başarının artacağına ilişkin görüşlerin bütün okullarda matematik dersinin Türkçe okutulması durumunda başarısının artacağına ilişkin görüşlere göre yüzdelik oranlarının daha yüksek olduğu göze çarpmaktadır. 8. sınıf konuları olan, Maddenin Yapısı, Kuvvet-Hareket, Enerji Elektrik, Canlılarda Çoğalma ve Kalıtım, Çevre ve İnsan, Yerküre ve Yer altı Kaynaklarımız (İlköğretim okulu programı, 1995) gibi konuların yabancı dil ve öğretilmesi için daha fazla kelime bilgisinin gerekli olduğu sonucuna varılabilir.

Tablo verilerine göre, toplam öğrenci nüfusunun % 72.3'ü matematik, % 81.2'si fen bilgisi dersinin Türkçe okutulmasının başarılarını artıracak görüşünü yansıtmaktadır.

İnan, D. (1993) "Yabancı Dilde Öğretim Yanlılığı" adlı makalesinde, "öğrenciler, yeni gördükleri, yeni öğrenmek durumunda oldukları bilgileri, bu bilgilerin yabancı bir dilde anlatılmasıyla ne denli verimli öğrenebileceklerdir?" sorusunu sormaktadır.

Demircan, Ö. (1995) makalesinde fen Bilimleri ve matematik öğretimin yabancı dille yapılmasını bu dersleri gereksiz yere daha zorlaştırarak ezbere öğrenmenin körüklendiğini savunmaktadır.

Öğrencilerin görüşleri bu noktada İnan ve Demircan'ın görüşleri ile tutarlılık göstermektedir.

Tablo 4-6

Toplam öğrenci nüfusunun "matematik ve fen bilgisi dersleri ile ilgili kavram ve konularının Türkçe verilmesi anlaşılabilirliği kolaylaştırmaktadır" ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı

Okullar	Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Bornova A.L.	94	67.1	34	24.3	12	8.6	140	11.2
Buca A.L.	128	88.9	10	6.9	6	4.2	144	11.5
Karşıyaka A.L.	58	89.2	5	7.7	2	3.1	65	5.2
Denizli A.L.	111	87.4	9	7.1	7	5.1	127	10.2
Adnan Menderes A.L.	127	90.1	9	6.4	5	3.5	141	11.3
Muğla A.L.	113	85.6	10	7.6	9	6.8	132	10.6
Orhan Deniz A.L.	104	91.2	5	4.4	5	4.4	114	9.2
Fatih A.L.	75	91.5	5	6.1	2	2.4	82	6.6
Dündar Çiloğlu A.L.	58	79.5	3	4.1	12	16.4	73	5.9
Kocatepe A.L.	114	88.4	10	7.8	5	3.9	129	10.4
Ali Güral A.L.	95	96.9	1	1.0	2	2.0	98	7.9
Toplam	1077	86.5	101	8.1	67	5.4	1245	100.0
P=0,00			p<0,05			Fark önemli		

Tablo 4-6’da toplam öğrenci nüfusunun matematik ve fen bilgisi dersleri ile ilgili kavram ve konularının Türkçe ile verilmesi anlaşılabilirliği kolaylaştırmaktadır” ifadesine ilişkin algılarının okullara göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Bütün okullarda, bu görüşe katılanların yüzdelik oranı, katılmayanlara göre yüksektir. Ancak, Bornova Anadolu Lisesi öğrencilerinin çoğunluğu % 67.1’i bu görüşe katılırken, bu oran diğer liselerde çok daha yüksekler (% 96.9’a kadar) çıkmaktadır.

Araştırma bulguları, toplam öğrenci nüfusunun büyük çoğunluğunun (% 86.5)inin, matematik ve fen bilgisi konu ve kavramlarının Türkçe okutulmasının anlaşılabilirliği kolaylaştırdığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Okullar arasında görüş farklılığı olsa da, bütün okullarda bu görüşe katılma oranları, katılmama oranlarına kıyasla çok daha yüksektir.

Bu durum, E.Erdem, İ.Morgül ve M.Şahin’in (1996), fen bilgisi 8 dersi için yabancı dilde ve Türkçe eğitim veren okulların başarılarının karşılaştırıldığı araştırma sonuçları ile tutarlıdır.

Boztaş, İ. (1990) makalesinde, sadece bir yıl hazırlık okuyan öğrencilerin fen ve matematik terminolojisini kavraması şöyle dursun, dilin temel yapılarını bile tam olarak kavrayamadığının açık bir gerçek olduğunu, fen ve matematik dersleri ile ilgili terminoloji güçlüklerini öğrencinin 2 yıllık bir hazırlık dönemi sonunda yenebileceğini savunmaktadır.

Tablo 4-7

Toplam öğrenci nüfusunun “Matematik/Fen Bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesi, derse olan motivasyonunu artırmaktadır” ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı

OKULLAR	MATEMATİK						FEN BİLGİSİ						Toplam			
	Katılıyor		Katılmıyor		Fikrim Yok		Katılıyor		Katılmıyor		Fikrim Yok					
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
Bornova A.L.	43	30.7	74	59.9	23	16.4	46	32.9	73	52.1	21	15.0	140	11.2		
Buca A.L.	26	18.1	101	70.1	17	11.8	25	17.4	104	72.2	15	10.4	144	11.6		
Karşıyaka A.L.	5	7.7	57	87.7	3	4.6	9	13.8	52	80.0	4	6.12	65	5.2		
Denizli A.L.	19	15.1	90	70.9	18	14.2	25	19.7	88	69.3	14	11.0	127	10.2		
Adnan Menderes A.L.	28	19.9	78	55.3	35	24.8	20	14.2	90	63.8	31	22.0	141	11.3		
Muğla A.L.	22	16.7	86	65.2	24	18.2	22	16.7	86	65.2	24	18.2	132	10.6		
Orhan Deniz A.L.	12	10.5	86	75.4	16	14.0	12	10.5	88	77.2	14	12.3	114	9.2		
Fatih A.L.	2	2.4	75	91.5	5	6.1	4	4.9	74	90.2	4	4.9	82	6.6		
Dündar Çiloğlu A.L.	16	21.9	45	61.6	12	16.4	18	24.7	46	63.0	9	12.3	73	5.9		
Kocatepe A.L.	15	11.6	91	70.5	23	17.8	18	14.0	85	65.9	26	20.2	129	10.4		
Ali Güral A.L.	12	12.2	79	80.6	7	7.1	15	15.3	78	79.6	5	5.1	98	7.9		
TOPLAM	200	16.1	862	69.2	183	14.7	214	17.2	864	69.4	167	13.4	1245	100.0		
p=,000			p<0,05			Fark önemli			p=,000			p<0,05			Fark önemli	

Tablo 4-7’de toplam öğrenci nüfusunun “matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dilde öğretilmesi, derse olan motivasyonumu artırmaktadır” görüşüne katılma oranlarını okullara göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu görüşe katılma oranının en yüksek (% 30.7) olduğu okul Bornova Anadolu Lisesi’dir. Ancak, bu okulda da bu görüşe katılmama oranı daha yüksektir (% 52.9).

Tablo incelendiğinde bütün okullardaki bu görüşe katılma ve katılmama oranları her iki ders için de benzerlik göstermektedir. matematik dersi için bu görüşe katılma oranı % 16.1 iken, fen bilgisi dersi için % 17.2, katılmama oranı matematik dersi için % 69.2 iken, fen bilgisi dersi için % 69.4’tür.

Araştırma bulguları, matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesi, öğrencilerin motivasyonlarını her iki ders için de olumsuz yönde etkilediğini göstermektedir.

Demircan, Ö. (1989) makalesinde, matematik ve fen bilgisi derslerinin yetersiz bir dil becerisi ile, üstelik yabancı dilde anlama becerileri henüz gelişmemiş olan öğrencilere anlatıldığını, böylece anadille öğretimi bile pek başarılı olmayan bu derslerin, öğrenciler için gereksiz yere daha da zorlaştırıldığı belirtilmektedir. Ayrıca, bu yüzden birçok öğrencinin küçük yaşta bunalıma itildiğini, çalışmaya karşı ilgilerinin daha orta I.sınıfta yok olarak gelişmesinin neredeyse sıfırlandığını ileri sürmektedir.

Açıkgöz, K.Ü. (1996) öğrenme güdüsünün öğrenme ortamı için önemli olduğunu, güdülü öğrencilerin, öğretmenin işini kolaylaştırdığını ve güdülü öğrencilerin çoğunlukta olduğu guruplarda disiplin sorununun en aza indiğini ileri sürmektedir.

Ayrıca Açıkgöz, K.Ü. (1996), (Gage ve Berliner (1984) tarafından gerçekleştirilen bir araştırmada başarı düzeyleri yüksek olan öğrencilerin güdü düzeylerinin de yüksek olduğunun ortaya çıktığını belirtmektedir.

Tablo 4-8

Toplam öğrenci nüfusunun “Matematik/Fen Bilgisi dersi sınav sorularını anlamakta zorlanıyorum” ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı

OKULLAR	MATEMATİK						FEN BİLGİSİ						Toplam	
	Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Bornova A.L.	45	32.1	89	63.6	6	4.3	60	42.9	73	52.1	7	5.0	140	11.2
Buca A.L.	71	49.3	39	27.1	34	23.6	80	55.6	46	52.1	18	12.5	144	11.6
Karşıyaka A.L.	42	64.6	17	26.2	6	9.2	40	61.5	21	31.9	4	6.2	65	5.2
Denizli A.L.	54	42.5	66	52.0	7	5.5	66	52.0	48	32.3	13	10.2	127	10.2
Adnan Menderes A.L.	73	51.8	59	41.8	9	6.4	111	78.7	26	37.8	4	2.8	141	11.3
Muğla A.L.	79	59.8	43	32.6	10	7.6	62	47.0	61	18.4	9	6.8	132	10.6
Orhan Deniz A.L.	63	55.3	30	26.3	21	18.4	67	58.8	36	46.2	11	9.6	114	9.2
Fatih A.L.	45	54.9	31	37.8	6	7.3	53	64.6	23	31.6	6	7.3	82	6.6
Dündar Çiloğlu A.L.	23	31.5	46	63.0	4	5.5	49	67.1	22	28.0	2	2.7	73	5.9
Kocatepe A.L.	89	69.0	34	26.4	6	4.7	100	77.5	23	30.1	6	4.7	129	10.4
Ali Güral A.L.	68	69.4	27	27.6	3	3.1	84	85.7	12	17.8	2	2.0	98	7.9
TOPLAM	652	52.4	481	38.6	112	9.0	772	62.0	391	12.2	82	6.6	1245	100.0
p=,000						p<0,05		p=,000		p<0,05		Fark önemli		

Tablo 4-8’de “matematik dersi sınavlarında sorularını anlamakta zorlanıyorum” ifadesine ilişkin görüşlere katılmama oranlarının, katılma oranlarına göre yüksek olan okulların yalnızca Bornova, Denizli ve Dündar Çiloğlu Anadolu Liseleri olduğu görülmektedir.

Tablodan da görüleceği gibi, diğer 8 okuldaki öğrencilerin sınavlarda soruları anlamakta zorlandıkları anlaşılmaktadır.

Aynı tablodan, fen bilgisi dersi sınav sorularını anlamakta zorlandığı yönünde görüş bildirenlerin oranının en yüksek olduğu okulun Ali Güral Anadolu Lisesi (% 85.7) olduğu göze çarpmaktadır.

Toplam öğrenci nüfusunun matematik dersi sınavlarında soruları anlamakta zorlandığı yönünde görüş bildirenlerin oranı % 52.4 iken, karşı yönde görüş bildirenlerin oranı % 38.6’dır.

Aynı tablodan matematik dersi ile ilgili bu görüşün fen bilgisi dersine ilişkin görüş ile tutarlı olduğu görülmektedir. fen bilgisi dersi sınavlarında soruları anlamakta zorlanan öğrenciler % 62.0 iken, zorlanmadığını belirten öğrencilerin oranı % 12.2’dir.

Sinanoğlu, O. (1988) makalesinde “Çocuk, o kelime ingilizce ne demekti? Sıfat mıydı, neydi? Onu mu düşünsün, yoksa kendi anadilinde bile anlamakta zorlanacağı fizik kavramını mı düşünsün? Bu yolla ne yabancı dil, ne fizik öğrenilir” diyerek yabancı dille eğitimin zorluklarına değinmektedir.

Bu bulguların, Sinanoğlu’nun fikirlerini desteklediği söylenebilir.

Tablo 4-9

Toplam öğrenci nüfusunun "Matematik/Fen Bilgisi sınav sorularında yabancı dille cevap vermekte zorlanıyorum" ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı

OKULLAR	MATEMATİK						FEN BİLGİSİ						Toplam			
	Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok					
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
Bornova A.L.	27	19.3	98	70.0	15	10.7	59	42.1	74	52.9	7	5.0	140	11.2		
Buca A.L.	46	31.9	53	36.8	45	31.3	69	47.9	56	38.9	19	13.2	144	11.6		
Karşıyaka A.L.	33	50.8	24	36.9	8	12.3	36	55.4	24	36.9	5	7.7	65	5.2		
Denizli A.L.	38	29.0	69	54.3	20	15.7	49	38.6	62	48.8	16	12.6	127	10.2		
Adnan Menderes A.L.	38	27.0	93	66.0	10	7.1	74	52.5	56	39.7	11	7.8	141	11.3		
Muğla A.L.	43	32.6	72	54.5	17	12.9	61	46.2	58	43.9	13	9.8	132	10.6		
Orhan Deniz A.L.	50	43.9	41	36.0	23	20.2	56	49.1	41	36.0	17	14.9	114	9.2		
Fatih A.L.	37	45.1	33	40.2	12	14.6	43	52.4	25	30.5	14	7.1	82	6.6		
Dündar Çiloğlu A.L.	24	32.9	42	57.5	7	9.6	47	64.4	21	28.0	5	6.8	73	5.9		
Kocatepe A.L.	50	38.8	59	45.7	20	15.5	59	45.7	49	38.0	21	16.3	129	10.4		
Ali Güral A.L.	52	53.1	42	42.9	4	4.1	60	61.2	33	33.7	5	5.1	98	7.9		
TOPLAM	438	35.2	626	50.3	181	14.5	613	49.2	499	40.1	133	107	1245	100.0		
p=,000			p<0,05			Fark önemli			p=,0062			p<0,05			Fark önemli	

Tablo 4-9'da matematik dersi sınavlarında yabancı dilde cevap vermekte zorlandığı yönündeki görüşe katılma oranlarının daha yüksek olduğu okul sayısı 7 iken, bu sayı fen bilgisi dersi için 2'ye düşmektedir. Yalnızca Bornova Anadolu ve Denizli Anadolu Liseleri öğrencilerin, fen bilgisi dersi sınavlarında yabancı dilde cevap vermekte zorluk çekmeyenlerin sayısı daha yüksektir. (Bornova Anadolu Lisesi'nde % 42.1'e karşılık, % 52.9, Denizli Anadolu Lisesi'nde % 38.6'e karşılık % 48.8).

Matematik ve fen bilgisi dersleri için ortak olan nokta, toplam öğrenci nüfusunun bu derslerin sınavlarında zorlanmayanların yüzdelik oranının, zorluk çekenlere oranla yüksek olmasıdır. (matematik dersi için % 35.2'ye karşılık % 50.3), fen bilgisi dersi için % 40.1'e karşılık % 49.2).

Araştırma bulguları, en eski okullardan olan Bornova ve Denizli Anadolu Liseleri öğrencilerinin bu derslerin sınavlarında sorulara yabancı dilde cevap vermekte zorlanmadığı yönündeki görüşe katılma oranlarının daha yüksek olduğunu ortaya koymaktadır.

Korkmaz, B. (1990), makalesinde, ikinci dili sonradan öğrenen kişide sözcüklerin tam bir kavram haline geçemeyeceğini, bunun en çarpıcı kanıtlarından birinin yabancı dilde bulmaca çözülmeye çalışıldığında ortaya çıktığını belirtmektedir.

Tablo 4-10

Toplam öğrenci nüfusunun "Matematik/Fen Bilgisi dersi sınav sorularına yarı Türkçe, yarı yabancı dilde cevap veriyorum" ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı

OKULLAR	MATEMATİK						FEN BİLGİSİ						Toplam		
	Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok				
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
Bornova A.L.	13	9.3	123	87.3	4	2.8	16	11.4	122	87.1	2	1.4	140	11.2	
Buca A.L.	16	11.1	100	68.4	28	18.4	27	18.8	98	68.1	19	13.2	144	11.6	
Karşıyaka A.L.	15	23.1	40	61.5	10	15.4	12	18.5	47	72.3	6	9.2	65	5.2	
Denizli A.L.	15	11.8	104	81.9	8	6.3	22	17.3	95	74.8	10	7.9	127	10.2	
Adnan Menderes A.L.	9	6.4	127	90.1	5	3.5	20	14.2	113	80.1	8	5.7	141	11.3	
Muğla A.L.	14	10.6	112	84.8	6	4.5	19	14.4	107	81.1	6	4.5	132	10.6	
Orhan Deniz A.L.	24	21.1	78	68.4	12	10.5	28	24.6	72	63.2	14	12.3	114	8.2	
Fatih A.L.	19	23.2	50	60.9	13	15.3	24	29.3	48	58.5	10	12.2	82	6.6	
Dündar Çiloğlu A.L.	9	12.3	61	83.6	3	4.1	22	30.1	50	68.5	1	1.4	73	5.9	
Kocatepe A.L.	41	31.8	72	55.8	16	12.4	53	41.1	64	48.6	12	9.3	129	10.4	
Ali Güral A.L.	27	27.6	63	64.3	8	8.2	41	41.8	48	48.9	9	9.2	98	7.9	
TOPLAM	202	16.2	930	74.7	113	9.1	284	22.8	864	69.4	97	7.8	1245	100.0	
p=,000						p<0,05		Fark önemli		p=,000		p<0,05		Fark önemli	

Tablo 4-10'da, toplam öğrenci nüfusunun hem matematik ve hem de fen bilgisi dersi sınav sorularına yarı Türkçe, yarı yabancı dilde cevap verme oranları çok düşüktür. Matematik dersi için toplam öğrenci nüfusunun % 74.7'si, fen bilgisi dersi için ise % 69.4'ünün sınavlarda karma cevaplar vermediklerini belirtmektedirler. Okullar arası görüş farklılığı olduğu görülmektedir. Bornova Anadolu Lisesi'nde matematik dersi sınavlarında yarı Türkçe-yarı yabancı dilde cevap verenlerin oranları % 9.3 iken, bu oran Kocatepe Anadolu Lisesi'nde % 31.8'e kadar yükselmektedir. Bu durum fen bilgisi dersi için, karma cevap verdiklerini belirtenlerin sayısı Bornova Anadolu Lisesi için % 11.4 iken, Kocatepe Anadolu Lisesinde % 41.1'e, Ali Güral Anadolu Lisesinde ise % 41.8'e kadar yükselmektedir.

Boztaş; (1990) makalesinde Anadolu liselerinde okuyan öğrencilerin ortaokul birinci sınıfta karşılaştığı fen bilgisi dersinin daha ilk derste öğrencinin bilmediği birçok karmaşık dil yapısını içerdiğini belirtmektedir. Bunun fen bilgisi dersi için bu oranın yüksek olmasının sebebi olabilir.

Tablo 4-11

Toplam öğrenci nüfusunun "Matematik/Fen Bilgisi dersinde yabancı dilde not tutmakta zorlanıyorum" ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı

OKULLAR	MATEMATİK						FEN BİLGİSİ						Toplam	
	Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Bornova A.L.	23	16.4	113	80.7	4	2.9	31	22.1	103	73.6	6	4.3	140	11.2
Buca A.L.	57	39.6	50	34.7	37	25.7	62	43.1	58	40.3	24	16.7	144	11.6
Karşıyaka A.L.	24	36.9	33	50.8	8	12.3	42	64.6	20	30.8	3	4.6	65	5.2
Denizli A.L.	47	37.0	65	51.2	15	11.8	61	48.0	54	42.5	12	9.4	127	10.2
Adnan Menderes A.L.	30	21.3	90	63.8	21	14.9	74	52.5	57	40.4	10	7.1	141	11.3
Muğla A.L.	56	42.4	60	45.5	16	12.1	42	31.8	79	59.8	11	8.3	132	10.6
Orhan Deniz A.L.	57	50.0	38	33.3	19	16.7	66	57.9	32	28.1	16	14.0	114	9.2
Fatih A.L.	40	48.8	33	40.2	9	11.0	41	50.0	31	37.8	10	12.2	82	6.6
Dündar Çiloğlu A.L.	19	26.0	50	68.5	4	5.5	49	67.1	23	31.5	1	1.4	73	5.9
Kocatepe A.L.	74	57.4	35	27.1	20	15.5	80	62.0	39	30.2	10	7.8	129	10.4
Ali Güral A.L.	43	43.9	46	46.9	9	9.2	58	59.2	35	35.7	5	5.1	98	7.9
TOPLAM	470	37.8	613	49.2	162	13.0	606	48.7	531	42.7	108	8.7	1245	100.0
p=,000						p<0,05		p=,000		p<0,05		Fark önemli		

Tablo 4-11’da, matematik dersinde yabancı dilde not tutmakta zorluk çektikleri doğrultusunda görüş bildirenlerin yüksek olduğu okul sayısı 4 iken, fen bilgisi için bu sayının 7’ye çıktığı görülmektedir. Bornova Anadolu Lisesi’nde her iki ders için de bu konuda öğrencilerin zorluk çektiği doğrultusunda görüş bildirme oranlarının diğer okullara kıyasla daha düşük olduğu görülmektedir.

Fen bilgisi dersinde yabancı dilde not tutmakta zorluk çekme oranlarının, matematik dersine göre fazla olmasının sebebi, fen bilgisi dersinde daha fazla kavram ve kelime bilgisine gereksinim olmasından kaynaklanmaktadır. İnan, (1993) makalesinde, öğrencilerin yeni gördükleri, yeni öğrenmek durumunda oldukları bilgileri, bu bilgilerin bir yabancı dilde anlatılmasıyla verimli öğrenemeyeceklerini ve öğrencilerin anlayabildiklerini kağıda geçirme, not tutmalarının çok zor olduğunu belirtmektedir.

Boztaş, İ. (1990) da makelesinde, Anadolu Liseleri okuyan öğrencilerinin 8. sınıfın fen bilgisi dersinde bilmediği birçok karmaşık konu ve kavramlarla karşılaştığını ileri sürmektedir. Bu görüşler ile bulgular benzerlik göstermektedir.

Tablo 4-12

Toplam öğrenci nüfusunun “Yabancı dil seviyem, matematik ve fen bilgisi derslerini izleyebilecek düzeydedir” ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı

Okullar	Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Bornova A.L.	117	83.6	15	10.7	8	5.7	140	11.2
Buca A.L.	71	49.3	50	34.7	23	16.0	144	11.5
Karşıyaka A.L.	42	64.6	14	21.5	9	13.8	65	5.2
Denizli A.L.	86	67.7	20	15.7	21	16.5	127	10.2
Adnan Menderes A.L.	107	75.9	18	12.8	16	11.3	141	11.3
Muğla A.L.	92	69.7	18	13.6	22	16.7	132	10.6
Orhan Deniz A.L.	54	47.4	40	35.1	20	17.5	114	9.2
Fatih A.L.	33	40.2	40	48.8	9	11.0	82	6.6
Dündar Çiloğlu A.L.	45	61.6	18	24.7	10	13.7	73	5.9
Kocatepe A.L.	44	34.1	63	48.8	22	17.1	129	10.4
Ali Güral A.L.	46	46.9	41	41.8	11	11.2	98	7.9
Toplam	737	59.2	337	27.1	171	13.7	1245	100.0
P=0,00		p<0,05				Fark önemli		

Tablo 4-12’de toplam öğrenci nüfusunun yabancı dil düzeylerinin matematik ve fen bilgisi derslerini izleyebilecek düzeyde olduğu görüşüne katılma oranlarının en düşük olduğu okullar Fatih ve Kocatepe Anadolu Liseleridir. Diğer 9 okulun öğrencileri ise; bu dersleri izleyebilmek için yabancı dil düzeylerinin yeterli olduğunu düşünmektedir.

Araştırma bulgularına göre, yabancı dil düzeylerinin bu dersleri izleyebilecek düzeyde olduğunu düşünen öğrencilerin oranının en yüksek olduğu okul, Bornova Anadolu Lisesi’dir. Daha önce de belirtildiği gibi, bu okulun en eski olması, öğretmen kadrosunun yeterliliği ve öğrencilerin bu okula en yüksek puanlarla girmeleri, öğrencilerin yabancı dil seviyelerinin yüksek olmasının nedenleri olarak değerlendirilebilir.

Ancak, Özmen, F. (1994) makalesinde Eğitim ve Öğretim programlarının içerik ve uygulamalar bakımından her derecedeki eğitim kurumlarında yetersiz olduğunu, özellikle Ortaöğretimde yabancı dil öğretiminin tam bir fiyasko olduğunu ve çoğu Anadolu Lisesi’nde bu durumun pek farklı olmadığını belirtmektedir.

Songün, R. (1993), makalesinde, “Her ile birkaç Anadolu Lisesi, her ilçeye bir Anadolu Lisesi” siyasetinin iflas ettiğini, bu okullarda verilen yabancı dil derslerinin, öğrencilerin çok seçkin olmalarına karşın, beklenen düzeyin çok altında olduğunu vurgulamaktadır.

Demirel, Ö. (1979) Orta dereceli okullarda yabancı dil öğretimine ayrılan zaman, sarfedilen para ve emek, acaba amacına ulaşabilmekte midir? Kuşkusuz bu soruya “evet” diyebilmek olanaklı değildir” diyerek, yabancı dil öğretiminin yetersizliğini vurgulamaktadır.

Tablo 4-11 deki bulgular ile yukarıdaki makalelerdeki görüşler çelişmektedir. Buna karşılık Aydın, Y. (1990) makalesinde, genelde bir öğrencinin bir yılda bir yabancı dilini tam anlamıyla öğrenmesinin mümkün olmadığı, bu sebeple hazırlık sınıfından tam öğrenilmeyen bir yabancı dil derslerinin, sosyal içerikli derslere göre daha az bir bilinen

bir yabancı dille takip edilebileceğini belirtmektedir. Tablodaki bulgular bu görüşü destekler görünmektedir.

Araştırma sırasında, öğretmen ve öğrenciler ile görüşmeler sırasında konuların daha iyi anlaşılabilmesi için öğretmen ve öğrencilerin Türkçe kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu bakımdan bu zorluluğun aşılmasına çalışıldığı sonucuna varılabilir.

Tablo 4-13

Toplam öğrenci nüfusunun "Matematik/Fen Bilgisi dersi öğretmenimizin yabancı dil seviyesi, bu dersi yabancı dille öğretebilecek düzeydedir" ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı

OKULLAR	MATEMATİK						FEN BİLGİSİ						Toplam	
	Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Bornova A.L.	78	55.7	52	37.1	10	7.1	54	38.6	79	56.4	7	5	140	11.2
Buca A.L.	51	35.4	39	27.1	54	37.5	18	12.5	87	60.4	39	27.1	144	11.6
Karşıyaka A.L.	5	7.7	59	90.8	1	1.5	26	40.0	37	56.9	2	3.1	65	5.2
Denizli A.L.	47	3.7	59	46.5	21	16.5	74	58.3	37	29.1	16	12.6	127	10.2
Adnan Menderes A.L.	117	82.9	18	12.8	6	4.3	34	24.1	82	58.2	25	17.7	141	11.3
Muğla A.L.	79	59.8	33	25.0	20	15.2	109	82.6	13	9.8	10	7.6	132	10.6
Orhan Deniz A.L.	46	40.4	49	42.9	19	16.7	102	89.5	6	5.3	6	5.3	114	9.2
Fatih A.L.	6	7.3	72	87.8	4	4.9	27	32.9	44	53.7	11	13.4	82	6.6
Dündar Çiloğlu A.L.	49	67.1	15	20.5	9	12.3	53	72.6	9	12.3	11	15.1	73	5.9
Kocatepe A.L.	58	44.9	49	37.9	22	17.1	54	41.9	55	42.6	20	15.5	129	10.4
Ali Güral A.L.	23	23.5	64	65.3	11	11.2	52	53.1	36	36.7	10	10.2	98	7.9
TOPLAM	559	44.9	509	40.9	177	14.2	603	48.4	485	38.9	157	12.6	1245	100.0
p=,000		p<0,05		Fark önemli		p=,000		p<0,05		Fark önemli				

Tablo 4-13’de toplam öğrenci nüfusunun % 44.9’u, matematik dersi, % 48.4’ü fen bilgisi öğretmenlerinin yabancı dil seviyelerinin bu dersi/dersleri yabancı dille öğretebilecek düzeyde olduğunu belirtmektedir. Matematik dersi öğretmenlerinin dil düzeyinin yeterli olduğu konusunda olumlu görüş bildiren öğrenci sayısının en yüksek olduğu okul Adnan Menderes Anadolu Lisesi’dir. Bunu, Dünder Çiloğlu, Muğla ve Bornova Anadolu Liseleri takip etmektedir. Öğrencilerin matematik dersi öğretmenlerinin yabancı dil seviyelerinin yeterli olmadığını düşünenlerin yüksek olduğu okul ise, Karşıyaka Anadolu Lisesi’dir.

Araştırma bulgularına göre, toplam öğrenci nüfusunun matematik öğretmenlerinin yabancı dil seviyelerini yeterli bulmayanların oranı % 40.9’iken, fen bilgisi dersi için % 39.0’dır. Her iki oran da yüksek olarak değerlendirilebilir.

İnan, D. (1993), makalesinde “Düşününüz ki, bir sınıfta bir Türk öğretim üyesi meslekle ilgili bir konuyu, yine Türk öğrencilerine yabancı dilde anlatmaya çalışıyor. Önce şu soruyu soralım: Türk öğretim üyesi o yabancı dili ne denli biliyor? Ne denli iyi bilirse bilsin, kendi ana dili gibi kullanabilir mi? Ayrıca o öğretim üyesinin oradaki görevi, meslekle ilgili bir konuyu yabancı dil konuşmak zorunda da değildir. Çünkü onun işi, kendi mesleğindeki bilgi birikimini en verimli bir biçimde karşısındaki öğrencilere aktarmaktır. Görevi budur, bunun için orada bulunmaktadır. Bunu da en iyi kendi dilini kullanarak yapabileceğinden kuşkusu olabilir” şeklinde sormaktadır.

İnan, bu durumu yabancı yüksek öğretim için ortaya koymaktadır. Ancak aynı durumun Orta öğretim içinde geçerli olduğu söylenebilir.

Anadolu Liseleri öğretmenlerinin tümü bir sınavdan geçmeden bu okullara alınması da gözönüne alındığından bu durumun kaçınılmaz olduğu sonucuna varılabilir.

Tablo 4-14

Toplam öğrenci nüfusunun “Matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesi, yabancı dil seviyemin artmasında etkili olmaktadır” ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı

Okullar	Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Bornova A.L.	71	50.7	55	39.3	14	10.0	140	11.2
Buca A.L.	67	46.5	59	41.0	18	12.5	144	11.6
Karşıyaka A.L.	19	29.2	36	55.4	10	15.4	65	5.2
Denizli A.L.	70	55.1	46	36.2	11	8.7	127	10.2
Adnan Menderes A.L.	84	59.6	38	27.0	19	13.5	141	11.3
Muğla A.L.	51	38.6	62	47.0	19	14.4	132	10.6
Orhan Deniz A.L.	54	47.4	39	43.2	21	18.4	114	9.2
Fatih A.L.	17	20.7	56	68.3	9	11.0	82	6.6
Dündar Çiloğlu A.L.	44	60.3	21	28.8	8	11.0	73	5.9
Kocatepe A.L.	43	33.3	70	54.3	16	12.4	129	10.4
Ali Güral A.L.	37	37.8	53	54.1	8	8.2	98	7.9
Toplam	557	44.7	535	43.0	153	12.3	1245	100.0
P=0.00		p<0,05				Fark önemli		

Tablo 4-14’de toplam öğrenci nüfusunun, matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesinin yabancı dil seviyelerinin artmasında etkili olduğuna ilişkin görüşlerin okullara göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Toplam öğrenci nüfusunun bu görüşe katılma oranı % 44.7 iken, katılmama oranı % 43.0’tür. Bu derslerin yabancı dille öğretilmesinin yabancı dil seviyelerinin arttığına inananlarının oranının en düşük olduğu okulun Fatih Anadolu Lisesi olduğu görülmektedir. Bu görüşe katılma oranının % 50 ve üzeri olduğu okullar ise, Bornova Anadolu Lisesi (% 50.7), Adnan Menderes Anadolu Lisesi (% 59.6) ve Dündar Çiloğlu Anadolu Lisesi (% 60.3)’dir.

Araştırma bulgularına göre, matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dil seviyelerini arttığını görüşüne katılma ve katılmama oranlarının birbirlerine çok yakın olarak değerlendirilebilir.

İşeri, K. (1996) makalesinde, yabancı dille yapılan öğretimin yabancı dil öğrenilmesine katkısının gözardı edilemeyeceğini, ancak öğrencinin kendi alanlarında daha fazla bilgi edinilmesini engellediğini ileri sürmektedir.

Boztaş, İ. (1990), makalesinde, fen ve matematik derslerinin yabancı dilde okutulmasının dilin daha iyi öğretilmeyeceğini, dile tam hakim olan öğrencinin bu dersleri yabancı dille okumasının bir sakıncasının olmadığını, fakat dile tam hakim olmayan öğrenciler için ise, bu dersler daha da zor duruma getirildiğini savunmaktadır.

Kilimci, A. (1989) ise, gazetedeki röportajında, bu okullarda matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasının bu dersleri yok yere daha zorlaştırdığını ve ezberciliğin körüklendiğini ve yabancı dil öğretime katkısının kuşkulu olduğunu ileri sürmektedir. Ayrıca bu okul çıkışlılarının ODTÜ ve Boğaziçi Üniversitelerinin yabancı dil barajına takılıp, birer yıl daha hazırlık okuduklarını belirtmektedir.

Bazı araştırmacıların, matematik ve fen bilgisi derslerinin, öğrencinin yabancı dil seviyesini arttırdığı ile ilgili görüş farklılıkları vardır. Aynı şekilde bu konu ile ilgili öğrenci görüşlerinin de farklı olduğu gözlenmektedir.

Tablo 4-15

Toplam öğrenci nüfusunun "Matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesi, Türkçe'yi yanlış kullanmama neden olmaktadır" ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı

Okullar	Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Bornova A.L.	33	23.6	98	70.0	9	6.4	140	11.2
Buca A.L.	45	31.3	83	57.6	16	11.1	144	11.6
Karşıyaka A.L.	20	30.8	35	53.8	10	15.4	65	5.2
Denizli A.L.	27	21.3	86	67.7	14	11.0	127	10.2
Adnan Menderes A.L.	29	20.6	96	68.1	16	11.3	141	11.3
Muğla A.L.	31	23.5	86	65.2	15	11.4	132	10.6
Orhan Deniz A.L.	26	22.8	66	57.9	22	19.3	114	9.2
Fatih A.L.	40	48.8	31	37.8	11	13.4	82	6.6
Dündar Çiloğlu A.L.	20	27.4	50	68.5	3	4.1	73	5.9
Kocatepe A.L.	42	32.6	58	45.0	29	22.5	129	10.4
Ali Güral A.L.	31	31.6	56	57.1	11	11.2	98	7.9
Toplam	344	27.6	745	59.8	156	12.5	1245	100.0
P=0,00		p<0,05				Fark önemli		

Tablo 4-15’de toplam öğrenci nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesi, Türkçeyi yanlış kullanmalarına neden olduğu görüşüne katılma oranlarının oldukça düşük (% 27.6) olduğu görülmektedir. Bu konu ile ilgili algılar, okullara göre farklılık göstermektedir. Bu derslerin yabancı dille öğretilmesinin Türkçe’yi yanlış kullanmalarına neden olduğu görüşüne katılmama oranının en yüksek olduğu okul Bornova Anadolu Lisesi’dir.

Uyguner, M.(1996) makalesinde, yabancı dil okuyan çocuğun, günlük konuşma akışında o iki dili karıştırdığını, söz gelimi “kuiz olduk”, “sayns dersi” dediğini belirtmekte ve Turkish pop”, “top secret”, “mega show”, “reality shop”, “shopping club”, “black and white” gibi kelimelerin Türkçe için çok yanlış olduğunu vurgulamaktadır.

Musaoğlu, M. (1996) da, aynı konu üzerinde durmakta ve yabancı dilde yapılan eğitimin etkisi ile, bugün edebi dilde geniş ölçüde kullanılmakta olan “neden olmasın”, “hem de nasıl”, “hayret bir şey”, “ciddi olamazsınız”, “izinizle”, “mersi” vb. deyim ve söz dizimsel modellerin Türkiye Türkçesinin sözlü anlatım ve yazılı usulplarında giderek yerleştiğini savunmaktadır. Ayrıca, herhangi bir dilin yapısının değişmesinin, o dilin giderek ortadan kalkmasına veya yeni bir yazı diline dönüşmesi anlamına geldiğini belirtmektedir.

Demircan, Ö. (1996), yabancı dille öğretimin yabancı sözcüklerin ve anlatım biçimlerinin bireysel dile yerleşmesini kolaylaştırdığını, Türkçe’yi ikinci dil düzeyine indiren karma sözcüklü bireyler ürettiğini ileri sürmektedir.

Aşık, M. (1992) Milliyet Gazetesindeki Açık Pencere adlı köşe yazısında Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri arasında düzenlenen son 20 yılın en iyileri, anketinde dereceye girenlerin ödül dağıtım töreninde, en çok okunan yazar seçilen Orhan Pamuk’un kendisinden önce konuşan, Başbakan, Rektör, Dekan ve diğer konuşmacıların konuşmalarında İngilizce sözcükleri sık sık eleştirerek şöyle dediğini belirtmektedir:

“Burada konuşmaları dinlerken bende şöyle bir şüphe uyandı: Acaba Türkçe İngilizcenin bir devamıdır diye! Şüphesiz ki öyle değildir. Bir edebiyatçı olarak öyle olmasını da istemem”.

Ancak, araştırma bulgularının, öğrencilerin yabancı dille eğitimin, yanlış Türkçe kullanmalarına neden olmadığı görüşünü ileri sürdükleri ve yukarıda belirtilen görüşler ile farklılık gösterdiği görülmektedir.

Tablo 4-16

Toplan öğrenci nüfusunun “Matematik ve fen bilgisi derslerini yabancı dille öğrenmek, kendime olan güven duygumu artırmaktadır” ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı

OKULLAR	Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Bomova A.L.	43	30.7	71	50.7	26	18.6	140	11.2
Buca A.L.	28	19.4	88	61.1	28	19.4	144	11.6
Karşıyaka A.L.	10	15.4	41	63.1	14	21.5	65	5.2
Denizli A.L.	43	33.9	54	42.5	30	23.6	127	10.2
Adnan Menderes A.L.	38	27.0	62	44.0	41	29.1	141	11.3
Muğla A.L.	35	26.5	67	50.8	30	22.7	132	10.6
Orhan Deniz A.L.	24	21.1	64	56.1	26	22.8	114	9.2
Fatih A.L.	10	12.2	59	72.0	13	15.9	82	6.6
Dündar Çiloğlu A.L.	24	32.9	40	54.8	9	12.3	73	5.9
Kocatepe A.L.	30	23.3	69	53.8	30	23.3	129	10.4
Ali Güral A.L.	15	15.3	65	66.3	18	18.4	98	7.9
TOPLAM	300	24.1	680	54.6	265	21.3	1245	100.0
p=0,0037			p<0,05			Fark önemli		

Tablo 4-16'da toplam öğrenci nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerini yabancı dille öğrenmek, kendilerine olan güven duygusunun arttığını görüşüne katılmama oranlarının (% 54.6), katılma oranlarının ise (% 24.1) olduğu görülmektedir. Okullar arasında görüş farklılıkları vardır. Bu görüşe katılmama oranının en yüksek olduğu okulun (% 72.0) Fatih Anadolu Lisesi olduğu gözlenmektedir.

Keskin A. (1992) makalesinde, Bruns Claus'un şu sözlerine yer vermektedir. "Dil insanı ele verir, Innren Stadt-şehir merkezi" yerine "city" kullanan kişinin evrensel olmak istediğini, bu ise dili zenginleştirip, dile anlatım zenginliği kattığını ifade ettiğini belirtmektedir.

Demir, A. (1995) makalesinde, yabancı dille öğretime taraflar olanların öne sürdükleri savlar arasında "Yabancı dille eğitim yapan bireylerin kendilerine güvenleri ve toplumsal saygınlıkları daha yüksek. Hem sonra "bir dil bilen bir insan iki dil bilen iki insan değil mi?" olduğunu belirtmektedir.

Ancak, öğrencilerin yukarıda belirtilen görüşe katılmadıkları görülmektedir.

Tablo 4-17

Toplam öğrenci nüfusunun "Yabancı dilde yazılmış kitapları almak, bütçemi zorlamaktadır" ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı

Okullar	Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Bornova A.L.	41	29.3	91	65.0	8	5.7	140	11.2
Buca A.L.	53	36.8	76	52.8	15	10.4	144	11.6
Karşıyaka A.L.	26	40.0	30	46.2	9	13.8	65	5.2
Denizli A.L.	62	48.8	52	40.9	13	10.2	127	10.2
Adnan Menderes A.L.	49	34.8	75	53.2	17	12.1	141	1.3
Muğla A.L.	43	32.6	73	55.3	16	12.1	132	10.6
Orhan Deniz A.L.	55	48.2	46	40.4	13	11.4	114	9.2
Fatih A.L.	34	41.5	41	50.0	7	8.5	82	6.6
Dündar Çiloğlu A.L.	40	54.8	29	39.7	4	5.5	73	5.9
Kocatepe A.L.	58	45.0	55	42.6	16	12.4	129	10.4
Ali Güral A.L.	28	28.6	55	56.1	15	15.3	98	7.9
Toplam	489	39.3	623	50.0	133	10.7	1245	100.0

Tablo 4-17’de toplam öğrenci nüfusunun yabancı dilde yazılmış kitapları almanın bütçelerini zorladığı görüşü ile ilgili okullara göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Bornova Anadolu Lisesi öğrencilerinin büyük çoğunluğu (% 65.0) kitap alma konusunda maddi zorluk ile karşılaşmadıklarını belirtirken, Dündar Çiloğlu Anadolu Lisesi öğrencilerinin çoğunluğunun (%54.8) bu konuda zorluk çektiklerini belirtmektedirler.

Ağdemir, S. (1992) yaptığı araştırmada, Anadolu Liseleri öğrenci ailelerinin gelir durumlarının ailenin temel ihtiyaçlarını karşılamada yeterli düzeyde olduğunu ortaya çıkarmıştır. % 87.6’sının ekonomik durumlarının orta halinin üzerinde, % 12.33’inin ise orta halinin altında olduğu, bu kitapları karşılayacak güçte olmadıklarını belirten öğrencilerin oranının % 2.33 olduğu belirtilmektedir.

Tablo 4-17’de kitapları alma konusunda zorluk çektiklerini belirtenlerin oranının Ağdemir’in araştırmasına göre arttığı gözlenmektedir.

Tablo 4-18

Toplam öğrenci nüfusunun “Yabancı dille hazırlanmış ders kitapları içerikleri, kaynak/yardımcı kitaplar yetersizdir” ifadesine ilişkin algılarının okullara göre dağılımı

OKULLAR	Ders Kitaplarının Yetersizliği						Kaynak/Yardımcı kitapların yetersizliği								
	Katılıyor		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Katılıyor		Katılmıyorum		Fikrim Yok				
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
Bornova A.L.	40	28.6	76	54.3	24	17.1	52	37.1	56	40	32	22.9	140	11.2	
Buca A.L.	44	30.6	57	39.6	43	29.9	63	43.8	39	27.1	42	29.2	144	11.6	
Karşıyaka A.L.	17	26.2	32	49.2	16	24.6	17	26.2	31	47.7	17	26.2	65	5.2	
Denizli A.L.	43	33.9	59	46.5	25	19.7	62	48.8	37	29.1	28	22	127	10.2	
Adnan Menderes A.L.	59	41.8	50	35.5	32	22.7	75	53.2	38	27	28	19	141	11.3	
Muğla A.L.	27	20.5	73	55.3	32	24.2	50	37.9	51	38.6	31	23.5	132	10.6	
Orhan Deniz A.L.	34	28.8	46	40.4	34	29.8	48	42.1	27	23.7	39	34.2	114	9.2	
Fatih A.L.	33	40.2	31	37.8	18	22	41	50	24	29.3	17	20.7	82	6.6	
Dündar Çiloğlu A.L.	11	15.1	48	65.8	14	19.2	20	27.4	38	52.1	15	20.5	73	5.9	
Kocatepe A.L.	37	28.7	60	46.5	32	24.8	51	39.5	46	35.7	32	24.8	129	10.4	
Ali Güral A.L.	36	36.7	40	40.8	22	22.4	41	41.8	33	33.7	24	24.5	98	7.9	
TOPLAM	381	30.6	572	45.9	292	23.5	520	41.8	420	33.7	305	24.5	1245	100.0	
p=,00047						p<0,05		Fark önemli		p=,0062		p<0,05		Fark önemli	

Tablo 4-18’de toplam öğrenci nüfusunun yabancı dilde hazırlanmış ders kitapları içerikleri, kaynak/kitapların yetersiz olduğuna ilişkin görüşlerin okullar arasında farklılık gösterdiği gözlenmektedir. Ders kitaplarının yetersizliği görüşüne katılma oranı % 30.6 iken, kaynak/yardımcı kitapların yetersiz olduğu görüşüne katılma oranı % 41.8’dir.

Aydın, Y. (1990)’da makalesinde, yurtdışından getirilen yabancı ders kitaplarının bizim eğitim programımıza uymadıklarını, bu okullar için her sınıf seviyesinde yabancı dilde iyi ders kitabı hazırlanamadığını öne sürmektedir.

Araştırma bulguları ile Aydın’ın görüşleri arasında fark olduğu söylenebilir.

Birinci alt problemin a bendi ile ilgili olarak, yukarıdaki tablolar (Tablo 4-4, 4-18) gözönüne alınarak, toplam öğrenci nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesine ilişkin algılarının öğrencinin okuluna göre fark gösterdiği sonucuna varılabilir.

Aşağıdaki açıklamalar farkın önemli olduğu ($p<0,05$) algıları kapsamaktadır.

Toplam öğrenci nüfusunun, matematik ve fen bilgisi derslerinin Türkçe okutulması durumunda başarılarının artacağına inanan grubun, matematik karne başarı notu düşük (1,2 ve 3) olan öğrenciler olduğu görülmektedir.

Matematik sınav sorularına yabancı dille cevap vermede zorlanan öğrencilerin başarı notlarının düşük olduğu gözlenmektedir.

Fen bilgisi sınav sorularına yabancı dille cevap vermede zorlanma oranlarına başarı notlarına göre çok farklı olmadığı gözlenmektedir. Başarı notu yüksek öğrencilerin de bu konuda zorlukla karşılaştığı sonucuna varılabilir.

Matematik dersi sınav sorularına yarı Türkçe, yarı yabancı dilde cevap verme ve yabancı dilde not tutmada zorlanma oranlarının, öğrencinin başarısı yükseldikçe düştüğü görülmektedir.

Matematik karne başarı notu yüksek olan (4 ve 5) öğrencilerin, bu derslerin yabancı dille öğretilmesinin dil düzeylerini arttırdığı ve bu dersleri yabancı dille izleyebilecek düzeyde olduğu yönündeki görüşlere katılma oranları daha yüksektir.

Başarı notu yüksek olan öğrencilerin büyük çoğunluğu (% 65.5) bu derslerin yabancı dille okutulmasının Türkçeyi yanlış kullanmalarına sebep olmadığını savunmaktadırlar.

Nesin, A. (1992) makalesinde, “hiç ingilizce bilmeyen, Türkiye'nin kırsal bölgesinden herhangi bir yurttaş, bir yerde gördüğü “7 up” yazısını Türkçe olarak “yedi up” diye değil de, anlamını da bilmeden “sevin ap” diye okuyorsa, işte bu o insanın kültür işgali altında ulusal bağımsızlığını yitirdiğinin en belirgin imidir” diyerek, bu konunun hassasiyetine dikkat çekmektedir.

Tablo 4.20

Toplam öğrenci nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algılarının 1. dönem fen bilgisi dersi karnesi başarı notuna göre dağılımı

B A Ş A R I N O T L A R I																																
No*	1 (n= 85 % 6,8)						2 (n= 215 % 17,3)						3 (n= 288 % 24)						4 (n= 384 % 30,8)						5 (n= 262 % 21,0)						Önemli Denet.	
	Katılıyorum			Fikrim Özensiz			Katılıyorum			Fikrim Özensiz			Katılıyorum			Fikrim Özensiz			Katılıyorum			Fikrim Özensiz			Katılıyorum			Fikrim Özensiz				
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		(P değeri)
1	65	76,5	12	14,1	8	9,4	180	83,7	22	10,2	13	6	232	77,6	39	13	28	9,4	273	71,1	75	19,5	36	9,4	150	57,3	78	29,8	34	13	,000	
2	71	83,5	8	9,4	6	7,1	194	90,2	11	5,1	10	4,7	249	83,3	31	10,4	19	6,4	316	82,3	40	10,4	28	7,3	181	69,1	54	20,6	27	10,3	,000	
3	74	87,1	6	7,1	5	5,9	199	92,6	9	4,2	7	3,3	266	89	18	6	15	5	323	84,1	36	9,4	25	6,5	215	82,1	32	12,2	15	5,7	,0315	
4	13	15,3	60	70,6	12	14,1	24	11,2	169	78,6	22	10,2	50	16,7	209	69,9	40	13,4	55	14,3	265	69	64	16,7	58	22,1	159	60,7	45	17,2	,007	
5	14	16,5	64	75,3	7	8,2	27	12,6	167	77,7	21	9,8	54	18,1	202	67,6	43	14,4	63	16,4	261	68	60	15,6	56	21,4	170	64,9	36	13,7	,065	
6	51	60,0	24	28,2	10	11,8	137	63,7	56	26	22	10,2	161	53,8	105	35,1	33	11	198	51,6	154	40,1	32	8,3	105	40,1	142	54,2	15	5,7	,000	
7	34	40,0	30	35,3	21	24,7	87	40,5	88	40,9	40	18,6	118	39,5	132	44,1	49	16,4	127	33,1	207	53,9	50	13	72	27,5	169	64,5	21	8	,00000	
8	60	70,6	20	23,5	5	5,9	158	73,5	41	19,1	16	7,4	194	64,9	84	28,1	21	7	229	59,6	130	33,9	25	6,5	131	50	116	44,3	15	5,7	,00000	
9	49	57,6	22	25,9	14	16,5	116	54	73	34	26	12,1	157	52,5	103	34,4	39	13	187	48,7	164	42,7	33	8,6	104	39,7	137	52,3	21	8	,00003	
10	25	29,4	49	57,6	11	12,9	34	15,8	153	71,2	28	13	43	14,4	232	77,6	24	8	69	18	276	71,9	39	10,2	31	11,8	220	84,0	11	4,2	,00004	
11	28	32,9	49	57,6	8	9,4	55	25,6	130	60,5	30	14	69	23,1	208	69,6	22	7,4	84	21,9	274	71,4	26	6,8	48	18,3	203	77,5	11	4,2	,00025	
12	43	50,6	33	38,8	9	10,6	94	43,7	94	43,7	27	12,6	121	40,5	141	47,2	37	12,4	141	36,7	183	47,7	60	15,6	71	27,1	162	61,8	29	11,1	,00024	
13	47	55,3	32	37,6	6	7,1	121	56,3	74	34,4	20	9,3	159	53,2	117	39,1	23	7,7	186	48,4	160	41,7	38	9,8	93	35,5	148	56,5	21	8	,00009	
14	34	40,4	34	40,0	17	20	107	49,8	68	31,6	40	18,6	159	53,2	90	30,1	50	16,7	234	60,9	103	26,8	47	12,2	203	77,5	42	16,0	17	6,5	,00000	
15	35	41,2	37	43,5	13	15,3	99	46	79	36,7	37	17,2	143	47,8	108	36,1	48	16,1	151	39,3	182	47,4	51	13,3	131	50	103	39,3	28	10,7	,03472	
16	38	44,7	35	41,2	12	14,1	104	48,4	81	37,7	30	14	152	50,8	108	36,1	39	13	177	46,1	155	40,4	52	13,5	132	50,4	106	40,5	24	9,2	,68696	
17	28	32,9	45	52,9	12	14,1	76	35,3	108	50,2	31	14,4	136	45,5	127	42,5	36	12	175	45,6	158	41,4	51	13,3	142	54,2	97	37,0	23	8,8	,00303	
18	30	35,3	42	49,4	13	15,3	64	29,8	121	56,3	30	14	92	30,8	171	57,2	36	12	97	25,3	235	61,2	52	13,5	61	23,3	176	67,2	25	9,5	,08906	
19	19	22,4	54	63,5	12	14,1	41	19,1	132	61,4	42	19,5	73	24,4	164	54,8	62	20,7	92	24	199	51,8	93	24,2	75	28,6	131	50,0	56	21,4	,10567	
20	24	28,2	50	58,8	11	12,9	78	36,3	110	51,2	27	12,6	124	41,5	143	47,2	32	10,7	158	41,1	182	47,4	44	11,5	105	40,1	138	52,7	19	7,3	,22204	
																										81	30,9	129	49,2	52	19,8	,20444

~~Toplam öğrenci nüfusunun, matematik ve fen bilgisi derslerinin Türkçe~~
okutulması durumunda başarılarının artacağına fen bilgisi karne başarı notu hem düşük
hem de yüksek olan öğrencilerin katılma oranlarının yüksek olduğu görülmektedir.

~~Bu verilere dayanarak başarılı ve başarısız öğrencilerin büyük çoğunluğunun fen~~
bilgisi dersinin Türkçe okutulmasını istedikleri sonucuna varılabilir.

Kayra, E., ve Aslan, N. (1996) makalesinde, soyut kavramların açıklanmasında
anadiline başvurulmasının öğrencinin daha iyi algılamasını sağladığı gibi, zaman
açısından da yarar sağlayacağını ileri sürmektedir.

Başarı notu düşük ve yüksek olan öğrencilerin, matematik dersinin yabancı dille
öğretilmesinin derse karşı motivasyonunu arttırdığı yönündeki görüşe katılma
oranlarının çok düşük olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin başarı notu yükseldikçe; matematik ve fen bilgisinin sınav sorularını
anlamada, cevap vermede zorluk çekme oranlarının düştüğü görülmektedir.

Başarı notu hem düşük hem de yüksek olan öğrencilerin, matematik sınavlarında
yarı Türkçe, yarı yabancı dilde cevap verme oranlarının öğrencinin başarı notu
yükseldikçe düştüğü, (% 29.4'den % 11.8'e) fakat bu soruların fen bilgisi dersi için
biraz daha yüksek olduğu görülmektedir. (% 32,9-% 18,3)

Matematik ve fen bilgisi derslerinde not tutmada zorlanma oranlarının öğrencinin
başarı notu yükseldikçe, düştüğü görülmektedir. (Matematik için % 50'den % 27,1'e,
fen bilgisi için % 55,3'den % 35,5'e) not tutmada zorlanma oranlarının fen bilgisi dersi
için daha yüksek olduğu gözlenmektedir.

Yabancı dil düzeylerinin bu dersleri izleyebilecek düzeyde olduğuna inanma
oranları, öğrencinin başarı notu yükseldikçe artmaktadır.

Matematik öğretmenlerinin yabancı dil seviyelerini yeterli bulma oranının en
yüksek (% 50) grubu başarı notu 5 olan öğrenciler bu oranın en düşük (% 39.3) olduğu
grubu ise başarı notu 4 olan öğrenciler oluşturmaktadır.

Toplam öğrenci nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille
öğretilmesinin, yabancı dil seviyelerinin artmasında etkili olduğu görüşüne katılma
oranının öğrencinin başarısına bağlı olarak arttığı gözlenmektedir.

Tablo 4.21
Toplam öğrenci nüfusunun Matematik ve Fen Bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algılarının cinsiyete göre dağılımı

no*	B A Ş A R I N O T L A R I													
	KIZ							ERKEK						
	(n= 530 % 42,6)							(n= 715 % 57,4)						
	Katılıyorum			Fikrim yok				Katılıyorum			Fikrim yok			
	N	%	N	%	N	%	N	N	%	N	%	N	%	Önem Denetimi
1	361	68,1	100	18,9	69	13	539	75,4	126	17,6	50	7	00089	Önemli
2	421	79,4	65	12,3	44	8,3	590	82,5	79	11	46	6,4	,33043	Önemsiz
3	454	85,7	46	8,7	30	6,7	623	87,1	55	7,7	37	5,2	,75010	Önemsiz
4	90	17	351	66,2	89	16,8	110	15,4	511	71,5	94	13,1	,10844	Önemsiz
5	91	17,2	352	66,4	87	16,4	123	17,2	512	71,6	80	11,2	,02496	Önemli
6	250	47,2	226	42,6	54	10,2	402	56,2	255	35,7	58	8,1	00654	Önemli
7	150	28,3	305	57,5	75	14,2	288	40,3	321	44,9	106	14,8	00002	Önemli
8	295	55,7	198	37,4	37	7	477	66,7	193	27	45	6,3	,00025	Önemli
9	245	46,2	237	44,7	48	9,1	368	51,5	262	36,6	85	11,8	,0149	Önemli
10	69	13	417	78,7	44	8,3	133	18,6	513	71,7	69	9,7	,01489	Önemli
11	108	20,4	388	73,2	34	6,4	176	24,6	476	66,6	63	8,8	,03744	Önemli
12	165	31,1	293	55,3	72	13,6	305	42,7	320	44,8	90	12,6	,00014	Önemli
13	236	44,5	252	47,5	42	7,9	370	51,7	279	39	66	9,2	01085	Önemli
14	335	63,2	121	22,8	74	14	402	56,2	216	30,2	97	13,6	01313	Önemli
15	236	44,5	214	40,4	80	15,1	323	45,2	295	41,3	97	13,6	,74603	Önemsiz
16	254	47,9	202	38,1	74	14	349	48,8	283	39,6	83	11,6	,45956	Önemsiz
17	257	48,5	206	38,9	67	12,6	300	42	329	46	86	12	,03663	Önemli
18	104	19,6	354	66,8	72	13,6	240	33,6	391	54,7	84	11,7	00000	Önemli
19	156	29,4	258	48,7	116	21,9	144	20,1	422	59	149	20,8	,00020	Önemli
20	190	35,8	289	54,5	51	9,6	299	41,8	334	46,7	82	11,5	,02415	Önemli

Tablo 4-21'de matematik dersinin Türkçe okutulması durumunda başarılarının artacağına katılma oranının erkek öğrencilerde % 75.4, kız öğrencilerde ise % 68.1 olduğu görülmektedir.

Fen Bilgisi dersinin yabancı dille öğretilmesi, derse olan motivasyonun arttığı görüşüne katılmama oranının kız öğrencilerde % 66.4, erkek öğrencilerde ise % 71.6 olduğu görülmektedir. Her iki cinsiyet için bu oranlar yüksek olarak nitelendirilebilir.

Kız öğrencilerin matematik ve fen bilgisi dersi yabancı dildeki soruları anlama ve cevap vermede zorlanma oranlarının, erkek öğrencilere göre daha düşük olduğu görülmektedir.

K.Kruschwitz ve Carolyn Mc Clintock Peter (1995) makalelerinde, erkeklerin fen ve matematik dersinde daha başarılı olduğunu gösteren bir şey olmadığını ve erkeklerin lehine yaygın olan yargıların araştırmalar sonucunda yanlış olduğunun ortaya çıktığını öne sürmektedirler.

Bu görüş ile yukarıdaki verilerin tutarlılık gösterdiği söylenebilir

Matematik ve fen bilgisi derslerinde yarı Türkçe, yarı yabancı dille cevap verme ve bu derslerde not tutmada zorlanma oranları erkek öğrencilerde daha yüksektir.

Tersild, A. (1979) Dil gelişiminde konuşma miktarı kullanılan sözcük çeşidi, cümlelerin sağlam bir yapıda olması gibi konularda kız öğrencilerin daha üstün olduğunu öne sürmektedir. Bu görüş ile yukarıdaki bulguların tutarlılık gösterdiği söylenebilir.

Yabancı dil seviyelerini, bu dersleri izleyebilecek düzeyde olduğuna, bu derslerin yabancı dille öğretilmesinin yabancı dil seviyesinin ve kendilerine güven duygusunun artmasında etkili olduğuna katılma oranının yüksek olduğu grubun kız öğrenciler olduğu gözlenmektedir.

Philis, D.ve Sanker C. (1993) makalelerinde, son yapılan çalışmalarda, kız öğrencilerin yabancı dilden daha fazla hoşlandıklarını ve daha başarılı olduklarının ortaya çıktığını belirtmektedirler.

Tablo 4-21'de bulguların da bu görüşleri desteklediği görülmektedir.

Matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasının Türkçe'yi yanlış kullanmasına sebep olduğu yönündeki görüşe katılma oranının erkek öğrencilerde daha yüksek (% 33,6) olduğu gözlenmektedir.

Yabancı dille yazılmış kitapları almada zorlandığı yönündeki görüşe katılma oranı erkek öğrencilerde daha yüksektir.

Tablo 4.22
Toplam öğrenci nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algılarının yaşa göre dağılımı

No*	14 YAŞ GRUBU (n= 308 % 24,7)						15 YAŞ GRUBU (n= 881 % 70,8)						16 YAŞ GRUBU (n= 56 % 45)						(P değeri)	Önem Deneşimi
	Katılıyorum			Fikrim yok			Katılıyorum			Fikrim yok			Katılıyorum			Fikrim yok				
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
1	223	72,4	50	16,2	35	11,3	632	71,7	168	19,1	81	9,2	45	80,4	8	14,3	3	5,4	,181	Önemli
2	253	82,1	29	9,4	26	8,4	711	80,7	110	12,5	60	6,8	47	83,9	5	8,9	4	7,1	,492	Önemli
3	260	84,4	20	6,4	28	9	770	87,4	74	8,4	37	4,2	47	83,9	7	12,5	2	3,6	,000	Önemli
4	38	12,3	226	73,3	44	14,2	151	17,1	602	68,3	128	14,5	11	19,6	34	60,7	11	19,6	,019	Önemli
5	48	15,5	218	70,7	42	13,6	157	17,8	606	68,8	118	13,4	9	16,1	40	71,4	7	12,5	,620	Önemli
6	148	48	135	43,8	25	8,1	472	53,6	327	37,1	82	9,3	32	57,1	19	33,9	5	8,9	,009	Önemli
7	109	35,3	152	49,3	47	15,2	304	34,5	450	51,1	127	14,4	25	44,6	24	42,9	7	12,5	,440	Önemli
8	200	64,9	85	27,5	23	7,4	534	60,6	290	32,9	57	6,5	38	67,9	16	28,6	2	3,6	,333	Önemli
9	151	49	115	37,3	42	13,6	434	48,3	360	40,9	87	9,9	28	50	24	42,9	4	7,1	,080	Önemli
10	46	14,9	235	76,2	27	8,7	147	16,7	653	74,1	81	9,2	9	16,1	42	75	5	8,9	,580	Önemli
11	76	24,6	211	68,5	21	6,8	198	22,5	610	69,2	73	8,3	10	17,9	43	76,8	3	5,4	,370	Önemli
12	122	39,6	149	48,3	37	12	328	37,2	435	48,4	118	13,4	20	35,7	29	51,8	7	12,5	,004	Önemli
13	171	55,5	114	37	23	7,4	409	46,4	389	44,2	83	9,4	26	46,4	28	50	2	3,6	,008	Önemli
14	157	50,9	107	34,7	44	14,2	549	62,3	212	24,1	120	13,6	31	55,4	18	32,1	7	12,5	,006	Önemli
15	137	44,4	140	45,4	31	10	396	44,9	351	39,8	134	15,2	26	46,4	18	32,1	12	21,4	,002	Önemli
16	168	54,5	106	34,4	34	11	409	46,4	357	40,5	115	13,1	26	46,4	22	39,3	8	14,3	,000	Önemli
17	128	41,5	148	48	30	9,7	403	45,7	365	41,4	113	12,8	26	46,4	22	39,3	8	14,3	,000	Önemli
18	98	31,8	167	54,2	43	13,9	232	26,3	543	61,6	106	12	14	25	35	62,5	7	12,5	,017	Önemli
19	62	20,1	183	59,4	63	20,4	225	25,5	468	53,1	188	21,3	13	23,2	29	51,8	14	25	,001	Önemli
20	134	43,5	148	48	26	8,4	329	37,3	453	51,4	99	11,2	26	46,4	22	39,3	8	14,3	,060	Önemli
													18	37,1	76	46,4	12	21,4	,013	Önemli

Matematik ve fen bilgisi derslerinin kavram ve konuları Türkçe anlaşılabilirliği
Türkçe okutulmasının anlaşılabilirliği artırdığı görüşüne katılma oranının en yüksek (% 87.4) olduğu grubun 15 yaş grubu olduğu, 14 ve 16 yaş grubundaki bu görüşe katılma oranlarının birbirine çok yakın olduğu (% 84,4 ve % 83.9) görülmektedir.

Her üç grup için bu görüşe katılma oranları yüksek olarak değerlendirilebilir.

Fen bilgisi sınav sorularını anlamada zorlanma oranının en yüksek (% 57.1) olduğu grubun 16 yaş grubu öğrenciler olduğu görülebilir.

Matematik ve fen bilgisi derslerinde not tutmada zorlanma oranlarının en yüksek olduğu grubun 14 yaş grubu öğrencileri olduğu görülmektedir.

Yabancı dil seviyesini bu dersleri izleyebilecek düzeyde olduğuna katılma oranının en yüksek (% 62.3) grup, 15 yaş grubu öğrencileridir.

Matematik öğretmenin yabancı dil seviyesini yeterli bulma görüşüne katılma oranının en yüksek olduğu grubu 16 yaş, fen bilgisi öğretmeni (% 54,6) için bu konudaki görüşe katılma oranının en yüksek olduğu grubu 14 yaş grubu oluşturmaktadır.

Matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesinin yabancı dil seviyesinin artmasında etkili olduğu görüşüne katılma oranı en yüksek olduğu (% 46.4) 16 yaş grubu öğrencileridir.

Bu derslerin yabancı dille öğretilmesinin Türkçeyi yanlış kullanmalarına sebep olduğu görüşe katılma oranının en yüksek (% 31.8) olduğu grubun 14 yaş grubu, güven duygularını artırdığı yönündeki görüşe katılma oranının en yüksek (% 25.5) olduğu grup ise 15 yaş grubu öğrencileridir. Her iki görüş için, bu oranlar düşük olarak değerlendirilebilir.

Yabancı dilde hazırlanmış ders içerikleri, kaynak/yardımcı kitapların yetersizliği görüşüne katılma oranının en yüksek olduğu grubu 15 yaş grubu öğrencileri olduğu görülmektedir.

Tablo 4.23

Toplam öğrenci nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algılarının mezun olduğu okul türüne göre dağılımı

No*	RESMİ İLKOKUL (n= 1195 %96,0)						ÖZEL OKUL (n= 50 % 4,0)						(P değeri)	Önem Denetimi		
	Katılıyorum			Fikrim yok			Katılıyorum			Fikrim yok						
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%				
1	864	72,3	219	18,3	112	9,4	36	72	7	14	7	14	7	14	,45596	Önemsiz
2	971	81,3	138	11,5	86	7,2	40	80	6	12	4	8	4	8	,97014	Önemsiz
3	1036	86,7	94	7,9	65	5,4	41	82	7	14	2	4	2	4	,28184	Önemsiz
4	192	16,1	828	69,3	175	14,6	34	68	8	16	8	16	8	16	,36481	Önemsiz
5	207	17,3	828	69,3	160	13,4	7	14	36	72	7	14	7	14	,83013	Önemsiz
6	628	52,6	462	38,7	105	8,8	24	48	19	38	7	14	7	14	,43926	Önemsiz
7	416	34,8	607	50,8	172	14,4	22	44	19	38	9	18	9	18	,20768	Önemsiz
8	742	62,1	376	31,5	77	6,4	30	60	15	30	5	10	5	10	,61009	Önemsiz
9	583	48,8	486	40,7	126	10,5	30	60	13	26	7	14	7	14	,11624	Önemsiz
10	195	16,3	894	74,8	106	8,9	7	14	36	72	7	14	7	14	,44308	Önemsiz
11	272	22,8	831	69,5	92	7,7	12	24	33	66	5	10	5	10	,80046	Önemsiz
12	451	37,7	588	49,2	156	13,1	19	38	25	50	6	12	6	12	,97628	Önemsiz
13	582	48,7	512	42,8	101	8,5	24	48	19	38	7	14	7	14	,37307	Önemsiz
14	709	59,3	322	26,9	164	13,7	28	56	15	30	7	14	7	14	,87897	Önemsiz
15	537	44,9	487	40,8	17	14,3	22	44	22	44	6	12	6	12	,85571	Önemsiz
16	584	48,9	463	38,7	148	12,4	19	38	22	44	9	18	9	18	,25782	Önemsiz
17	538	45	512	42,8	145	12,1	19	38	23	46	8	16	8	16	,54236	Önemsiz
18	330	27,6	717	60	148	12,4	14	28	28	56	8	16	8	16	,72926	Önemsiz
19	291	24,4	648	54,2	256	21,4	9	18	32	64	9	18	9	18	,38533	Önemsiz
20	470	39,3	596	49,9	129	10,8	19	38	27	54	4	8	4	8	,76498	Önemsiz
21	365	30,5	551	46,1	279	23,3	16	32	21	42	13	26	13	26	,83795	Önemsiz

Tablo 4-23 toplam öğrenci nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algılarının öğrencinin mezun olduğu okul türüne (resmi/özel) göre farklı olmadığı gözlenmektedir.

Bu verilere dayanarak, öğrencinin resmi veya özel okuldan mezun olması, bu derslerin yabancı dille okutulması ile ilgili görüşlerine etki etmediği sonucuna varılabilir.

Tablo 4.24

Toplam öğrenci nüfusunun matematik ve fen Bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algılarının anne eğitim durumuna göre dağılımı

No*	Okur-yazar değil (n= 18 % 1,4)						İlkokul Mezunu (n= 208 % 16,7)						Ortaokul Mezunu (n= 106 % 8,5)						Lise Mezunu (n= 424 % 34,1)						Yüksekökol Mezunu (n= 489 % 39,3)						Önemli Denet.						
	Katılıyorum			Fikrim yok			Katılıyorum			Fikrim yok			Katılıyorum			Fikrim yok			Katılıyorum			Fikrim yok			Katılıyorum			Fikrim yok				Katılıyorum			Fikrim yok		
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		N	%	(P değeri)			
1	13	72,2	2	11,1	3	16,7	166	79,8	27	13	15	7,2	82	77,4	17	16	7	6,6	292	68,9	80	18,9	52	12,3	347	71	100	20,4	42	8,6	,05856	Önemli					
2	16	88,9	1	5,6	1	5,6	184	88,5	15	7,2	9	4,3	89	84	13	12,3	4	3,8	339	80	48	11,3	37	8,7	383	78,3	67	13,7	39	8	,08013	Önemli					
3	11	61,1	2	11,1	5	27,8	193	92,8	9	4,3	6	2,9	92	86,8	10	9,4	4	3,8	369	87	33	7,8	22	5,2	412	84,3	47	9,6	30	6,1	,00041	Önemli					
4	1	5,6	15	83,3	2	11,1	28	13,5	155	74,5	25	12	17	16	72	67,9	17	16	59	13,9	289	68,2	76	17,9	95	19,4	331	67,7	63	12,9	,08716	Önemli					
5	-	-	14	77,8	4	22,2	27	13	160	76,9	21	10,1	20	18,9	67	63,2	19	17,9	69	16,3	296	69,8	59	13,9	98	20	327	66,9	64	13,1	,05303	Önemli					
6	12	66,7	4	22,2	2	11,1	128	61,5	63	30,3	17	8,2	59	55,7	41	38,7	6	5,7	222	82,4	155	36,6	47	11,1	231	47,2	218	44,6	4	8,2	,0814	Önemli					
7	6	33,3	7	38,9	5	27,8	87	41,8	88	42,3	33	15,9	42	39,6	48	45,3	16	15,1	141	33,3	227	53,5	56	13,2	162	33,1	256	52,4	71	14,5	,14465	Önemli					
8	11	61,1	6	33,3	1	5,6	149	71,6	50	24	9	4,3	68	64,2	32	30,2	6	5,7	270	63,7	124	29,2	30	7,1	274	56	179	36,6	36	7,4	,02927	Önemli					
9	7	38,9	7	38,9	4	22,2	103	49,5	76	36,5	29	13,9	56	52,8	38	35,8	12	11,3	216	50,9	164	38,7	44	10,4	231	47,2	214	43,8	44	9	,26488	Önemli					
10	3	16,7	14	77,8	1	5,6	44	21,2	139	66,8	25	12	13	12,3	79	74,5	14	13,2	67	15,8	319	75,2	38	9	75	15,3	379	77,5	35	7,2	,11463	Önemli					
11	5	27,8	12	66,7	1	5,6	65	31,3	126	60,6	17	8,2	20	18,9	72	67,9	14	13,2	91	21,5	302	71,2	31	7,3	103	21,1	352	72	34	7	,03993	Önemli					
12	10	55,6	5	27,8	3	16,7	97	46,6	82	39,4	29	13,9	44	41,5	43	40,6	19	17,9	149	35,1	217	51,2	58	13,7	170	34,8	266	54,4	53	10,8	,00374	Önemli					
13	10	55,6	7	38,9	1	5,6	113	54,3	74	35,6	21	10,1	62	58,5	34	32,1	10	9,4	200	47,2	189	44,6	35	8,3	221	45,2	227	46,4	41	8,4	,10447	Önemli					
14	8	44,4	5	27,8	5	27,8	101	48,6	76	36,5	31	14,9	49	46,2	34	32,1	23	21,7	266	62,7	95	22,4	63	14,9	313	64	127	26	49	10	,00003	Önemli					
15	8	44,4	3	38,9	3	16,7	97	46,6	79	38	32	15,4	50	47,2	35	33	21	19,8	185	43,6	180	42,5	59	13,9	219	44,8	208	42,5	62	12,7	,59178	Önemli					
16	10	55,6	4	22,2	4	22,2	120	57,7	64	30,8	24	11,5	42	39,6	45	42,5	19	17,9	195	46	177	41,7	52	12,3	236	48,3	195	39,9	58	11,9	,03709	Önemli					
17	8	44,4	7	38,9	3	16,7	88	42,3	94	45,2	26	12,5	47	44,3	44	41,5	15	14,2	184	43,4	186	43,9	54	12,7	230	47	204	41,7	55	11,2	,94997	Önemli					
18	5	27,8	7	38,9	6	33,3	72	34,6	111	53,4	25	12	27	25,5	68	64,2	11	10,4	110	25,9	265	62,5	49	11,6	130	26,6	294	60,1	65	13,3	,05363	Önemli					
19	2	11,1	3	38,9	9	50	50	24	121	58,2	37	17,8	27	25,5	55	51,9	24	22,6	99	23,3	236	55,7	89	21	122	24,9	261	53,4	106	21,7	,17170	Önemli					
20	9	50	4	22,2	5	27,8	116	55,8	69	33,2	23	11,1	48	45,3	45	42,5	13	12,3	158	37,8	218	51,4	48	11,3	158	32,3	287	58,7	44	9	0,00000	Önemli					
21	4	22,2	10	55,6	4	22,2	63	30,3	97	46,6	48	23,1	26	24,5	46	43,4	34	32,1	132	31,1	191	45	101	23,8	156	31,9	228	46,6	105	21,5	,54554	Önemli					

~~Matematik ve fen bilgisi kavram ve konularının Türkçe okutulmasının anlaşılğı~~
~~artırdığı görüşüne katılma oranının en yüksek (% 92.8) olduğu grubu, annesi ilkokul~~
~~mezunu olan öğrenciler oluşturmaktadır.~~

~~Fen bilgisi dersinde soruları anlama ve matematik dersinde not tutmada zorlanma~~
~~oranlarının en yüksek olduğu gruplar annesi okur-yazar olmayan ve ilkokul mezunu~~
~~olan öğrenciler oluşturmaktadır.~~

Yabancı dil seviyelerini bu dersleri izleyebilecek düzeyde olduğu görüşüne katılma oranının en yüksek olduğu (% 64) grup, annesi yüksekokul mezunu olan öğrencilerdir.

Demir, Gülsen (1996) makalesinde Schutzman ve Strauss'un yaptığı araştırmada, dile hakim olma, bireyin sosyal tabakasına, anne-babasının eğitim seviyesine göre değiştiğinin ortaya çıktığını belirtmektedir. Araştırma sonuçları ile, bu bulgular tutarlılık göstermektedir.

Fen bilgisi öğretmenin yabancı dil seviyesini yeterli bulma oranının yüksek olan grubu annesi ilkokul mezunu öğrenciler oluşturmaktadır.

Yabancı dil kitapları almanın, bütçelerini zorladığı görüşüne katılma oranının anne eğitim durumu yükseldikçe düştüğü görülmektedir.

Fen bilgisi ders ve kaynak/yardımcı kitaplarını yetersiz bulma oranının en düşük olduğu grubu annesi okur-yazar olmayan öğrenciler oluşturmaktadır.

Tablo 4.2.5
Toplam öğrenci nüfusunun matematik ve gen Bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algılarının baba eğitim durumuna göre dağılımı

No*	İlkokul Mezunu (n= 94 % 7,6)						Ortaokul Mezunu (n= 71 % 5,7)						Lise Mezunu (n= 288 % 23,9)						Yüksekökol Mezunu (n= 782 % 62,8)						Önem Değerleri	Önem Durumları						
	Katılıyor			Fikrim yok			Katılıyor			Fikrim yok			Katılıyor			Fikrim yok			Katılıyor			Fikrim yok					Katılıyor			Fikrim yok		
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			N	%	N	%	N	%
1	74	78,7	13	13,8	7	7,4	53	74,6	11	15,5	7	9,9	217	72,8	50	16,8	31	10,4	556	71,1	152	19,4	74	9,5			717/49		Önemli			
2	77	81,9	11	11,7	6	6,4	56	78,9	11	15,5	4	5,6	255	85,6	22	7,4	21	7	623	79,7	100	12,8	59	7,5			244/67		Önemli			
3	81	86,2	8	8,5	5	5,3	60	84,5	8	11,3	3	4,2	261	87,6	20	6,7	17	5,7	675	86,3	65	8,3	42	5,4			923/22		Önemli			
4	17	18,1	68	72,3	9	9,6	15	21,1	43	60,6	13	18,3	33	11,1	208	69,8	57	19,1	135	17,3	543	69,4	104	13,3			020/73		Önemli			
5	17	18,1	67	71,3	10	10,6	14	19,7	44	62	13	18,3	38	12,8	207	69,5	53	17,8	145	18,5	546	69,8	91	11,6			041/75		Önemli			
6	50	53,2	36	38,3	8	8,5	38	53,5	25	35,2	8	11,3	165	55,4	105	35,2	28	9,4	399	51	315	40,3	68	8,7			804/49		Önemli			
7	40	42,6	42	44,7	12	12,8	33	46,5	24	33,8	14	19,7	110	36,9	143	48	45	15,1	255	32,6	417	53,3	110	14,1			034/12		Önemli			
8	64	68,1	26	27,7	4	4,3	45	63,4	17	23,9	9	12,7	206	69,1	75	25,2	17	5,7	457	58,4	273	34,9	52	6,6			005/79		Önemli			
9	47	50	35	37,2	12	12,8	36	50,7	28	39,4	7	9,9	149	50	109	36,6	40	13,4	381	48,7	327	41,8	74	9,5			490/24		Önemli			
10	19	20,2	63	67	12	12,8	11	15,5	48	67,6	12	16,9	58	19,5	212	71,1	28	9,4	114	14,6	607	77,6	61	7,8			251/6		Önemli			
11	32	34	52	55,3	10	10,6	17	23,9	44	62	10	14,1	69	23,2	203	68,1	26	8,7	166	21,2	565	72,3	51	6,5			009/71		Önemli			
12	44	46,8	39	41,5	11	11,7	28	39,4	33	46,5	10	14,1	116	38,9	135	45,3	47	16,8	282	36,1	406	51,9	94	12			194/05		Önemli			
13	49	52,1	37	39,4	8	8,5	37	52,1	28	39,4	6	8,5	156	52,3	116	38,9	26	8,7	364	46,5	350	44,8	68	8,7			655/35		Önemli			
14	46	48,9	32	34	16	17	35	49,3	21	29,6	15	21,1	171	57,4	84	28,2	43	14,4	485	62	200	25,6	97	12,4			077/34		Önemli			
15	49	52,1	31	33	14	14,9	39	54,9	20	28,2	12	16,9	116	38,9	140	47	42	14,1	355	45,4	318	40,7	109	13,9			051/81		Önemli			
16	57	60,6	25	26,6	12	12,8	28	39,4	31	43,7	12	16,9	148	49,7	112	37,6	38	12,8	370	47,3	317	40,5	95	12,1			113/17		Önemli			
17	43	45,7	45	47,9	6	6,4	30	42,3	25	35,2	16	22,5	135	45,3	133	44,6	30	10,1	349	44,6	332	42,5	101	12,9			060/15		Önemli			
18	27	28,7	54	57,4	13	13,8	24	33,8	34	47,9	13	18,3	82	27,5	183	61,4	33	11,1	211	27	474	60,6	97	12,4			462/35		Önemli			
19	23	24,5	48	51,1	23	24,5	18	25,4	35	49,3	18	25,4	74	24,8	166	55,7	58	19,5	185	23,7	431	55,1	166	21,2			886/78		Önemli			
20	46	48,9	35	37,2	13	13,8	35	49,3	29	40,8	7	9,8	142	47,7	117	39,3	39	13,1	266	34	442	56,5	74	9,5			000/00		Önemli			
21	22	23,4	49	52,1	23	24,5	22	31	33	46,5	16	22,5	92	30,9	133	44,6	73	24,5	245	31,3	357	45,7	180	23			818/98		Önemli			

Matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesinin, motivasyonunu artırdığı görüşüne katılma oranlarının baba eğitim durumuna göre farklılıklar gösterse de bu oranların düşük (% 11,1-% 19.7 gibi) olduğu görülmektedir.

Matematik dersi sınav sorularına cevap vermede, fen bilgisi soruları anlamada zorlanma oranının en düşük olduğu grubu babası yüksekokul mezunu öğrenciler oluşturmaktadır.

Vural, G. (1996) makalesinde Gardner'in ana babanın dil öğrenimi konusunda öğrenciyi desteklemesi ve isteklendirmesi, o dile karşı takındıkları olumlu ya da olumsuz tavrını, yabancı dil bilip bilmemeleri etkilediğini ileri sürdüğünü belirtmektedir.

Bulgulara dayanarak, babası yüksekokul mezunlarının öğrenciyi yabancı dil konusunda olumlu etkilediği görüşünü desteklediği söylenebilir.

Matematik ve fen bilgisi derslerinde yarı Türkçe, yarı yabancı dilde cevap verme oranının en düşük olduğu grubu, babası yüksek okul mezunu olan öğrenciler oluşturmaktadır.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

İkinci alt problem “Ege Bölgesi Anadolu Liselerinde görev yapan matematik ve fen bilgisi öğretmenlerinin bu derslerin yabancı dille öğretilmesine ilişkin algıları nasıldır?” şeklinde ifade edilmişti.

Tablo 4-26’da toplam öğretmen nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algılarının genel dağılımı yer almaktadır.

Tablo 4-26

Toplam öğretmen nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algılarının genel dağılımı

No*	Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok	
	N	%	N	%	N	%
1	27	42.2	30	46.9	7	10.9
2	59	92.2	5	7.8	-	-
3	45	70.3	11	7.2	8	12.5
4	26	40.6	35	54.7	3	4.7
5	58	90.6	5	7.8	1	1.6
6	49	76.6	7	10.9	8	12.5
7	49	76.6	11	17.2	4	6.3
8	53	82.8	7	10.9	4	6.3
9	16	25.0	37	57.8	11	17.2
10	19	29.7	38	59.4	7	10.9
11	8	12.5	50	78.1	6	9.4
12	48	75.0	11	17.2	5	7.8
13	25	39.0	34	53.1	5	7.8
14	39	60.9	20	31.3	5	7.8
15	44	68.8	14	21.9	6	9.4
16	42	65.6	17	26.6	5	7.8
17	42	65.6	15	23.4	7	10.9
18	32	50.0	23	35.9	9	14.1
19	31	48.4	27	42.2	6	9.4
20	37	57.8	21	32.8	6	9.4
21	29	45.3	24	37.5	11	17.2
22	57	99.1	6	9.4	1	1.6
23	45	70.3	12	18.8	7	10.9
24	12	8.8	47	73.4	5	7.8
25	48	45.0	13	20.3	3	4.7

*Açık ifadeleri Ek:3’de.

Tablo 4-26'da görüldüğü gibi, toplam öğretmen nüfusunun % 46.9'u dersin yabancı dille okutulması için ders saatinin artırılması gerektiğine, % 42.2 gerekmediği ve % 7'si ise bu konu ile ilgili bir fikri olmadığını belirtmişlerdir.

Tablo'da öğretmenlerin büyük çoğunluğunun (% 92.2) matematik ve fen bilgisi öğretmenlerinin yabancı dille okutulması için öğretmenlerinin bu dersleri yabancı dille verebilecek şekilde yetişmeleri gerektiği görüşünü benimsedikleri görülmektedir.

Toplam öğretmen nüfusunun % 70.3'ü, Eğitim Fakülteleri'nin yabancı dille eğitim yapan bölüm sayılarının artırılması gerektiğini düşünmektedirler.

Boğaziçi ve Ortadoğu Teknik Üniversiteleri Eğitim Fakülteleri matematik ve fen bilgisi öğretmenliği bölümlerinin öğretim dili İngilizcedir. Hacettepe Üniversitesinin ise fizik, kimya ve matematik öğretmenliği bölümlerinin öğretim dili Almancadır.

Matematik ve fen grubu derslerinin yabancı dille okutulması için bu ders öğretmenlerinin de bu dersleri yabancı dille öğretebilecek şekilde yetişmeleri gerektiği ancak; yabancı dille eğitim yapan bölümlerin sayılarının yetersiz olduğu sonucuna varılabilir.

Matematik ve fen bilgisi öğretmenlerinin % 54.7'si dersini yabancı dille verebilecek düzeyde yabancı dil bilgisinin olduğunu belirtirken, % 40.6'sı yabancı dil düzeyini bu dersi yabancı dille verebilecek düzeyde olmadığı yönünde görüş bildirmektedirler.

Anadolu liselerinde ders veren öğretmenlere yurtdışı kurslarına katılma olanağı sağlanması gerektiğine inanan öğretmen sayısı ise 58 (% 90.6) dır.

Yabancı dille öğretim yapan öğretmenlere yaz aylarında açılan mesleki yabancı dil kurslarının yetersiz olduğunu bildiren öğretmenlerin sayısı ise 49 (% 76.6)dır.

Solmaz, Y. (1995), makalesinde, "yabancı dilde öğretim yapacak öğretmen açığını kapatmak için Milli Eğitim Bakanlığı, orta öğretimde görev yapan fen grubu öğretmenlerini toplayarak, bir yıl (yaklaşık sekiz ay) İngilizce kursundan geçirip, bı okullara atıyor. Dil eğitiminde kullanılan modern ders araç-gereçlerinden yoksun bı kalabalık kurslarda öğretmen, kısa sürede İngilizceyi doğal olarak öğrenemiyor

Öğretmen ve öğrenciler tarafından çeşitli nedenlerle yeteri kadar öğrenilemeyen bir dili öğretim aracı olarak kullanmaya başladık” demektedir.

Yaz kurslarının yetersizliği konusunda, Solmaz’ın görüşleri ile matematik ve fen bilgisi öğretmenlerinin görüşlerinin tutarlılık gösterdiği söylenebilir.

Kocaman, A. (1983), birçok yabancı dil öğretmenin bilim kavramlarını bilmediğini ve genel dili iyi bilse bile bilim dilini, bu dilin özel sözcüklerini (terimlerinin) ve sözcüklerin yapısal değerlerini bilmediklerini savunmaktadır.

Öğretmenlerin 4., 5. ve 6. maddelerle ilgili görüşlerinin değerlendirilmesiyle, öğretmenlerin yabancı dil eksikleri olduğunu kabul ettikleri görülmektedir. Bu noktada öğretmen görüşleri ile Kocaman’ın görüşlerinin tutarlılık gösterdiği söylenebilir.

Matematik ve fen bilgisi öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu (% 76.6) bu dersleri yabancı dille öğretecek öğretmenlerin yabancı dil sınavına tabi tutulmalarının gerekli olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

Bu araştırma sonucuna göre Anadolu Liselerinde matematik ve fen bilgisi derslerini yabancı dille öğretecek olan öğretmenlerin, yabancı dil sınavına tabi tutulmaları ve yeterli olanların bu liselerde görevlendirilmeleri gereği ortaya çıkmaktadır.

Yabancı dille matematik ve fen bilgisi derslerini veren öğretmenlerin % 82.8’i, ek ücret alması gerektiğini ileri sürerken, % 10.9’u bu görüşe katılmadıklarını belirtmişlerdir. Bu derslerin yabancı dille verilmesi için özel çaba gerektiği ve öğretmenlerin motivasyonlarının artacağı gözönüne alınarak, bu öğretmenlere ek ücret uygulamasının getirilmesi gerektiği söylenebilir.

Yabancı dille ders öğretmenin, motivasyonunu arttırdığını belirten öğretmen sayısı 16 iken (% 25.0), bu görüşe katılmayanların sayısı 37 (% 57.8)’dir.

Yabancı dille ders vermenin kendine güven duygusunu arttırdığını düşünen öğretmen sayısı 19 (% 29.7) olduğu, 38 öğretmenin (% 59.4) bu görüşe katılmadığı görülmektedir.

~~Bu verilere dayanarak, bu dersleri yabancı dille öğretmen motivasyon ve güven duygusu açısından öğretmen çoğunluğu için olumlu bir etkisi olmadığı sonucuna varılabilir.~~

~~Bu derslerin yabancı dille öğretilmesinin öğrencinin başarısını olumlu yönde etkilediğini düşünen öğretmen sayısı 8 (% 12,5) iken, bu görüşe katılmayan öğretmen sayısı 50 (% 78.1)'dir.~~

~~Bu derslerin yabancı dille öğretilmesinin, öğrencinin derse karşı motivasyonunun olumlu yönde etkilediğini düşünen öğretmen sayısı 48 (% 75.0) iken, bu görüşe katılmayan öğretmen sayısı 11 (% 17.2)'dir.~~

Öğretmen çoğunluğunun (% 78.1) yabancı dille öğretimin öğrenciler açısından başarıya olumlu bir etkisi olduğuna inanmadığı, fakat çoğunluğunun ise (% 75.0) yabancı dille öğretimin öğrencinin motivasyonunu arttırdığı yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Öğrencilerin yabancı dil seviyelerinin bu dersleri yabancı dille öğrenebilmeleri için yeterli olduğuna inanan öğretmen sayısı 25 (% 30.0) iken bu görüşe katılmayan öğrenci sayısı ise 34 (% 53.1)'dir.

Songün, R. (1993)'de Anadolu Liselerinde yabancı dil derslerinin beklenen düzeyin çok altında olduğunu ileri sürmektedir.

Öğretmenlerin çoğunluğunun (% 53.1) görüşlerinin, Songün'ün görüşleri ile tutarlı olduğu söylenebilir.

Matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesinin öğrencinin yabancı dil seviyesini artırdığını düşünen öğretmen sayısı 39 (% 60.9) iken, bu görüşe katılmayanların sayısı ise 20 (% 31.3)'tür.

Çolakoglu, J.(1995), makalesinde, Anadolu Liseleri öğrencilerinin yabancı dille öğretilen dersleri tam olarak öğrendikleri yabancı dili kullanarak yürütemediklerini, ancak sistem içindeki diğer öğrencilerden daha iyi olduğunu belirtmektedir.

Öğrencilerin ders sırasında, yabancı dille not tutmakta zorlandığı yönünde görüş bildiren öğretmenlerin sayısı 44 (% 68.8) iken, bu görüşe katılmayanların sayısı 17 (% 26.6)'dır.

Öğrencilerin matematik ve fen bilgisi derslerinin sınavlarında, sorulara yabancı dille cevap vermekte zorluk çektiklerini düşünen öğretmen sayısı 42 (% 5.6) iken, 15 öğretmen (% 23.4) bu konuda öğrencilerin zorluk çekmediklerini düşünmektedirler.

Matematik ve fen bilgisi sınavlarında öğrencilerin yabancı dildeki soruları anlamakta zorluk çektiği yönünde görüş bildiren öğretmen sayısı 42 (% 65.6) iken, bu görüşe katılmayanların sayısı 17 (% 26.6)'dır.

Öğrencilerin matematik ve fen bilgisi derslerinin sınavlarında, sorulara yabancı dille cevap vermekte zorluk çektikleri yönünde görüş bildirenlerin sayısı 42 (% 65.6) iken, 15 öğretmen (% 23.4), öğrencilerin bu konuda zorluk çekmediklerini düşünmektedir.

Bu bulgulara dayanılarak, öğretmenlerin çoğunluğunun, öğrencilerin yabancı dille not tutmak, sınavlarda soruları anlama ve cevap vermede zorluk çektiğini düşündükleri söylenebilir.

Yabancı dille hazırlanmış matematik ve fen bilgisi ders kitaplarının yeterli olduğu yönünde görüş bildiren öğretmen sayısı 31 (% 48.4) iken, yetersiz olduğunu düşünen öğretmen sayısı 27 (% 42.2)'dir.

Matematik ve fen bilgisi dersleri için yabancı dille hazırlanmış kaynak/yardımcı kitapların yetersiz olduğunu düşünen öğretmen sayısı 37 (% 57.8) iken, yetersiz olduğu yönünde görüş bildiren öğretmen sayısı 21 (% 32.8)'dir.

Yabancı dille eğitimin öğrencilerin Türkçe'yi yanlış kullanmalarına sebep olduğunu düşünen öğretmen sayısı 29 (% 45.3) iken, bu görüşe katılmayan öğretmen sayısı 24 (% 37.5)'tir. 11 (% 17,2) öğretmen ise fikri olmadığını belirtmiştir.

Kocaman, A. (1998), makalesinde, Anadolu liselerinde yabancı dil öğretim yoluyla çoğu zaman kırma bir dil yaratıldığını, final oynamak, klip dinlemek, ülkemizin developman türünden anlatımların Türkçe'yi yozlaştıracığı gibi, düşünce dünyamızda ezberciliği ve aktarmacılığın yaygınlaşmasına yol açacağını ileri sürmektedir.

Öğretmenlerin (% 43.3)ün Kocaman'ın görüşü ile tutarlılık gösterdiği söylenebilir.

Öğrencilerin matematik ve fen bilgisi derslerini anadille daha iyi öğrenebileceklerini düşünen öğretmen sayısı 57 (% 91.1) iken, bu görüşe katılmayan öğretmenlerin sayısı 6 (% 9.4)'dır.

Bellek, İ. (1995), yabancı dilde öğretim konusunda öğretmenler ne diyor: Öğrenci zorlanıyor adlı makalede, fen bilgisi, bu çağdaki bir çocuğun fen konularının incelediklerini yeni öğrendiğini, maddenin yapısındaki düzeni, canlılık özelliklerini, konular arasındaki ilişkileri iyi biçimde anadilinde öğrenebileceğini ileri sürmektedir.

Özel, S. (1989) makalesinde, dilbilimcilerin, bir insanın olayları, olguları, yeni bilgileri, ancak anadilinde kavrayıp algılayabileceğini, bunlar arasındaki bağı anadiliyle kurabileceğini belirttiklerini ifade etmektedir.

Öğretmenlerinin tamamına yakını (% 99.1) görüşleri, Belek ve Özel'in görüşlerini desteklediği söylenebilir.

Yabancı dille öğretim yapılması, yabancı sözcük, kavram ve anlatım biçimlerinin bireysel dile yerleşmesini kolaylaştırdığını düşünen öğretmen sayısı 45 (% 70.3) iken, bu görüşe katılmayan öğretmen sayısı ise % 18.8'dir.

Başarır, Y. (1997), bildirisinde, "her geçen gün, kültürümüzden birkaç sözcük daha yerine İngilizce'sinin yerleştirilmesiyle gündelik hayatın keşmekeşi içinde kaybolup gitmektedir. Bugün, bir İngilizce sözcük, ancak birkaç Türkçe sözcüğün yanyana getirilmesi suretiyle ifade edilebilmekteyse, bu Türkçe'nin yetersizliğinden değil, geçmişte bir yerlerde unutulmuş parçaların eksikliğinden" demektedir.

Öğretmenlerin çoğunluğunun (% 70.3) görüşlerinin Başarır'ın görüşleri ile tutarlılık gösterdiği söylenebilir.

Türkçenin günümüzün yüksek teknik ve bilim ihtiyacını karşılayamadığını düşünen öğretmen sayısı 12 (% 8.8) iken, bu görüşe katılmayan öğretmen sayısı ise 47 (% 73.4)'tür.

Kayahan, M. (1995), "Dilimize Güvenelim" adlı makalesinde, Türkçe'nin her alandaki öğretimi gerçekleştirebilecek zenginlik ve güzellikte olduğunu ve bu zenginliğin artırılabilmesi için bilimsel dili yaratabilecek yetenekte düşünen beyinlere sahip olduğumuzu ileri sürmektedir.

Kocaman, A. (1989), ise, makalesinde, Melih Cevdet Anday'ın şu sözüne yer vermekte, "bir yabancı dille elde edilen bilgi anadile mal edilmedikçe, o dilin konuşulduğu ülkede gerçek bir ilerleme, bir kalkınma gerçekleştirilemez" ve bu bakımdan kaynak bulunmayan durumlarda çeviri yoluyla yabancı kaynaklardan yararlanmanın söz konusu olabileceğini ileri sürmektedir.

Öğretmen Dünyası (1995) adlı dergideki "Öğrencilerden iki farklı görüş adlı makalede İlkılıç, "yaşadığım çağda bilim ve teknoloji İngilizce konuşan ülkelerde üretildiğini ve geliştirildiğini, gerekli bilgilere ulaşmak için en kısa yolun, bu ülkelerde yayınlanan kaynakları değerlendirmek teknolojisini kendisi üretemeyen bir ülkede yabancı dil bilmek, bilim üretebilmek için zorunluluktur" demektedir.

Bu konuda öğretmen görüşleri, Kayahan ve Kocaman'ın görüşleri ile tutarlılık gösterirken, R.İlkılıç'ın görüşleri ile farklı olduğu sonucuna varılabilir.

Yabancı dille eğitimin, o dilin kullanıldığı toplumun kültürünün de öğrencilere aktarılmasında önemli etkiye sahip olduğunu düşünen öğretmen sayısı 48 (% 45.0) iken, karşı yönde görüş bildiren öğretmen sayısı 13 (% 20.3)'tür.

Doltaş, D. (1989) makalesinde, yabancı dilin öğreniminin kültürel ve siyasal emperyalizme yol açacağı savını, ön yargılı ve tutucu bir bakış açısının ürünü olduğunu ileri sürmektedir. Dilin kültürle birlikte öğrenildiğini ve kültürün özelliklerini ve değerlerini kendi içinde taşıdığının tartışılmaz bir gerçek olduğunu kabul etmekte, ancak, bir kültürü öğrenmenin kendi kültürünü unutmaya, öğrenilen kültürün üstünlüğüne inanmaya yolaçacağı görüşünü kabullenmenin çok zor olduğunu öne sürmektedir. Ayrıca, yabancı bir dili ve kültürü öğrenen kişinin, doğal olarak kendi dilini ve kültürünü de karşılaştırma yoluyla daha iyi tanıyacağını, değerlendirebileceğini savunmaktadır.

Liu, Dilin (1995)'de dil ve kültür arasında kuvvetli bir ilişkinin bulunduğuna dikkat çekmektedir.

Aydoğan, F. ve Güngörü, C. (1997), bildirilerinde, fertler arası karşılıklı etkileşimi ve iletişimi ortaya koyan dilin, kültür aktarımında önemli etkinliğe sahip olduğunu ileri sürmektedir.

İlhan, İ. (1997)'da araştırmasında, yabancı dil öğretiminin yabancı kültürünün de öğrencilere aktarılmasında önemli etkiye sahip olduğu ortaya çıkarmıştır.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Üçüncü alt problem “Ege Bölgesi Anadolu Liseleri öğrenci velilerinin, matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesine ilişkin algıları nasıldır? ve bu algılar; a)yaş, b)eğitim durumlarına göre farklılık göstermekte midir? şeklinde tanımlanmıştır. Aşağıda bu probleme ilişkin bulgular tablolar kullanılarak verilmektedir.

Tablo 4-27

Toplam veli nüfusunun (n=905) matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algılarının genel dağılımı

No	Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok	
	N	%	N	%	N	%
1	665	73.5	208	23.0	32	3.5
2	705	77.9	174	19.2	26	2.9
3	773	85.4	101	11.2	31	3.4
4	179	19.8	618	68.3	108	11.9
5	180	19.9	626	69.2	99	10.9
6	239	26.4	525	58.0	141	15.6
7	412	45.5	440	48.6	53	5.9
8	535	59.1	270	29.8	100	11.0
9	226	25.0	593	65.5	86	9.5
10	283	31.3	491	54.3	131	14.5
11	593	65.5	205	22.7	107	11.8
12	539	59.6	254	28.1	112	12.4
13	216	23.9	503	55.6	186	20.6

Açık ifadeleri Ek:5’de

Tablo 4-27’de toplam veli nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algılarının genel dağılımı verilmektedir.

Bu derslerin Türkçe okutulması durumunda, öğrenci başarısının artacağı yönündeki görüş bildirenlerin oranının yüksek olduğu görülmektedir. Matematik dersinin Türkçe okutulması durumunda öğrencinin başarısının artacağını düşünen

öğrenci veli sayısı 665 (%73.5) iken, bu sayı Fen Bilgisi dersi için 705'e (% 77.9) yükselmektedir.

Bu verilere dayanarak, öğrenci veli nüfusunun büyük çoğunluğunun bu derslerin Türkçe okutulması durumunda öğrencinin başarısının artacağı görüşünde olduğu söylenebilir.

Tablodan toplam veli nüfusunun 773 (%85.4) matematik ve fen bilgisi kavram ve konularının Türkçe dili ile verilmesi anlaşılabilirliği kolaylaştırdığı yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. 101 veli (% 11.2) bu görüşe katılmamakta, 31 (% 3.4) veli ise fikri olmadığını belirtmiştir.

Bu verilere dayanılarak, öğrenci velilerinin bu dersi konu ve kavramlarının Türkçe anlaşılmasının daha kolay olduğu görüşüne katıldığı sonucuna varılabilir.

Öğrenci velilerinin matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasının öğrencinin bu derslere karşı motivasyonunu artıracak yönünde görüş bildirme oranlarının oldukça düşük (matematik dersi için % 19.8, fen bilgisi dersi için % 19.9) olduğu görülmektedir. Buna dayanarak, öğrenci velilerine göre bu derslerin yabancı dille okutulmasının öğrencinin motivasyonuna olumlu bir etkiye sahip olmadığı söylenebilir.

Tablo 4-27'de görüldüğü gibi, toplam öğrenci nüfusunun 525 (% 58.0) bu derslerin yabancı dille okutulmasının öğrencinin güven duygusunu artırdığı görüşüne katılmakta, 239'u (% 36.4) katılmamakta ve 141 (% 15.6)'sı ise fikri olmadığını belirtmektedir. Buna dayanarak, velilerin çoğunluğunun bu derslerin yabancı dille okutulmasının öğrencinin kendine güven duymasında rolü olduğu görüşündedirler.

Tablo'da öğrenci velilerinin yabancı dilde yazılmış kitapları satın almakta maddi zorluk çekenlerin 412 (% 45.5), bu konuda zorluk çekmediğini belirtenlerin 440 (% 48.6) olduğu görülmektedir. Bu kitapların satın alınmasında zorluk çeken ve çekmeyen velilerin sayılarının birbirine yakın olduğu söylenebilir.

Tablo 4-27'de toplam veli nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasının, öğrencinin dil düzeyinin artmasında etkili olduğu görüşüne 535 (% 59.1) katılırken, 270 veli (% 29.8) bu görüşe katılmamaktadır. Bu verilere dayanarak,

~~öğrenci veli çoğunluğunun bu derslerin yabancı dille okutulmasının öğrencinin yabancı dil düzeyini artırdığına inandığı söylenebilir~~

Tablo'da bu derslerin yabancı dille okutulmasının Türkçe dilinin bozulmasına neden olmadığı yönünde 593 (% 65.5) veli görüş bildirmiştir. Buna bulgulara göre; öğrenci velilerinin çoğunluğuna göre, bu derslerin yabancı dille okutulmasının Türkçe'nin bozulmasına neden olmayacağı söylenebilir.

Tablo 4-27'de görüldüğü gibi, Türkçenin günümüzün yüksek teknik ve bilim ihtiyacını karşılayamayacağı yönünde 283 (% 31.3) veli görüş bildirirken, Türkçenin yeterliliğine inanan 491 (% 54.3) veli bulunmaktadır. Buna dayanarak öğrenci velilerinin çoğunluğunun Türkçenin bilim ve teknik için yeterli bir dil olduğunu düşündüğü söylenebilir.

Tabloda görüldüğü gibi, dili Türkçe olan bir ortamda yaşansa dahi, yabancı dille öğretimin yararına 593 (% 65,5), katılırken bu görüşe 205 (% 22.7) veli katılmamaktadır.

Tabloda,, yabancı dille öğretimin, o dilin kullanıldığı toplumun kültürünün de öğrencilere aktarılmasında önemli etkiye sahip olduğuna inanan 539 (% 59.6) veli iken, 254 (% 28.1) ise bu görüşe katılmadıklarını belirtmişlerdir.

Tabloya göre, öğrenci velilerinin matematik ve fen bilgisi öğretmenlerin yabancı dil seviyelerinin bu dersleri yabancı dille öğretebilecek düzeyde olduğu yönünde görüş bildirenlerin sayısı 216 (% 23.9) iken, bu ders öğretmenlerinin dil seviyelerinin yeterli bulmayanların sayısının 503 (% 55.6) olduğu görülmektedir. Bu bulgulara dayanarak, veli nüfusunun çoğunluğunun öğretmenlerin dil düzeylerini yeterli bulmadıkları söylenebilir.

Tablo 4.28
Toplam veli nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algılarının yaşa göre dağılımı

No*	30-35 YAŞ (n= 47 % 5,2)						36-40 YAŞ (n= 266 % 29,4)						41-45 YAŞ (n= 372 % 41,1)						46-50 YAŞ (n= 175 % 19,3)						46-50 YAŞ (n= 175 % 19,3)						Önemli	Önemli					
	Katılıyorum			Katılmıyorum			Katılıyorum			Katılmıyorum			Katılıyorum			Katılmıyorum			Katılıyorum			Katılmıyorum			Katılıyorum			Katılmıyorum									
	N	%		N	%		N	%		N	%		N	%		N	%		N	%		N	%		N	%		N	%				N	%		N	%
1	34	72,3	10	21,3	3	6,4	185	69,5	77	28,9	4	1,5	276	72,4	82	22	14	3,8	138	78,9	28	16	9	5,1	32	71,1	11	24,4	2	4,4	0,05890	Önemli	Önemli				
2	34	72,3	10	21,3	3	6,4	191	71,8	69	25,9	6	2,3	302	81,2	58	15,6	12	3,2	143	81,7	29	16,6	3	1,7	35	77,8	8	17,8	2	4,4	0,04821	Önemli	Önemli				
3	39	83	6	12,8	2	4,3	223	83,8	33	12,4	10	3,8	317	85,2	41	11	14	3,8	153	87,4	17	9,7	5	2,9	41	91,1	4	8,9	-	-	0,00592	Önemli	Önemli				
4	11	23,4	33	70,2	3	6,4	56	21,1	175	65,8	35	13,2	68	18,3	264	71	40	10,8	34	19,4	117	66,9	24	13,7	10	22,2	29	64,4	6	13,3	0,01632	Önemli	Önemli				
5	11	23,4	34	72,3	2	4,3	62	23,3	172	64,7	32	12	60	16,1	270	72,6	42	11,3	36	20,6	120	68,6	19	10,9	11	24,4	30	66,7	4	8,9	0,04566	Önemli	Önemli				
6	15	31,9	28	59,6	4	8,5	72	27,1	154	57,9	40	15	99	26,6	208	55,9	65	17,5	40	22,9	107	61,1	28	16	13	28,9	28	62,2	4	8,9	0,04810	Önemli	Önemli				
7	20	42,6	23	48,9	4	8,5	131	49,2	114	42,9	21	7,9	177	47,6	179	48,1	16	4,3	66	37,7	100	57,1	9	5,1	18	40	24	53,3	3	6,7	0,02102	Önemli	Önemli				
8	29	61,7	8	17	10	21,3	152	57,1	82	30,8	32	12	221	59,4	116	31,2	35	9,4	110	62,9	50	28,6	15	8,6	23	51,1	14	31,1	8	17,8	0,02799	Önemli	Önemli				
9	7	14,9	37	78,7	3	6,4	69	25,9	167	62,8	30	11,3	105	28,2	240	64,5	27	7,3	36	20,6	119	68	20	11,4	9	20	30	66,7	6	13,3	0,05616	Önemli	Önemli				
10	18	38,3	24	51,1	5	10,6	89	33,5	132	49,6	45	16,9	111	29,8	206	55,4	55	14,8	51	29,1	105	60	19	10,9	14	31,1	24	53,3	7	15,6	0,051925	Önemli	Önemli				
11	34	72,3	10	21,3	3	6,4	176	66,2	54	20,3	36	13,5	239	64,2	93	25	40	10,8	115	65,7	36	20,6	24	13,7	29	64,4	12	26,7	4	8,9	0,07494	Önemli	Önemli				
12	30	63,8	14	29,8	3	6,4	165	62	66	24,8	35	13,2	219	58,9	115	30,9	38	10,2	104	59,4	43	24,6	28	16	21	46,7	16	35,6	8	17,8	0,08481	Önemli	Önemli				
13	13	27,7	29	61,7	5	10,6	68	25,6	147	55,3	51	19,2	89	23,9	199	53,5	84	22,6	37	21,1	99	56,6	39	22,3	9	20	29	64,4	7	15,6	0,05633	Önemli	Önemli				

* Açık ifadeleri Ek 4'de

Tablo 4-28’de toplam veli nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algılarda yalnızca ikinci algının yaşa göre farklılık gösterdiği görülmektedir.

Tabloda; 40-45 ve üstü yaş gruplarının, 30-35 ve 36-40 yaş grubu velilere göre, fen bilgisi dersinin Türkçe okutulmasının öğrenci başarısını artıracığı yönündeki yüzdeler oranlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 4.29
Toplam veli nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algılarının eğitim durumlarına göre dağılımı

No*	İlkokul Mezunu (n= 71 % 7,8)						Ortaokul Mezunu (n= 46 % 5)						Lise Mezunu (n= 268 % 29,6)						Yüksekökol Mezunu (n= 520 % 57,4)						Önem Değiet.	
	Katılıyorum			Fikrim yok			Katılıyorum			Fikrim yok			Katılıyorum			Fikrim yok			Katılıyorum			Fikrim yok				(P değeri)
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%				
1	51	71,8	15	21,1	5	7	39	84,8	5	10,9	2	4,3	199	74,3	64	23,9	5	1,9	376	72,3	124	23,8	20	3,8	,17016	Önemsiz
2	53	74,6	16	22,5	2	2,8	37	80,4	5	10,9	4	8,7	208	77,6	54	20,1	6	2,2	407	78,3	99	19	14	2,7	,22289	Önemsiz
3	56	78,9	11	15,5	4	5,6	41	89,1	4	8,7	1	2,2	226	84,3	27	10,1	15	5,6	450	86,5	59	11,3	11	2,1	,13316	Önemsiz
4	13	18,3	47	66,2	11	15,5	8	17,4	30	65,2	8	17,4	61	22,8	172	64,2	35	13,1	97	18,7	369	71	54	10,4	,39086	Önemsiz
5	14	19,7	47	66,2	10	14,1	9	19,6	30	65,2	7	15,2	62	23,1	179	66,8	27	10,1	95	18,3	370	71,2	55	10,6	,61260	Önemsiz
6	16	22,5	40	56,3	15	21,1	11	23,9	29	63	6	13	76	28,4	148	55,2	44	16,4	136	26,2	308	59,2	76	14,6	,72244	Önemsiz
7	40	56,3	27	38	4	5,6	27	58,7	16	34,8	3	6,5	136	50,7	115	42,9	17	6,3	209	40,2	282	54,2	29	5,6	,0837	Önemsiz
8	35	49,3	25	35,2	11	15,5	20	43,5	15	32,6	11	23,9	157	58,6	75	28	36	13,4	323	62,1	155	29,8	42	8,1	,00475	Önemli
9	19	26,8	42	59,2	10	14,1	7	15,2	30	65,2	9	19,6	63	23,5	179	66,8	26	9,7	137	26,3	342	63,8	41	7,9	,09179	Önemsiz
10	33	46,5	22	31	16	22,5	21	45,7	12	26,1	13	28,3	142	53	85	31,7	41	15,3	295	56,7	164	31,5	61	11,7	,02389	Önemli
11	45	63,4	13	18,3	13	18,3	32	69,6	8	17,4	6	13	173	64,6	59	22	36	13,4	343	66	125	24	52	10	,37013	Önemsiz
12	40	56,3	16	22,5	15	21,1	28	60,9	13	28,3	5	10,9	150	56	80	29,9	38	14,2	321	61,7	145	27,9	54	10,4	,17018	Önemsiz
13	27	38	24	33,8	20	28,2	16	34,8	16	34,8	14	30,4	58	21,6	154	57,7	56	20,9	115	22,1	309	59,4	96	18,5	,00022	Önemli

*Açık ifadeleri Ek 5'de

Tablo 4-29'da toplam veli nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algıların eğitim durumlarına göre farklılık gösteren algıların yalnızca 8., 10 ve 13. algılarda olduğu görülmektedir. Matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulması, öğrencinin yabancı dil düzeyinin artırdığı yönünde görüş bildirme oranları ilkokul mezunları için % 49.3, ortaokul için % 43.5, lise mezunları için % 58.6 iken, en yüksek oranın yüksekokul mezunları (% 62.1) olduğu görülmektedir.

Türkçenin, günümüzün yüksek teknik ve bilim ihtiyacını karşılamadığı yönünde görüşe katılma oranının en yüksek olduğu (% 56.7) grubun yüksekokul mezunları olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin yabancı dil seviyelerinin bu dersleri yabancı dilde öğretebilecek düzeyde olduğu yönünde görüş bildirme oranlarının ilkokul mezunları için % 38, ortaokul için % 34.8, lise mezunları için % 21.6 ve yüksekokul mezunları için % 22.1 olduğu görülmektedir.

Bu verilere dayanarak eğitim durumuna göre farklılıklar olsa da, öğrenci velilerinin çoğunluğunun öğretmenlerin yabancı dil düzeylerini yeterli bulmadıkları sonucuna varılabilir.

BÖLÜM V

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırma, Ege Bölgesi Anadolu Liselerinde matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesinde karşılaşılan sorunları ortaya çıkarmak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlar ve uygulamaya ve araştırmacılara yönelik olarak geliştirilen öneriler yer almaktadır.

Araştırmada aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir:

1-Toplam öğrenci nüfusunun; matematik ve fen bilgisi derslerinin tamamen Türkçe okutulması durumunda, başarılarının artacağına ilişkin görüşler, okullara göre farklılık göstermektedir. Öğrencilerin çoğunluğu, bu derslerin Türkçe okutulması durumunda başarılarının artacağı yönünde görüş bildirmişlerdir.

2-Toplam öğrenci nüfusunun “matematik ve fen bilgisi dersleri ile ilgili kavram ve konuların Türkçe dili ile verilmesi anlaşılabilirliği kolaylaştırmaktadır” ifadesine ilişkin algıları okullara göre farklılık göstermektedir. Toplam öğrenci nüfusunun büyük çoğunluğu bu derslerin Türkçe okutulmasının anlaşılabilirliği kolaylaştıracığı görüşünü benimsemektedirler.

3-Toplam öğrenci nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasının bu derse/derslere karşı motivasyonlarını artırdığı görüşüne katılma oranı düşük olup, okullara göre farklılık göstermektedir.

4-Toplam öğrenci nüfusunun “matematik/fen bilgisi sınavlarında soruları anlamakta zorlanıyorum” ifadesine ilişkin algıları okullara göre farklılık göstermekte olup, her iki ders için de bu görüşe katılma oranlarının yüksek olduğu görülmektedir.

5-Toplam öğrenci nüfusunun “matematik/fen bilgisi sınavlarında, yabancı dilde soruları anlamakta, ancak yabancı dilde cevap vermekte zorlanıyorum” ifadesine ilişkin algılar okullara göre farklılık göstermektedir. Her iki ders için, bu görüşe katılma oranı yüksektir.

6-Toplam öğrenci nüfusunun matematik ve fen bilgisi sınavlarında yarı Türkçe, yarı yabancı dilde cevap verme oranları okullara göre farklılık gösterdiği ve bu oranların oldukça düşük olduğu görülmektedir.

7-Matematik ve fen bilgisi dersinde yabancı dilde not tutmakta zorluk çektikleri doğrultusunda görüşler okullara göre farklılık göstermektedir. Fen bilgisi dersinde bu konuda zorluk çekme oranlarının matematik dersine göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

8-Toplam öğrenci nüfusunun “yabancı dil seviyem, matematik ve fen bilgisi derslerini izleyebilecek düzeydedir” ifadesine ilişkin algıları okullara göre farklılık göstermektedir. Yabancı dil seviyelerini, bu dersleri izleyebilecek düzeyde olduğu görüşüne katılma oranının yüksek olduğu okul sayısı 9 iken, katılmama oranının yüksek olduğu okul sayısı 3’tür.

9-Toplam öğrenci nüfusunun % 44.9’u matematik, % 48.4’ü fen bilgisi dersi öğretmenlerinin yabancı dil seviyelerinin bu dersi/dersleri yabancı dilde öğretebilecek düzeyde olduğunu belirtmişlerdir. Bu görüş, okullara göre farklılık göstermektedir.

10-Toplam öğrenci nüfusunun “matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesi, Türkçe’yi yanlış kullanmama neden olmaktadır” ifadesine ilişkin algılar, okullara göre farklılık göstermektedir. Öğrenci nüfusunun çoğunluğunun bu görüşe katılmadığı görülmektedir.

12-Toplam öğrenci nüfusunun, matematik ve fen bilgisi derslerini yabancı dille öğrenmek, kendilerine olan güven duygularını artırdığı görüşüne katılmama oranı yüksektir. Bu konu ile ilgili görüşlerin okullara göre farklılık gösterdiği görülmektedir.

13-Toplam öğrenci nüfusunun yabancı dilde yazılmış kitaplar almanın bütçelerini zorlamasına ilişkin görüşler okullara göre değişmektedir.

14-Toplam öğrenci nüfusunun matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasına ilişkin algıları; öğrencinin 1.dönem karnedeki matematik ve fen bilgisi dersi başarı notuna, cinsiyetine, yaşına, anne ve babasının eğitim durumuna göre farklılık göstermekte, ancak, öğrencinin mezun olduğu okul türüne (resmi/özel) göre fark göstermemektedir.

15-Ege Bölgesi Anadolu Liseleri matematik ve fen bilgisi öğretmenlerinin çoğunluğu, bu derslerin Türkçe okutulması lehinde görüş bildirmişlerdir.

16-Ege Bölgesi Anadolu Liseleri öğrenci velilerinin çoğunluğu, bu derslerin Türkçe öğretilmesi yönünde görüş bildirmişlerdir.

17-Öğrenci velilerinin bu derslerin yabancı dille öğretilmesi ile ilgili görüşleri yaş ve eğitim durumlarına göre farklılıklar göstermektedir.

Öneriler

Bu araştırmada, Anadolu liselerinde yabancı dille eğitim programının isabetli olup olmadığına ışık tutacak nitelikte bulgular elde edilmiştir.

Bu araştırma bulgularına göre ileri sürülebilecek öneriler iki grupta toplanabilir:

Bunlar uygulamacıların dikkate alması gereken öneriler ve araştırmacılar için öneriler.

Anadolu liseleri eğitim programlarını hazırlayan ve uygulayanlar için aşağıdaki öneriler sunulabilir:

1-Bu araştırma sonucunda Anadolu Liseleri eğitim-öğretim programı amaçlarında bir karmaşa olduğu saptanmıştır. Bu liselerin amacının bir yabancı dil öğretmek mi; fen ve matematik derslerini yabancı dilde okumak mı; yükseköğretim kurumlarına hazırlamak mı; olduğu yönündeki soruların yanıtları araştırılarak, bu liselerin amaçlarının net olarak belirlenmesinin gerekli olduğu görülmektedir.

2-Yabancı dil öğretimi ve yabancı dille öğretim arasındaki fark çok iyi anlaşılmalıdır.

3-Araştırma sonuçlarına göre Anadolu liselerinde matematik ve fen bilgisi derslerindeki başarı ve motivasyonu artırmak için bu derslerin Türkçe öğretilmesinin yararlı olacağı saptanmıştır. Ayrıca, araştırma sonucu ile ortaya çıkan öğrenci motivasyon düşüklüğünün artırılması için radyo, televizyon, video, bilgisayar vb. kitle iletişim araçlarından yararlanılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

4-Türkçenin bozulmamasına ve daha zengin bir dil olması yönünde gerekli çabaların gösterilmesinin zorunlu olduğu düşünülmektedir.

5-Matematik ve fen bilgisi derslerinin “problem çözme”, “soru-cevap” ve “işbirliği” gibi metodlar ile işlenip, ezbere yer verilmemesinin bu derslerdeki başarıyı artıracığı düşünülmektedir.

Türk milli eğitim sistemi içinde yabancı dilde eğitim doğrultusunda kararlar alınır;

6-ÖSS sınavlarında soruların yabancı dille sorulmasının gerekli olacağı düşünülmektedir..

7-Bu okullarda yabancı dille eğitim yapan öğretmenlere yurtdışı kurs olanakları sağlanmasının gerekli olduğu düşünülmektedir.

8-Matematik ve fen bilgisi öğretmenlerinin bu dersleri yabancı dilde verebilecek şekilde yetiştirilmeleri için eğitim fakültelerinde yabancı dille veya yabancı dil ağırlıklı okullardan mezun olmaları gerekli görülmektedir.

9-Bu okullarda görev alacak öğretmenlerin yabancı dil seviyeleri bir sınavla tespit edilmelidir.

10-Bu okullarda bu dersleri yabancı dille öğreten öğretmenlere ek ücret ödenmesinin, öğretmenin motivasyonunu olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

Türk milli eğitim sistemi içinde yabancı dilde eğitime son verilmesi doğrultusunda kararlar alınır;

Şu andaki Anadolu Liseleri okuyanları kapsam dışı tutularak, yabancı dilde eğitimden Türkçe eğitime kademeli bir geçiş gerçekleştirilmesinde fayda görülmektedir.

Araştırmacılar için aşağıdaki öneriler sunulabilir:

1-Buna benzer bir araştırmanın Ege Bölgesi dışındaki bölgelerdeki Anadolu liseleri için de yapılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

2-Bu tür bir araştırmanın yüksek öğretim için de ayrıca yapılması, bulguları daha genellenebilir bir hale getirir. Böyle bir araştırmanın yükseköğretim için de başlatılmasında fayda görülmektedir.

3-Buna benzer bir araştırmanın, bu derslerin diğer yabancı diller ile (Almanca ve Fransızca) öğretildiği bölümler için de yapılmasının gerekli olduğuna inanılmaktadır.

4-Özel Liselerde de yabancı dille eğitim konusunun araştırılmasında yarar görülmektedir.

Bütün bu araştırmalar sayesinde Anadolu liselerinde yabancı dille eğitim gibi Türkiye’de son derece canlı ve sürekli gündemde olan bir konuda, bu tartışmalara ışık tutacak güvenilir kanıtlar elde edilebilecek, mevcut modelin verimliliği artırılacak veya bu uygulamadan vazgeçilecektir.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, K.Ü. (1990). *İşbirliğine dayalı öğrenme, grupla yarışma ve bütün sınıf öğretimi etkinliklerinin yabancı dil başarısı ve hatırd tutma üzerindeki etkileri.* Malatya
- Açıkgöz, K.Ü. (1996). *Etkili öğrenme ve öğretme.* İzmir: Kanyılmaz Matbaası.
- Aksu, M. Ve Akarsu, F. (1984) *Anadolu Liselerinin mevcut durumuna ilişkin bir çalışma.* (Yayınlanmamış materyal), ODTÜ Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri.
- Alakuş, M. (1989). Yabancı dil, ana dili de geliştirir. *Cumhuriyet Gazetesi*, 9 Ağustos.s.10
- Ağdemir, S. (1992) Anadolu Liselerinde okuyan öğrencilerin sosyo-ekonomik durumları. *Çağdaş Eğitim Aylık Öğretim Dergisi*, 174.
- Aşık, M. (1992) Açık Pencere. Boğaziçi Ödülleri, *Milliyet Gazetesi*, 10.4.1992, s.11.
- Aydın, A. (1990), Yabancı dilde matematik ve fen eğitimi. *Çağdaş Eğitim*, 15, 158.
- Aydın, A.S. (1994) Çağın gerisinde yabancı dil öğretimiyle daha ileriye, *Dil Dergisi*, 20, Ankara Üniversitesi.
- Aydoğan, I. ve Güngörü, C. (1997) Dilin psikolojisi, toplumun dinamiği. *Yabancı Kültür ve Edebiyatlarının Türkiye’de Öğretimi ve Türk Kültür Sempozyum Bildirileri.* Türkiye Yazarlar Birliği. Ankara.
- Alptekin, C. (1989). Yabancı dil öğrenmek, Türkçe’yi unutturmaz. *17 Ağustos 1989. Cumhuriyet Gazetesi.*s.10
- Baran, R. (1995). Firms rushing overseas could stumble over language barrier. *Business Journal serving San Jose ve Silican Valley*, 13,43.
- Basile, F. (1996). Foreign Language is a business necessity. *Indianapolis Business Journall*, 17,23.
- Başarır, Y. (1997). Kültürlerarası iletişim ve birleşik kültürler sendromu. *Yabancı Kültür ve Edebiyatların Türkiye’de öğretimi ve Türk Kültürü Sempozyum Bildirileri*, (s.55-62). Türkiye Yazarlar Birliği, Ankara.
- Bear, J. (1990). Yabancı dille eğitim, *31 Mart 1990, Milliyet.* s.10.

Belek, İ. (1995) Yabancı dilde öğretim konusunda öğretmenler ne diyor. Öğrenci zorlamıyor. *Öğretmen Dünyası Dergisi*, 16, 182, Ankara.

Boztaş, İ. (1990) Anadolu Liseleri yabancı dil öğretim programları öğrencilerin istekleri doğrultusunda yeniden düzenlenmelidir. *Çağdaş Eğitim*, 15, 153.

Caner, A. (1987). Anadolu Liseleri çözüm mü, yoksa sorun mu?. *Çukurova Üniversitesi, Eğitim Fakültesi*, 1, 31-43.

Coven, L. (1994) Second language acquisition for special needs students. *Curriculum Review*, 33.3.

Çolakoğlu, J. (1995). Dil, iletişim, yabancı dil öğrenmek. *Öğretmen Dünyası Dergisi*, 16, 182, Ankara.

Demir, A. (1995) Yabancı dille öğretim açmazı. *Öğretmen Dünyası Dergisi*, 16, 182, Ankara.

Demir, G. (1996). Temel eğitimde anadili kullanma alışkanlıklarının geliştirilmesi. *Çağdaş Eğitim*, 21, 226.

Demircan, Ö. (1989) İkidillilik açısından yabancı dille öğretim. *Çağdaş Türk Dili. Ekim*.

Demircan, O. (1990). *Yabancı dil öğretimi-ilkeler, yöntemler, teknikler*. 2.baskı, s.8, Ankara.

Demircan, O. (1995) İkidillilik açısından yabancı dille öğretim. İletişimsel dil düzeyi ve dil öğretimi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dil Dergisi*, 7, 1995.

Demircan, O. (1996). İletişim, dil, Eğitim. İstanbul Üniversitesi, *İletişim Fakültesi Dergisi*, 149.

Demirel, O. (1979). *Orta Eğitimde yabancı dil programlarının değerlendirilmesi*. (Yayınlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi.

Doğan, M. (1996) *Yabancı dil öğretimi ve yabancı dil öğretim*. Bilge Yayın, Tanıtım, Tahlil, Eleştiri, 10.

Doğan, M. (1998) Cumhuriyet Gazetesi, 28 Haziran 1998.

~~Doğan, M. (1997) İkidiilli okullar ve getirdiği problemler. *Yabancı kültür ve edebiyatların Türkiye'de öğretimi ve Türk Kültürü Sempozyumu Bildirileri*, Türkiye Yazarlar Birliği, Ankara.~~

~~Doltaş, D. (1989). Sorun Yabancı dilde değil, eğitim sisteminde, 18 Eylül 1989, *Cumhuriyet Gazetesi*.s.10.~~

~~Emiroğlu, İ. (1995) *Bornova Anadolu Lisesi 40.Yıl Anısına*, Graphis Matbaacılık Tanıt Hizmetleri Ltd.Şti. İstanbul.~~

Erdem, G., Morgil, F.İ., Şahin, M. (1996) Anadilimizde ve yabancı dilde yapılan kimya eğitiminin eğitim dilinin öğrenme yeteneğine ve başarıya etkisi. *Eğitim Bilimleri Sempozyumun* da sunulan bildiri. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Erzincanlı, N. (1996). Türkçe bilimsel ve teknik gelişmelerin dışında kalıyor. *Milliyet*, 29 Temmuz.

Ersöz, A. ve Pekkan, G. (1987) Yetişkinlere dil öğretimi ve sorunları. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3.181.

Flood, J. Ve Lapp. D. (1977). Literacy Instruction for students acquiring English: Motivating beyond the immerse debate. *Reading Teacher*, 50,4. s.356.

Gage, N.L. ve Berliner, D.C. (1984). *Educational Psychology*. Boston: Houghton-Mifflin, bulunduğu Eser: K.Ü.Açıkgöz (1996). *Etkili Öğrenme ve Öğretme*. İzmir.

Gatney, L. ve Weiner, M. (1995) Finding future maths/science Teachers. *Education Digest*, 61, 2. s.33.

Göktürk, A. (1990) Çağdaş bilginin edinilmesinde yabancı dil. *Türk Dili, Dil Eğitimi Özel Sayısı*, 1983.

Gültekin, B.M. (1997). Anadilinde eğitim sorunu ve çözüm. “*Hasan Ali Yücel Devrimci Cumhuriyet İçin Eğitim Kurultayı*”, 6-7 Aralık. (1998) Ankara. Bulunduğu Eser: Kilimci, A. *Anadilinde çocuk olmak*, Papirüs yayınları, Eğitim dizisi, İstanbul.

Hakuta, K. (1990) Language and cognition in bilingual education. Bulunduğu Eser:A.M.Padilla, H.H.Fairchild ve C.M.Valadet (Eds.) *Bilingual Education and Strategies*, Newburg Park, CA:Sage.

Howe, I. (1983) *World of our fathers*, Simon and Schuster, New York. s.58.

İkhan, İ (1997) Yabancı dil öğretiminin kültür değişmesine etkileri. *Yabancı Kültür ve Edebiyatların Türkiye'de Öğretimi ve Türk Kültürü: Sempozyum Bildirileri* Türkiye Yazarlar Birliği Ankara.

İlhan, A. (1991) *Meydan Gazetesi*, 13 Ağustos. Bulunduğu Eser: Kilimci, A. (1998) *Anadilinde çocuk olmak*. Papirüs Yayınları Eğitim Dizisi, İstanbul.

İnan, D. (1993) Yabancı dilde öğretim yanlışlığı, Bulunduğu Eser. Kilimci, A. (1998) *Anadilinde Çocuk olmak*. Papirüs Yayınları, Eğitim Dizisi, İstanbul.

İşeri, K. (1996). Dilin kazanımı ve yabancı dil öğretimi. *Ankara Üniversitesi Dil Dergisi*, 43.

Jersild, A.T. (1979). *Çocuk Psikolojisi*, (Çev: Gülseren Günce) Ankara Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara.

Karasu, İ. (1989) Yabancı dil, toplumsal kaynaştırıcıdır. 5 Ekim 1989. *Cumhuriyet*.s.13.

Kayahan, M. (1995) Dilimize güvenelim. *Öğretmen Dünyası Dergisi*, 16, 182.

Kayra, E., ve Aslan, N. (1996) Yabancı dil öğretiminde genel kültür ve çeviri olgusu. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 4,4.

Keskin, A. (1992) Güncel dilsel olgular ve Türkçenin durumu. *Çukurova Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1,8.

Kilimci, A. (1998). Anadilinde çocuk olmak. Tarsus'ta öğretmen Yücel Özmen Karan'la yapılan röportaj. Bulunduğu Eser. Kilimci, A. (1998) *Anadilinde Çocuk Olmak*. Papirüs Yayınevi, Eğitim Dizisi, İstanbul.

Kilimci, A. (1998) *Anadilinde Çocuk Olmak*, Papirüs Yayınları. Eğitim Dizisi.

Kitao, K. (1996) Why do we teach English. *The Internet TE SL Journal*, II, 4.

Kocaman, A. (1983) Yabancı dil öğretiminde yeni yönelimler *Türk Dili, Dil Öğretimi Özel Sayısı*, 1983.

Kocaman, A. (1989). Çözüm, nitelikli dil öğretimi. 6 Eylül 1989, *Cumhuriyet*.

Korkmaz, B. (1990). İkinci dilin zorluğu, 10 Şubat, *Cumhuriyet, Bilim Teknik*

Köprülü, Ö. (1995). M.E.V.Avni Akyol Özel Lisesi'ndeki 11.12 yaş arasındaki öğrencilerin İngilizce öğrenmeleri üzerindeki ruhdilbilimsel etmenler. *Ankara Üniversitesi TÖMER Dil Dergisi*, 31,1.

Köse, G. (1996) İngiltere'de azınlık dili olarak Türkçe ve öğretimi. *Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6,1, s.147-160.

Kula, O.B. (1989) Kişilik ve dil. 23 Kasım 1989. *Cumhuriyet*.s.2

Kula, B.O. (1992) Dilin korunması ve geliştirilmesi, kültür varlığının korunması ve geliştirilmesinin birincil güvencesidir. *Demokratikleşme Süreci ve Eleştirel Kültür Bilinci* Ankara.

Kula, O.B. (1996).Dil Felsefesi açısından bilim dili ve dil gelişim sorunu, Ankara Üniversitesi, *Dil Dergisi*, 3.

Kruschwitz, K. ve Peter, C.Mc C. (1995) *Education Digest*, 60, 6, s.60.

Kyuchukov, H. (1994) Bilingualism by birth. *Ankara Üniversitesi, TÖMER Dil Dergisi*, 20, s.44.

Larson, E. (1988). *American Memory. Algonquin books*.

Lindholm, K.J. (1980) Bilingual in immersion education: Criteria for program development. Bulunduğu eser: A.M.Padilla, H.H.Fairchild ve C.M.Valadez (Eds.) *Foreign Language, Issues and Strategies*, Newbury Park, CA:Sage.

Liu, D. (1994). Cultural knowledge and language ability: "The siamese Twins" *Meeting of the American Association for Applied Linguistics*'de sunulan bildiri. 14th. Baltimore, MD.Mart 5-8, 1995.

Lundine, S. (1997) Business people learning the language of potential client. *Orlando Business Journal*, 13,6.

Marcha, R. (1996). Raising bilingual children. *The Internet TESL Journal*, 11,6.

Musaoğlu, M. (1977) Yazı dilinde pürizm, alıntı kelimeler ve dil kültürü. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, 544.

Nesin, A. (1992) Bağımsızlık ve Türkçe, *Çağdaş Türk Dili Dergisi*, 49, s.1-12.

Okan, A.O. ve Sofu, H. (1996) Öğretmen ve öğrencilerin dil öğrenmeye ilişkin görüşleri. *Ankara Üniversitesi, Dil Dergisi*, 48.

Oğuzhan, T. (1981) Türkiye’de orta eğitim ve sorunları. *Hisar Eğitim Vakfı yayını*, 1.

Özel, S. (1989), Yabancı dilde eğitime hayır, Yabancı dil öğretimine evet. *16 Ağustos 1989, Cumhuriyet*.s.10.

Özmen, F. (1994). Türkiye’de örgün eğitimde yabancı dil eğitimi ve öğretimi sorunları. *Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi*, 6, 1-2, Elazığ.

Philips D., ve Sanker, C. (1993) Foreign Language Provision and the Natronal Curriculum. *Oxford Review of Education*, 19,3, s.407.

Rothstein, R (1988) Bilingual education. *Phi Delta, Kappan*, 79, 3,5,672.

Sanchez, S.A. ve Sanchez, M.D.P. (1992) The predictive validation of an instrument designed to measure student anxiety in learning a foreign language. *Educational and Psychological Measurement*, 52, 4, s.961.

Saunders, G. (1989) Bilingual Children. From birth to teens. *Clevedon: Multilingual Matter*.

Sayın, Ş. (1993).Çağdaş eğitimde tek bir yabancı dil yeterli olabilir mi? *Ankara Üniversitesi, TÖMER Dil Dergisi*, 13, 10-14.

Schläpfer, R. (1993) Çok dillilik bir görev. *Ankara Üniversitesi Dil Dergisi*, 13.

Schwenk, H. (1993). Finlandiya’da yabancı dil öğretimi. *Ankara Üniversitesi Dil Dergisi*, 13, s.24.

Sebüktekin, H. (1981). *Yükseköğretim Kurumlarımızda Yabancı Dil İzlemleri*. Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, 2.

Serin, V. (1991) Yabancı dil eğitiminde çifte ölçüler. *29 Mayıs 1993. Milliyet*.

Seyhan, R. (1995)Yabancı dille eğitim ve öğretim görüntüledikleri. *Dil Dergisi*, Ankara Üniversitesi. 29, s.82.

Sezer, A. (1994) Relations between mother tongue education and foreign language teaching. *Dil Dergisi*, 25. Ankara Üniversitesi.

Sinanoğlu, O. (1977) İngilizce öğrenmenin yolu. Bulunduğu Eser: Kilimci, A. (1998) *Anadilinde Çocuk Olmak*. İstanbul: Papirüs Yayınları.

Smith, C. (1996). Teaching Japanese. English bilingual children to read English at home. *The Internet TESOL Journal*, 2, 12.

Solmaz, Y. (1995) Yabancı dille öğretimden gözlemler, *Öğretmen Dünyası Dergisi*, 16,182, Ankara.

Songül, S. (1991). Hedef Kültürün Aktarılmasının Amaçları ve Öğretim Teknikleri. *Dil Dergisi*, 3. Ankara Üniversitesi.

Songün, R. (1993) Süper Liseler ve Dil Öğretimi. *Dil Dergisi*, 14. Ankara Üniversitesi.

Songün, R. (1995) Anadolu Liselerinde başarısızlık ve nedenleri. *Ankara Üniversitesi TÖMER Dil Dergisi*, 30.

Soysal, M. (1988). Bir sevdadan vazgeçiş. Bulunduğu Eser: Kilimci, A. (1988) *Anadilinde Çocuk Olmak*. Papirüs Yayınevi, İstanbul, s.189.

Sparks, R.L. ve Ganschow, L. (1996) Academic performance, second language instruction, test performance. *Educational Administration Abstracts*, 31,4. S.470.

Stanlaw, J. (1987). Japanese and English: Borrowing and Contact, *World Englishes*, 6,2,93-109.

Şimşek, R. (1983). Çağdaş eğitimde anadilin yeri: *Türk Dili, Dil Öğretim Özel Sayısı*, Yıl:32 Sayı:379-380, s.36-39.

Tarcan, A. (1997) Yabancı dil eğitimi, *Yaşadıkça Eğitim*, Ocak, Şubat, 20.

Tercanlıoğlu, L. (1996). Yabancı dil öğretiminin eğitimi. *Ankara Üniversitesi TÖMER Dil Dergisi*, 39.

Turan, Ş. (1995). Dilin gelişmesini engelleyen nedenlerden biri: Yabancı dilde eğitim. *Öğretmen Dünyası*, 16,182, Ankara.

Türel, S. (1981). Türkiye’de Yabancı Dil Öğrenim ve Öğretim Konusu. *Türkçe Sözlük*, s.1052. Türk Dil Kurumu Basımevi, Ankara.

Uyguner, M. (1996) Dil Öğretimi çocuktan başlamalı. *Ankara Üniversitesi. Dil Dergisi*, 49.

Vural, G. (1996). Dil öğrencinin, öğretmen ve ortamın öğrenime etkileri. *Dil Dergisi*, 44, Ankara Üniversitesi.

Woodruff, M. (1986) What is the question: *International Conference on Second/Foreign Language Acquisition by Children*, Dallas Texas.

Zorlu, E. (1991) *Teknoloji dersini salt yabancı dille ve anadil desteğinde yabancı dille gören öğrencilerin bilişsel alandaki erişileri ve yeni öğrenilen davranışların kalıcılığı yönünden değerlendirilmesi*. (yayınlanmamış doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

_____. (1995). İlköğretim Okulu Programı; İlköğretim Genel Müdürlüğü, Ankara.

_____. (1998) M.E.B.Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, Okullar ile ilgili bilgiler. (Yayınlanmamış materyal). Ankara.

_____. (1996). Anadolu Liseleri Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Kılavuzu.

_____. (1991). M.E.B.Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı İstatistikleri, Ankara.

_____. (1984) M.E.G.S.B.Bir kısım derslerin öğretimini yabancı dille yapan okullar konusunda brifing, M.E.G.S.B.Yayınları, 321. Tanıtıcı Yayınlar Dizisi.

_____. (1997).The gifts of tongues-A child master at least one language, *Vital Speeches of the Day* 63,13, s.409.

_____. (1994).The symbiosis of Liberal Arts and International Business. *Journal of Education for Business*, March/April, 69, s.199.

EKLER LİSTESİ

Sayfa

Ek-1	Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Bazı Derslerin Öğretimini Yabancı Dille Yapan Resmi Okullar Yönetmeliği.....	131
Ek-2	16.08.1977 tarih ve 4306 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, Milli Eğitim Temel Kanunu, Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu, Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun ile 24.03.1998 tarihli ve 3418 sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması ve Bazı Kağıt ve İşlemlerden Eğitime Katkı Payı Alanması Hakkındaki Kanun..	142
Ek-3	Öğretmen anketi örneği.....	147
Ek-4	Öğrenci anketi örneği.....	151
Ek-5	Veli anketi örneği.....	154
Ek-6	Milli Eğitim Müdürlük ve Valilik İzinleri örneği.....	156
Ek-7	Yabancı dille eğitim konusunda öğretmen görüşlerine örnekler.....	158

Millî Eğitim Bakanlığından :Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Bazı Derslerin Öğretimini
Yabancı Dille Yapan Resmî Okullar Yönetmeliği

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı;

- a) Bazı derslerin öğretimini yabancı dille yapan resmî okullara öğrenci seçimini, alımını, kayıt ve kabulünü,
- b) Bu okullar arasındaki öğrenci nakillerini,
- c) Bazı derslerin öğretimini yabancı dille yapan özel okullardan resmî okullara öğrenci nakillerini;
- d) Öğrenimlerinin bir kısmını yurtdışında yaparak dönen öğrencilerin kayıt ve kabullerini,
- e) Hazırlık sınıflarındaki öğrencilerin başarılarının tespiti,
- f) Bu okulların özelliği dikkate alınarak bazı eğitim ve yönetim esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik, Bakanlığa bağlı bazı derslerin öğretimini yabancı dille yapan ortaokul öncesi hazırlık sınıfı bulunan Anadolu Liselerini kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ve 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanuna dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönetmelikte geçen;

"Bakanlık", Millî Eğitim Bakanlığını,

"Okul", Ortaokul öncesi hazırlık sınıfı bulunan ve bazı derslerin öğretimini yabancı dille yapan Anadolu Liselerini,

"Hazırlık Sınıfı", Bazı derslerin öğretimini yabancı dille yapan okullarda Ortaokul 1 inci sınıftan önce öğrencileri yabancı dilde dinleme, anlama, okuma, konuşma, yazma becerisi kazanmaya hazırlayan sınıfı,

"Dönem" en az 90 iş gününü kapsayan eğitim ve öğretim süresini, ifade eder.

Kuruluş

Madde 5- Anadolu Liseleri, ilkokul öğrenimi üzerine bir yıl hazırlık, üç yıl ortaokul ve 6 dönem lise öğrenim süresi olan okullardır.

Ancak, Galatasaray Lisesi, İstanbul Lisesi ve İstanbul Kadıköy Lisesinde hazırlık sınıfı öğrenim süresi (2) iki yıldır.

İKİNCİ KISIM

Başvuru ve Kayıt-Kabul Şartları

BİRİNCİ BÖLÜM

Sınavlara Başvuru, Başvuru Süresi, Paralı Parasız Yatılı

Öğrenciler, Hazırlık Sınıfı Kontenjan Tespiti

Sınavlara Başvuru

Madde 6- Bu okullara her yıl sadece o ders yılında ilkökul 5 inci sınıfta okumakta olanlar başvurabilirler.

Madde 7- Bu okulların sınavlarına başvuru, öğrenciye kanunen bakmakla yükümlü olan velisi tarafından, öğrencinin öğrenim gördüğü ilkökul veya ilköğretim okulu müdürlüğüne yapılır.

Başvuru süresi, sınav şekli,

Tarih ve kayıt süresinin tespiti

Madde 8- Başvuru süresi, sınav şekli ve tarihi Bakanlıkça tespit edilir ve valiliklere duyurulur.

Giriş sınavı tek basamaklı olarak yapılır. Giriş sınavında başarı göstererek okula girmeye hak kazananların durumu kılavuzda adı geçen birimce başvuru formunda belirtilen veli adreslerine bildirilir. Ayrıca, kazananların listesi okul müdürlüklerine gönderilir.

Kesin kayıt, bakanlıkça belirlenen süre içinde yapılır. Kayıtlardan sonra açık kontenjan bulunması halinde bu kontenjan açığının doldurulması ile giriş sınavına müracaat edildikten sonra açılan okullara öğrenci alınması ile ilgili iş ve işlemler, sınav kılavuzunda belirtilir veya bir emelge ile Bakanlık tarafından duyurulur.

Paralı ve Parasız Yatılı Öğrencilerle

İlgili İş ve İşlemler

Madde 9- Bu okullardan pansiyonu bulunanlarda paralı ve parasız yatılı öğrencilerle ilgili işlemler "Okul Pansiyonları Yönetmeliği" ile ilkökul, Ortaokul, Lise ve Dengi Okullarda Burs, Parasız Yatılılık ve Sosyal Yardımlar Yönetmeliği" hükümlerine uygun olarak yürütülür.

Hazırlık Sınıfları ve Seviye Tespit Sınavı

İle Ortaokul Birinci Sınıfa Devam Etme

Madde 10- Bu okullarda, öğrencileri yabancı dilde dinleme, anlama, duyma, konuşma ve yazma becerisi yönlerinden ortaokul birinci sınıf seviyesine göre hazırlamak amacıyla hazırlık sınıfları açılır.

Hazırlık sınıflarının süresi (Galatasaray ve İstanbul Lisesi ile İstanbul Kadıköy Anadolu Lisesi hariç) bir öğretim yılıdır. Başarı gösteremeyenler bu sınıfa bir yıl daha devam ederler.

Giriş sınavında başarı göstererek hazırlık sınıfına kesin kayıt ettiren öğrencilerden okuyacakları yabancı dil bilgileri ortaokul birinci sınıftaki dersleri takip edebilecek seviyede bulunanların velileri, bu rumu kayıt sırasında okul idaresine yazılı olarak bildirirler. Okul idaresinde bunlar için ders yılının başladığı tarihten itibaren bir hafta

içinde yazılı sınavla öğrencinin yabancı dil bilgi seviyesi tespit edilir. Bu sınavda en az (2) iki alan öğrenciler başarılı sayılarak ortaokul birinci sınıfa devam ettirilirler. Hazırlık sınıflarında bunlardan boşalan kontenjanlara ayrıca öğrenci alınmaz.

Hazırlık Sınıfı Öğrenci Kontenjanlarının Tespiti

Madde 11- Okulların hazırlık sınıflarına her yıl alınacak öğrencilerin sayıları okulun imkânları dikkate alınarak normal bir eğitim ve öğretime uygun düşecek şekilde okulun bulunduğu yerleşim birimindeki Millî Eğitim Müdürünün Başkanlığında, bir Millî Eğitim Müdür Yardımcısı veya Şube Müdürü, ilgili okul müdürü ile bir müdür yardımcısından teşekkül ettirilen komisyonca mahallinde yapılacak inceleme ile belirlenir.

Bu incelemede;

a) Derslik sayıları ve her dersliğe alınabilecek öğrenci sayıları tespit edilir.

b) Öğrencilerin dersliklere dağıtılmaları, hazırlık sınıflarında 36 ara sınıflarda 40 kişiyi geçmeyecek şekilde planlanır.

c) Okulun mevcut öğrencilerinin yerleştirilmesinden sonra artan dersliklerle mezun olacak öğrencilerden boşalan derslikler, hazırlık sınıfına alınacak öğrenciler için tahsis edilmek üzere kontenjan tespitinde esas alınır.

d) Kontenjan tespitinde muhtemel öğrenci nakilleri dikkate alınmaz ve bu amaçla boş kapasite bırakılmaz.

Bu esaslara göre belirlenen kontenjanlar komisyonca bir tutanakla tespit edilir ve valilik onayına sunulur. Daha sonra, hazırlık sınıfına alınacak öğrenci sayısı ve buna göre alınacak şube sayılarını gösteren liste, valilikçe onaylanmış komisyon tutanağının bir örneği ile birlikte her ders yılı Ekim ayının ikinci haftası içinde Bakanlığın ilgili öğretim dairesine gönderilir.

Bu suretle tespit edilen kontenjanlar, okulların fiziki yapıları ve benzeri hususlar da gözönünde bulundurularak tekrar Bakanlıkça değerlendirilip, sınav kılavuzunda yayımlanmak üzere ilgili birime gönderilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Nakillerle İlgili Esaslar

Öğrenci Nakilleri

Madde 12- Bu okullar arasında öğrenci nakilleri aşağıdaki esaslara uygun olarak yürütülür.

a) Hazırlık sınıfları arasında öğrenci nakli yapılmaz. Ancak; ilgili bakanlık veya atamaya yetkili kamu kuruluşlarınca, istekleri dışında şehirlerarası nakilleri yapılan veya açıktan atanan kamu görevlileri ile emekli olan veya vefat edenlerin ailesi ile birlikte ikâmet ettiği şehirdeki Anaokulu Lisesinin hazırlık sınıfında öğrenim gören çocuklarının nakilleri, İl Millî Eğitim Müdürlüklerince uygun görülmesi halinde genel

liselerdeki nakiller için belirtilen tarihlerde yapılabilir.

Özel Türk ve yabancı okulların hazırlık sınıflarından, Anadolu Liselerinin hazırlık sınıflarına hiçbir şekilde öğrenci nakli yapılamaz.

b) Ara sınıf öğrencilerinin nakilleri;

1) Velinin kamu görevi nakli (Nakil kararnameleleri ile göreve başlama belgeleri);

2) Velinin işyeri nakli (Eski iş yerini kapatıp yeni işyeri açanlar ile eski iş yerini kapatmayarak yeni iş yeri açanlar, yeni iş yerinin bulunduğu yerleşim biriminde nakil müracaatı tarihinden önce en az bir takvim yılı faaliyet gösterdiklerine dair resmî kurumlardan alınacak belge);

3) Velinin ölüm veya boşanma sebebiyle ilk altı ay içinde yapılan ikâmet değişikliği (Ölüm raporu veya boşanma ilâmı);

4) Velinin Emekli olurken ilk altı ay içinde gösterdiği ilk ikâmetgâh değişikliği (İlgili sosyal güvenlik kuruluşundan alınacak kesinleşmiş emeklilik belgesi);

5) Tabii afetler ve savaş gibi olağanüstü hallerde ilk altı ay içinde yapılan aile fertlerinin ikâmetgâh değişikliği (Mülki âmirlikten alınacak resmî belge);

6) Can güvenliğinin bulunmaması sebebiyle aile fertlerinin ikâmetgâh değişikliği (Bağlı bulunulan ilin valiliğinden alınacak resmî belge); sebepleri ile;

7) Öğrencilerin hastalanması halinde öğrenim gördüğü yerde tedavisinin mümkün olamayacağını açık bir şekilde belirten acil kayıtlı sağlık kurulu raporunun o yerleşim birimindeki tam teçekküllü resmî hastaneden alınması, durumunda yapılır.

c) Hangi sebeple olursa olsun, aynı yerleşim birimi içinde bu okullar arasında öğrenci nakli yapılmaz. Ancak;

1) Öğrencinin tasdikname ile uzaklaştırma cezası alması halinde bu okullar arasındaki nakiller ile;

2) Hazırlık sınıfları dahil Anadolu Liseleri'nin aynı sınıf veya dönemde olup, karşılıklı becaşış isteğinde bulunan öğrencilerin nakilleri, genel liselerdeki nakiller için belirtilen tarihlerde, ilgili okul müdürlüklerince yapılır.

3) Aynı yerleşim biriminde bulunan özel Türk ve yabancı okullardan Anadolu Liseleri'ne hiçbir şekilde öğrenci nakli yapılamaz.

d) Lise öncesi hazırlık sınıfı bulunan Özel Türk ve Yabancı Okullar ile Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, Öğretmen Lisesi ve Ağırlıklı Yabancı Dil Programı uygulayan liselerden Anadolu Liseleri'nin lise kısmına hangi sebeple olursa olsun öğrenci nakli yapılmaz.

Ancak, bazı derslerin öğretimini yabancı dille yapan ve lise öncesi hazırlık sınıfı bulunan özel Türk ve yabancı okullar ile Anadolu Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından (hazırlık sınıfları hariç) Anadolu Liselerine, Anadolu Liseleri'nden de bu okullara nakil şartlarını taşımak kaydıyla öğrenci nakli yapılabilir.

Ayrıca, bu okulların orta kısımları arasında (özel Türk ve yabancı okulların hazırlık sınıfları hariç) öğrenci nakli yapılabilir.

→ e) Yurdumuzdaki bazı derslerin öğretimini yabancı dille yapan özel

Türk ve Yabancı okullar ile Anadolu Meslekî ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarında öğrenim gören öğrenciler, naklen gitmek istedikleri yerleşim biriminde öğrenim gördükleri okul türünde ve sınıf seviyesinde okul varsa, Anadolu Liseleri'ne nakil için müracaatta bulunamazlar.

f) Nakil için müracaatlar, her yıl ders kesiminde başlar, 15 Ağustos'a kadar öğrencinin öğrenimine devam ettiği okul müdürlüğüne, nakil dilekçelerine naklen gitmek istedikleri yerleşim birimindeki ikâmet belgelerini de eklemek suretiyle öğrenci velisi tarafından yapılır.

g) Okul müdürlüğü, öğrencinin nakille ilgili belgelerini, davranış notunu, o öğretim yılına veya o döneme âit derslerin başarı ortalamasını nakletmek istediği okul müdürlüğüne gönderir.

h) Nakil şartlarını taşımakla beraber, öğrencinin nakledeceği yerleşim biriminde Anadolu Lisesi veya çocuğun öğrenim göreceği seviyede sınıf yoksa, bu çocukların nakli, velilerin istekleri dikkate alınarak, o yerleşim birimine yakın okullardan birisine yapılır.

i) Öğrenci nakillerinde; öğrenci, velisinin bulunduğu şehirdeki Anadolu Lisesi'nde veya özel Türk ve yabancı okullarda öğrenimine devam ediyor ise nakil için müracaatı kabul edilir. Öğrenci, velisinin bulunduğu şehirde öğrenimine devam etmiyor ise, velinin nakli öğrencinin nakli için sebep gösterilemez. Ancak, bu maddenin (b) fıkrası (5 ve 6) ncı bendlerinde belirtilen sebeplerle yapılan nakillerde bu şart aranmaz.

→ j) Özel Türk ve yabancı okullardan Anadolu Liseleri'ne kamu görevi nakli ve ölüm hariç diğer sebeplerle naklen geçen öğrenciler, bu okullarda bir takvim yılı okumadıkça hangi sebeple olursa olsun yeniden nakil talebinde bulunamazlar.

k) 15 Ağustos tarihinden sonra nakil şartlarını taşıyan öğrencilerin nakilleri o yerleşim birimindeki Millî Eğitim Müdürlüğü'nce uygun bulunması halinde genel liselerdeki nakiller için belirtilen tarihlerde yapılabilir.

→ 1) Bazı derslerin öğretimini yabancı dille yapan askeri liseler ile polis kolejlerinden Anadolu Liselerine öğrenci nakli yapılabilir. Bu öğrencilerin müracaatları naklen kaydolmak istedikleri okul müdürlüğüne, yerleşim biriminde birden fazla okul olması halinde Millî Eğitim Müdürlüğüne, öğrenim ve ikâmet durumlarına belirtten belgelerle birlikte genel liselerdeki nakiller için belirtilen tarihlerde yapılır.

Madde 13- Galatasaray Lisesi, İstanbul Lisesi ve Kadıköy Anadolu Lisesine gerek Anadolu Liselerinden ve gerekse yurt dışındaki okullardan ve bazı derslerin öğretimini yabancı dille yapan Askeri Liseler ile Polis Koleji'nden gelen öğrencilerin nakilleri seviye sınavı ile yapılır. Müracaat eden öğrencilerin sayısı açık kontenjandan fazla olması durumunda seviye sınavında başarılı olanlardan en yüksek not alan öğrenciden başlamak suretiyle kontenjan doluncaya kadar öğrenci alınır.

Nakil Komisyonlarının Kuruluş ve Görevleri

Madde 14- Anadolu Liseleri arasında yapılacak öğrenci nakil işlemleri, nakledilmek istenen okulun bulunduğu yerleşim biriminde bir

Anadolu Lisesi varsa bu okul müdürünün başkanlığında müdür yardımcısı ile öğretmenler kurulunca seçilecek iki öğretmenden; yerleşim biriminde birden fazla Anadolu Lisesi varsa Millî Eğitim Müdürünün görevlendirileceği bir Millî Eğitim Müdür Yardımcısı veya Şube Müdürünün Başkanlığında bu okulların müdürlerinden teşekkül eden bir komisyon tarafından yürütülür.

Komisyon aşağıda belirtilen görevleri yapar.

a) Sınıf mevcutları gözönünde bulundurularak hazırlık sınıfı dışındaki sınıfların ayrı ayrı olmak üzere kontenjanı ve her sınıfa naklen alınabilecek öğrencilerin sayısı bir tutanakla tespit edilir. Bu tutanak okulun ve millî eğitim müdürlüklerinin uygun yerlerinde ilân edilir.

b) 11 inci maddenin (b) bendinde belirtilen öğrencinin nakille ilgili belgeleri için;

- Kamu görevi nakline (5),

- İş yeri nakline (2),

- Ölüm-boşanma sebebine (6),

- Emekliliğe (4),

- Tabii afetler ve savaş gibi olağanüstü hallerde ikâmet değişikliğine (5),

- Can güvenliği sebebiyle ikâmet değişikliğine (6),

- Sağlık Kurulu Raporuna (3),

Davranış notu indirilmeyen öğrencilere (1) ve o öğretim yılı veya döneme ait derslerin başarı ortalaması kadar puan verilir.

Öğrenciler, aldıkları puanlara göre en yüksek puandan başlamak suretiyle sıralanır. Okula naklen alınacak öğrenciler belirlenir.

c) Birden fazla okul bulunan yerleşim birimlerinde, nakledilecek öğrenciler, almış oldukları puan ve ikâmetleri de gözönünde bulundurularak, okullara naklen alınabilecek öğrenci sayısına göre yerleştirilirler. Parasız yatılı olarak öğrenim gören öğrenciler ise pansiyonu bulunan Anadolu Liseleri'ne verilirler.

Sonuçlar, ilgili okul müdürlüklerine bildirilir. Ayrıca, yerleştirilen öğrencilere ait listeler Millî Eğitim Müdürlükleri'nde herkes tarafından görülebilecek uygun bir yerde ilân edilir.

d) Öğrencilerin nakli yapılsın veya yapılmaması sonuç sebepleri ile birlikte müracaatın yapıldığı okul müdürlüklerine bildirilir.

Yurt Dışından Gelen Öğrencilerin Nakilleri

Madde 15- Yurt dışından gelen öğrencilerin nakilleri ile ilgili esaslar şunlardır:

a) Öğrenimlerinin bir kısmını yabancı bir ülkede yaptıktan sonra, yurda dönen öğrencilerin denklik belgelerinde belirtilen sınıf veya döneme alınabilmeleri için; ortaokul sınıflarına kayıt olacak öğrencilerin aynı yabancı dille öğretim yapan ve denkliği tanınan yabancı ülkedeki bir okulda en az bir öğretim yılı, lise sınıflarına kayıt olacak öğrencilerin ise en az iki öğretim yılı devam ederek başarılı ve öğrenimlerine ara vermemiş olmaları gerekir.

Ancak, hazırlık sınıfları hariç, bu okulların herhangi bir sınıf veya döneminden ayrılan öğrencilerden, yabancı bir ülkede aynı dille öğretim yapan bir okula bir süre devam ettikten sonra yurda dönenler,

Sayfa : 14

RESMÎ GAZETE

11 Mayıs 1971

Sayı : 71580

ayrıldıkları sınıf veya döneme kabul edilirler. Bir öğretim yılı geçtikten sonra dönenler ise denklik belgelerinde belirtilen sınıf veya döneme alınırlar.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde aynı yabancı dille öğretim yapan ve denkliği tanınan bir okulda en az bir öğretim yılı öğrenim gördükten sonra Anadolu Liseleri'ne naklen gelmek isteyen öğrencilerden denklik belgesi istenmez. Bu öğrencilerin öğrenim gördükleri okuldan almış olduğu tasdiknamelerindeki bilgiler esas alınır.

b) Yabancı ülkelerde okudukları okullardan ayrılan öğrenciler, denklik işlemlerini tamamladıktan sonra, ders yılı içinde en çok 15 gün zarfında, ikinci kanaat dönemi başından itibaren 15 gün sonrasına kadar kayıt olacakları okul müdürlüğüne müracaat ederler.

c) Yurtdışında sürekli veya geçici görevle bulunan devlet memurlarından, görevleri sona ermiş olsa bile, bu görevlerinden dolayı yurtdışında maruz kaldıkları tedhiş veya suikast sonucu ölen veya sakat kalanların çocuklarından, öğrenimlerinin bir kısmını yabancı bir ülkede yaptıktan sonra yurda dönenlerin belgelerine göre, bu okullara girebilecekleri tespit edilenler; bu maddenin (a) bendinin 1 inci ve 2 ncı paragraflarında belirtilen sürelerle ve kaydolacakları sınıfta kontenjan bulunup bulunmadığına bakılmaksızın alınırlar. Bunlardan pansiyonu bulunan okullara kayıt olanlar parasız yatılı olarak okutulurlar.

Ayrıca, bu görevlilerin maruz kaldıkları olay tarihinde henüz öğrenim çağına girmemiş ve öğrenimleri ilkökul seviyesinde olan çocukları yaş ve öğrenim seviyesi itibariyle bu okullara müracaat etme durumuna geldiklerinde kontenjana bakılmaksızın sınavsız olarak alınırlar. Bu öğrenciler, durumlarını belgelendirmek mecburiyetindedirler.

Madde 16- Öğretim yılı içinde yurt dışından gelerek kayıt olan öğrencilerin devam-devamsızlık ve başarı durumları kayıt oldukları tarihten itibaren hesaplanır.

Nakillerde Yabancı Dil Değişikliği

Madde 17- Bazı derslerin öğretimini yabancı dille yapan yurtdışındaki resmî ve özel okulların öğrencileri ile yurtdışından naklen gelen öğrenciler, ayrıldıkları okulda okudukları esas yabancı dilden farklı bir yabancı dile geçmek ve kaydolunacakları okulda bu yeni yabancı dille öğrenimlerine devam etmek istemeleri halinde, bu konuda velinin yazılı aceahtı üzerine öğrenim görmek istediği yabancı dilden seviye sınavına girerler. Seviye sınavları, yazılı sınavları esaslarına göre yapılır. Bu başarıları öğrenciler öğrenimlerine sınavı başardıkları bu dille devam ederler.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Hazırlık Sınıfı Programına Ait Esaslar

Madde 18- Hazırlık sınıfı programları aşağıdaki esaslara göre yürütülür.

a) Hazırlık sınıfındaki yabancı dil derslerinin amacı, öğrencileri yabancı dil ders konularında dinleme, anlama, okuma, konuşma ve yazma becerisi yönlerinden 1 inci sınıf seviyesine göre hazırlamaktır.

b) Hazırlık sınıfında okutulacak dersler ve haftalık ders saatleri sayısı ders dağıtım çizelgesinde gösterilir. Yabancı dille okutulacak dersler bilgi vermekten çok öğrencilerin bu dersleri kolaylıkla takip etmelerini sağlayacak terimleri öğretmek amacını taşır. Yabancı dille okutulacak olan bu dersler, okulların imkânlarına göre yabancı dil veya yabancı dille okutulacak derslerin öğretmenlerine verilebilir. Yabancı dil ve yabancı dille okutulan dersler yalnız bir notla değerlendirilir. Eğer bu dersler ayrı ayrı öğretmenler tarafından okutuluyorsa, kanaat notu ağırlıklı ortalama sistemiyle tespit edilir.

c) Hazırlık sınıfında okutulan Türkçe derslerinde dil bilgisi konularına ağırlık verilir.

d) Yabancı dil derslerinde konuşma, okuma, imla ve kompozisyona ayrılacak saatlerin ayarlanması, hazırlık sınıfı yabancı dil öğretmenlerince yapılır. Bu öğretmenler, ders yılı başında düzenleyecekleri bir çalışma programına göre faaliyet gösterirler. Program bir raporla ve okutulacak kitaplarla birlikte okul müdürlüğüne verilir.

e) Hazırlık sınıfı öğrencilerinin başarıları, ilköğretim Kurumları Yönetmeliği esaslarına göre değerlendirilir. Hazırlık sınıfında sınıf geçme durumu yabancı dil dersindeki başarıya göre tespit edilir. Türkçe okutulan derslerden verilen notlar sınıf geçmeyi etkilemez. Ancak, öğrencilerin teğekkür ve takdir durumları tespit edilirken, bu notlar dikkate alınır. Bu durumda, Türkçe okutulan derslerden en az (2), yabancı dil dersinden en az (4) olmak şartıyla, dönem ortalaması 3.50-4.00 olanlara "Teğekkür", 4.01 ve daha yukarı olanlara ise "Takdirnâme" verilir. Yabancı dilden başarı gösterenler ortaokul birinci sınıfa devam hakkını kazanırlar. Başarı gösteremeyenler, bir yıl daha hazırlık sınıfına devam ederler. Hazırlık sınıfında öğrenciler şube öğretmenler kurulu kararıyla sınıf geçirilmezler.

f) Öğrenciye her kanaat döneminde her dersten ilköğretim Kurumları Yönetmeliği esaslarına göre birer kanaat notu verilir. Hazırlık sınıflarında öğrencinin başarılı olabilmesi için yabancı dil dersinin ikinci kanaat dönemi notunun en az (2) iki olması şarttır.

g) Hazırlık sınıfındaki derslerin yıl sonu notları diploma derecesinin tespiti sırasında dikkate alınmaz.

(X)
DÖRDÜNCÜ KISIM
Bölüm Başkanı

Madde 19- 1) Bu okullarda aynı dersi okutan 3 veya daha fazla öğretmen bulunduğu takdirde, bu öğretmenler aralarından birini bölüm başkanı seçerler. Bölüm başkanı aynı zamanda o dersin zümre öğretmenleri başkanıdır. Bölüm başkanının görevleri şunlardır.

a) O dersle ilgili eğitim ve öğretimin daha düzenli olması için ders öğretmenleri arasındaki işbirliğini sağlamak.

b) Ders öğretmenleri ile idare arasındaki her türlü ilişim ve ilişkileri düzenlemek.

c) Diğer derslerin zümre başkanları ile yakın işbirliği yaparak öğrencilerin daha iyi yetiştirmeleri için çareler bulunmasına yardımcı olmak,

d) Diğer bölüm başkanları ile yapılan toplantılarda alınan kararları ders öğretmenlerine intikal ettirmek, konuların ve çalışmaların birbirine paralel yürümesi için gerekli önlemleri almak,

e) Okul müdürlüğünce kendisine verilecek diğer görevler yürütmek,

2) Yabancı uyruklu öğretmen çalıştırılan okullarda görevli yabancı uyruklu öğretmenlerden birisi (ders zümre başkanı dışında) bütün yabancı uyruklu öğretmenlerle ilgili işleri yürütmek üzere koordinatör olarak görevlendirilir. Bu koordinatör Bakanlığımızca okul müdürlüklerine bildirilir. Yabancı uyruklu öğretmenlerle ilgili koordinatörün görevleri şunlardır.

a) Yabancı uyruklu öğretmenlerin Türkiye'ye ilk gelişlerinde onları karşılamak, yerleşmelerine ve çevreye intibaklarına yardımcı olmak, hastalıkları halinde idareyi haberdar etmek, gerekirse yardım sağlamak,

b) Her yabancı uyruklu öğretmen için idare ile temas halinde bulunarak bunların izin ve devam durumlarını takip etmek, görev fişi tutmak,

c) Yabancı uyruklu öğretmen hakkında istenen referans mektuplarını hazırlamak,

d) Yabancı uyruklu öğretmenlerin okul idaresi ile ilişkilerini düzenlemek, müşterek toplantılar tertip etmek, ders programlarının sürekli geliştirilmesi için çareler aramak, gerekli teklifleri yapmak, bu maksatla bütün öğretmenlerin katılacağı toplantılar yapılmasını teklif etmek,

e) Türkçe okutulan derslerin öğretmenleri ile yakın işbirliği yaparak Türkçe okutulan derslerin, zümre öğretmenleri toplantılarına katılmak, alınan kararları yabancı dil zümre öğretmenlerinin toplantılarına intikal ettirmek, konuların ve çalışmaların birbirine paralel yürümesine yardımcı olmak,

f) Yabancı uyruklu öğretmen ile ilgili disiplin işlerinde okul müdürüne yardımcı olmak, bu maksatla ilgili kanun, tüzük, yönetmelik, müfredat programları, tebliğler dergisi ve diğer mevzuat yayınları hakkında yabancı uyruklu diğer öğretmenlere bilgi vererek onların bu esaslara uyması için gerekli duyuruları yapmak,

g) Okul müdürünün gerekli gördüğü hallerde müdür ile birlikte yabancı uyruklu öğretmenlerin derslerine girmek,

h) Yabancı uyruklu öğretmenlerle ilgili her türlü yazışmalar hakkında idareye bilgi vermek,

ı) Okul öğretmenler kurulunu yabancı uyruklu öğretmenlerin takip edebilmelerini sağlamak, Öğretmenler kurulu tutanağını yabancı dil bilen bir öğretmen ve bir idareci ile birlikte yabancı dile çevirerek Türkçe kopyası ile birlikte yabancı uyruklu öğretmenlere imzalatmak,

i) Okul müdürlüğünce kendisine verilecek diğer görevleri yürütmek.

(2) BEŞİNCİ KISIM
Çeşitli Hükümler

Madde 20- Anadolu Liselerinin hazırlık sınıflarına kayıt olan öğrencilerin ikinci kanaat döneminin başından 15 gün sonraya kadar Anadolu Lisesinde okumaktan vazgeçmesi halinde ortaokul 1 inci sınıfa kayıtları yapılır.

Birinci kanaat dönemi bitimine bir ay kala ortaokula kayıt olan öğrencilere birinci kanaat notu verilmez. Bu tür öğrenciler ikinci kanaat döneminde aldığı notlarla sınıf geçerler.

Madde 21- Bu okulların hazırlık sınıfında bir veya iki yıl okuyup da bulunduğu okulun ortaokul 1 inci sınıfına devam hakkı kazanamayan öğrenciler, genel kayıt ve kabul hükümleri içinde diğer ortaokulların birinci sınıfına yaş kaydına bakılmaksızın kabul edilirler.

Madde 22- Anadolu Liselerinin herhangi bir sınıfından tasdikname ile ayrılan öğrenciler bu okullara geri dönemezler.

Madde 23- Bu okulların hazırlık sınıflarında sınıf mevcudu yönetmeliğin 12 nci maddesi (a) bendinde belirtilen nakiller hariç 36'yı, orta kısım ara sınıflarda ise 45'i geçmez.

Hazırlık sınıfı dışındaki sınıflarda yapılan nakiller sorucunda sınıf veya derslik mevcutlarının 45'in üstüne zorunlu olarak çıkması halinde, okul idaresi yeni şube açma cihetine gidecektir.

Madde 24- Bu okulların hazırlık sınıfları ile ortaokul ve lise kısımlarında Bakanlıkça uygun görülen ders dağıtım çizelgeleri ve müfredat programları uygulanır.

Madde 25- Bu okulların ara sınıflarında yabancı dille okutulabilecek dersleri yabancı dille okutacak öğretmen bulunamaması halinde bu dersler Türkçe okutulur.

Madde 26- Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde ilköğretim ile ortaöğretim kurumlarında uygulanan diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

ALTINCI KISIM

Kaldırılan Hükümler, Yürürlük, Yürütme

Kaldırılan Hükümler

Madde 27- Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren "Bir Kısım Derslerin Öğre-Yabancı Dille Yapan Resmi Okullar Özel Yönetmeliği" ile ek ve değişiklikleri, yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 28- Bu Yönetmelik 1993-1994 ders yılı başında yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 29- Bu Yönetmelik hükümlerini Millî Eğitim Bakanı yürütür.

Yönetmelikler

Millî Eğitim Bakanlığından :

Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Bazı Derslerin Öğretimini Yabancı Dille Yapan Resmî Okullar Yönetmeliğinin 27 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Yönetmelik

MADDE 1 — 13/5/1993 tarih ve 21580 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Bazı Derslerin Öğretimini Yabancı Dille Yapan Resmî Okullar Yönetmeliği"nin 27 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 27 — Bu Yönetmeliğin 1993-1994 ders yılı başında yürürlüğe girmesiyle "Bir Kısım Derslerin Öğretimini Yabancı Dille Yapan Resmî Okullar Özel Yönetmeliği" ile ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır."

Yürürlük

MADDE 2 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 3 — Bu Yönetmelik hükümlerini Millî Eğitim Bakanı yürütür.

Millî Eğitim Bakanlığında :

Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 32 nci Maddesinin (ç) Bendinin Değiştirilmesine Dair Yönetmelik

Madde 1 — 7/8/1992 tarih ve 21308 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği"nin 32 nci maddesinin (ç) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(ç) Öğrenci başarısı derslerin özelliklerine göre yazılı, sözlü ve uygulamalı sınavlar ile ödev veya projelerden alınan notlar esas alınarak tespit edilir. Ancak; Çevre, Sağlık, Trafik ve Okuma dersi notla değerlendirilmez."

Yürürlük

Madde 2 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 3 — Bu Yönetmelik hükümlerini Millî Eğitim Bakanı yürütür.

ilişği kesilenler hariç), bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içerisinde başvurmalara halinde, Yükseköğretim Kurulunca okuyacakları tıp fakülteleri belirlenir. Belirlenen tıp fakültelerince intibakları yapılır ve bu öğrenciler 2547 sayılı Kanunun geçici 40 ıncı maddesi ve ilgili hükümlerinden diğer öğrenciler gibi yararlanırlar.

Halen eğitim ve öğretim yapan kurumlarda; bu Kanunun yayımı tarihine kadar her ne sebeple olursa olsun kurumları ile ilişkisi kesilmiş veya kesilme durumuna gelmiş olanlara (master ve doktora öğrencileri dahil) bu Kanunun yayımı tarihinden, 1996-1997 eğitim-öğretim yılı sonunda ilişkisi kesilecek olanlara ilişkilerinin kesildiği tarihten itibaren iki ay içinde ilgili yükseköğretim kurumlarına başvurmaları şartıyla ilişkilerinin kesilmesine sebep (vizesiz veya vizesiz) olan her ders için iki sınav hakkı verilir. Sınavlar başvuru tarihini izleyen iki ay içinde yapılacak şekilde ilgili yükseköğretim kurumunca ilan edilir ve uygulanır. Bu sınavlarda başarılı olamayanlara başarılı olamadıkları dersler için bir bütünleme hakkı verilir. Bütünleme sınavları ilk sınavı izleyen iki ay içinde yapılır.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

17/8/997

İlköğretim ve Eğitim Kanunu, Millî Eğitim Temel Kanunu, Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu, Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 24.3.1988 Tarihli ve 3418 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması ve Bazı Kağıt ve İşlemlerden Eğitime Katkı Payı Alınması Hakkında Kanun

Kanun No . 4306

Kabul Tarihi : 16.8.1997

MADDE 1.— 5.1.1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İlköğretim kurumları sekiz yıllık okullardan oluşur. Bu okullarda kesintisiz eğitim yapılır ve bitirenlere ilköğretim diploması verilir.

MADDE 2.— 5.1.1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 10.— İlköğretimin altı, yedi ve sekizinci sınıf öğrenimini ortaöğretim kurumları bünyesinde yapmakta olanlar ile çıraklık eğitimi merkezlerindeki öğrenciler, eğitimlerini bu kurumlarda tamamlarlar. 1997-1998 ders yılı başından itibaren bu sınıflara hiçbir şekilde öğrenci alınmaz.

Bazı derslerin öğretimini yabancı dille yapan okulların hazırlık sınıflarında başarılı olanlar ile 1997-1998 öğretim yılında okumaya hak kazananlar da zorunlu eğitimlerini bu okullarda tamamlarlar.

MADDE 3.- 14.6.1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Millî eğitim sistemi, her bakımdan, bu yöneltmeyi gerçekleştirecek biçimde düzenlenir. Bu amaçla, ortaöğretim kurumlarına, eğitim programlarının hedeflerine uygun düşecek şekilde hazırlık sınıfları konulabilir.

MADDE 4.- 14.6.1973 tarih ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 23 üncü maddesine aşağıdaki 3 nolu fıkra eklenmiştir.

3. İlköğretimin son ders yılının ikinci yarısında öğrencilere, ortaöğretimde devam edilebilecek okul ve programların hangi mesleklerin yolunu açabileceği ve bu mesleklerin kendilerine sağlayacağı yaşam standardı konusunda tanıtıcı bilgiler vermek üzere rehberlik servislerinde gerekli çalışmalar yapılır.

MADDE 5.- 14.6.1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 24 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 24.- İlköğretim kurumları sekiz yıllık okullardan oluşur. Bu okullarda kesintisiz eğitim yapılır ve bitirenlere ilköğretim diploması verilir.

MADDE 6.- 5.6.1986 tarihli ve 3308 sayılı Çıkarılış ve Meslek Eğitimi Kanununun 9 uncu maddesinde "eğitilirler" ibaresi "eğitilebilirler" ve 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde geçen "onüç yaşını" ibaresi "ondört yaşını" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 7.- 30.4.1992 tarihli ve 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

a) Zorunlu eğitim çağındaki çocukların öğrenim gördüğü ilköğretim kurumlarının eğitim, öğretim ve yönetimi ile ilgili görev ve hizmetleri yürütmek.

MADDE 8.- 5.1.1961 tarihli ve 222 sayılı, 14.6.1973 tarihli ve 1739 sayılı, 5.6.1986 tarihli ve 3308 sayılı kanunlarda birlikte veya ayrı ayrı geçen "ilkököl" ile "ortaokul" ibareleri "ilköğretim okulu" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 9.- 5.1.1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) ve (3) numaralı alt bentleri, 8 inci maddesi, 9 üncü maddesinin ikinci fıkrası, 14 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki "İlkokul ve ortaokulların birlikte veya ayrı okullarına" ibaresi, geçici 9 uncu maddesi, 14.6.1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 25 inci maddesinin birinci fıkrası ile geçici 2 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1.- A) Sekiz yıllık kesintisiz ilköğretim giderlerinde kullanılacak üzere, 1.9.1997-31.12.2000 tarihleri arasında aşağıda belirtilen işlemler ve kâğıtlar için eğitim katkı payı ödenir.

1. Vergilerin tahvil ve tahakkuku ile ilgili olarak mükellef ve sorumlularca vergi dairelerine ve belediyelere verilen beyannameler ile Sosyal Sigortalar Kurumuna verilen sigorta prim bildirgelerinden 500 000 lira, gümrük idarelerine verilen beyannamelerden ise 1 000 000 lira;

2. 1318 sayılı Finansman Kanununa göre taşıt alım vergisine tabi olan motorlu taşıtların kayıt ve tescilli ile devirlerinde 10 000 000 lira;

3. Spor-Toto, Spor-Loto ve Sayısal Loto oyunlarında her bir kolon için 10 000 lira, at yarışlarında oynanan her bir bilet için 20 000 lira;

4. Silah taşıma ve bulundurma müsaade vesikaları için 20 000 000 lira, kara avcılığı ruhsat tezkereleri için 10 000 000 lira;

5. Hava yolu ile iç yolcu taşımacılığında düzenlenen her bir bilet için 500 000 lira, dönüş biletleri için 1 000 000 lira;

6. İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında yapılan iş ve işlemler nedeniyle alınan menkul kıymet kotasyon ve tescil ücretlerinin, kurtaj ücretlerinden borsa yönetimine ödenecek borsa paylarının ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yapılan tescil ve kayıtlar nedeniyle alınan ücretlerin dörtte biri kadar ayrıca hesaplanacak tutarlar;

7. Cep telefonu sahipleri adına tahakkuk ettirilen aylık sabit tesis ücretleri kadar yılda bir defa olmak üzere ayrıca hesaplanan tutar ile adlarına GSM aboneliği tesis edilenlerden 2 000 000 lira;

8. 13.4.1994 tarih ve 3984 sayılı Kanun uyarınca Radyo Televizyon Üst Kurulu tarafından yayın kuruluşlarının reklam gelirlerinden alınan pay kadar ayrıca hesaplanacak tutarlar;

9. 492 sayılı Harçlar Kanununa eklî 4 sayılı tarifenin 1 numaralı bölümünde belirtilen tapu işlemlerinden harç mükellefiyeti doğuran (492 sayılı Harçlar Kanunu ile diğer kanunlarda yer alan istisna ve muafiyetler dikkate alınmaksızın) her bir işlemin tarafları için ayrı ayrı 5 000 000 lira;

10. Bu fıkranın 3, 5 ve 7 numaralı bentlerinde yer alan katkı payları katma değer vergisi matrahına dahil edilmez.

11. 1 numaralı bentte belirtilen eğitim katkı payı mükellef veya sorumlular tarafından beyanname verme süresi içinde; 2 numaralı bentte belirtilen katkı payı taşıt alım vergisi mükellefleri tarafından bu vergi ile birlikte; 3 numaralı bentte belirtilen katkı payı kolon ve bilet bedeliyle birlikte; 4 numaralı bentte belirtilen katkı payı vesika ve tezkere sahiplerince bu belgelerin verilmesi veya yenilenmesinden önce; 5 numaralı bentte belirtilen katkı payı bilet bedeliyle birlikte; 6 numaralı bentte belirtilen katkı payı İstanbul Menkul Kıymetler Borsası ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından tahsil edilecek olan ücret ve gelirlerle birlikte; 7 numaralı bentte belirtilen nispi pay Türk Telekom A.Ş.'nin yılda bir defa (birincisi bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ayda, diğerleri her yılın Ocak ayında), maktu pay ise abone tesis ücreti ile birlikte; 8 numaralı bentte belirtilen katkı payı Radyo Televizyon Üst Kurulu payı ile birlikte; 9 numaralı bentte belirtilen pay taraflarca işlemiden önce ödenir.

12. Belediyeler, müsterek bahis ve talih oyunlarında bahis ve oyunu tertipleyenler, Sosyal Sigortalar Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, Türk Telekom A.Ş., Radyo Televizyon Üst Kurulu ve hava taşımacılığı yapanlar tarafından bu fıkra göre bir ay içinde tahsil edilen eğitim katkı payları, ertesi ayın 20 nci günü akşamına kadar beyan edilerek ödenir.

13. Bakanlar Kurulu, bu fıkranın 1, 2, 3, 4, 5, 7 ve 9 numaralı bentlerinde yer alan tutarları ayrı ayrı beş katına kadar artırmaya yetkilidir. Eğitim katkı payının tarhi, tahakkuk ve tahsilinde, ilgili mevzuat hükümleri ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

B) 1.9.1997-31.12.2000 tarihleri arasında 24.3.1988 tarihli ve 3418 sayılı Kanunun 7 nci maddesi hükmü yerine aşağıdaki hüküm uygulanır.

Eğitim, gençlik, spor ve sağlık hizmetleri vergisinin oranı % 10'dur. Bakanlar Kurulu, verginin kapsamına giren her bir mal veya mal grubu için bu oranı sıfıra kadar indirmeye, üç katına kadar artırmaya yetkilidir.

Eğitim, gençlik, spor ve sağlık hizmetleri vergisi, bütün mamülleri ile her türlü alkollü içkilerin (tabii köpüren şarap ile vermut ve kına kına şarabı dahil, sair şarap ve bira hariç) katma değer vergisi hesabına esas alınan perakende satış fiyatı; sair şaraplar ve bira ile her türlü alkolsüz içeceklerin (su, soda, sade gazoz, meyveli gazoz ve meyve suları hariç) imalatçılarla ithalatçılarda oluşan katma değer vergisi matrahı üzerinden hesaplanır. Alkolsüz içecekler hariç verginin hesaplanmasında 5 000 liraya kadar olan kesirler 5 000 lira ve katları olarak uygulanır. Bu vergi, katma değer vergisi ve diğer vergi, resim, harç, fon, pay ve benzerlerinin matrahına dahil edilmez.

C) Bu maddenin (A) ve (B) fıkralarına göre tahsil edilen pay ve gelirlerin tamamını 3418 sayılı Kanunun 39 uncu maddesindeki hasılat paylaşımı esasları dikkate alınmaksızın yıl Bütçe Kanununun (B) işaretli cetveline özel gelir, sekiz yıllık kesintisiz ilköğretim giderlerini karşılamak üzere (A) işaretli cetvelinde Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinde mevcut veya yeniden açılacak tertiplere özel ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

D) 13.4.1994 tarihli ve 3984 sayılı Radyo Televizyon Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun 12 nci maddesinde belirtilen ve Üst Kurulun gelirleri arasında yer alan; reklam gelirlerinden alınacak paylar, yayın izni ve lisans ücretlerinden elde edilen gelirler ile 7.12.1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen gelirler ve 23.2.1995 tarihli ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 29 uncu maddesi gereğince Rekabet Kurumu adına elde edilen gelirler ve ayrıca İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında yapılan iş ve işlemler nedeniyle alınan menkul kıymet kotasyon ve tescil ücretlerinin, kurtaj ücretlerinden borsa yönetimine ödenecek borsa paylarını ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yapılan tescil ve kayıtlar nedeniyle alınan ücretlerden halen birikmiş tutarları üzerinden Maliye Bakanının teklifi üzerine Başbakan tarafından belirlenecek kısmı sekiz yıllık kesintisiz ilköğretim hizmetlerinde kullanılmak üzere Maliye Bakanlığınca bütçeye özel gelir ve Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine özel ödenek kaydedilir.

E) 22.9.1994 tarihli ve 4033 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinde öngörülen tasfiye işlemleri; bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde tamamlanır. Toplanan gelir ve bağışlardan arta kalan miktar sekiz yıllık kesintisiz ilköğretim hizmetlerinde kullanılmak üzere Maliye Bakanlığınca bütçeye özel gelir ve Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine özel ödenek kaydedilir.

F) Sekiz yıllık kesintisiz ilköğretim giderlerini karşılamak amacıyla yapılan her türlü bağış ve yardımlar; Millî Eğitim Bakanlığı adına Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ve Halk Bankasında açılacak özel hesaba yatırılır ve özel tasarruf mevduatı gibi nemalandırılır.

Hesapta toplanan tutarlar Millî Eğitim Bakanlığınca uygun görülen zamanlarda, bir yandan bütçeye özel gelir, diğer yandan Millî Eğitim Bakanlığınca bütçesine mevcut veya yeniden açılacak tertiplere Maliye Bakanlığınca özel ödenek kaydolunmak üzere aynı Bakanlığın Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesaplarına aktarılır.

Bu hesapta toplanan gelirler ve yapılan harcamalar her altı ayda bir Maliye ve Millî Eğitim Bakanlığınca denetim elemanlarının birlikte denetlenir.

G) (C), (D), (E) ve (F) fıkralarına göre kaydolunan özel ödenekler, sekiz yıllık kesintisiz ilköğretim ile ilgili cari, yatırım ve transfer giderlerinde kullanılır. Yapılacak harcamalardan yatırım niteliğinde olanlar yıllık programla ilişkisi kurulmak üzere Devlet Planlama Teşkilatına bildirilir.

Bu ödeneklerin harcanmayan kısmı ertesi yılın bütçesine devren gelir ve ödenek kaydolunur.

Bu maddeye göre tahsil edilecek gelirlerden yapılacak harcamalarda; 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanununun 30-37 nci

XN

Sayfa : 6

RESMÎ GAZETE

18 Ağustos 1997 - Sayı : 23084

maddelerinde yer alan vize ve tescil hükümleri ile 180 sayılı Bayındırlık ve İskân Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 32 nci maddesi uygulanmaz.

Bu maddenin uygulanmasıyla ilgili usûl ve esaslar ile eğitime katkı paylarının ödeme süreleri ve yerleri Maliye Bakanlığınca; harcamalara ilişkin usûl ve esaslar Millî Eğitim Bakanlığı ile Maliye Bakanlığınca müştereken tespit edilir.

MADDE 10.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 11.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

17/8/1997

EK:3

Sevgili Meslektaşım,

Bu araştırmam "Anadolu Liselerinde Matematik ve Fen Bilgisi Derslerinin Yabancı Dille Öğretilmesinde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri (Ege Bölgesi Örneği)" konulu doktora tezi kapsamında hazırlanmıştır. Sorulara verdiğiniz cevaplar, konuya ışık tutacaktır.

Katkılarınız için teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Aynur PALA
Adnan Menderes Üniversitesi
İngilizce Okutmanı

I-KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1-Okulunuzun adı :

2-Cinsiyetiniz : K () E ()

3-Yaşınız :

4-Öğretmenlik mesleğini nasıl seçtiniz:

a) İsteyerek b) Mecburen

5-Mesleki Tecrübeniz:

- a) 1-6 yıl
- b) 7-12 yıl
- c) 13-18 yıl
- d) 19-24 yıl
- e) 25 yıl ve üstü

6-Mezun olduğunuz okul:

- a) Eğitim Enstitüsü
- b) Eğitim Yüksekokulu
- c) Fakülte
- d) Ön Lisans
- e) Eğer ön lisansı tamamladıysanız, bundan önce bitirdiğiniz okul:
- f) Diğer, belirtiniz:

7-Verdiğiniz ders:

a) Matematik

b) Fen Bilgisi

8-Bu dersi öğreniminiz sırasında yabancı dille mi aldınız?

a) Evet

b) Hayır

9-Yabancı dil bilginizin kaynağı: Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.

a) Lisans eğitimi

b) Kurs

c) Yurt dışı

d) Hiç biri

10-Vermekte olduğum dersi,

a) Tamamen yabancı dille

b) Yabancı dil ve Türkçe karma

c) Tamamen Türkçe

Okutmaktayım.

II-MATEMATİK ve FEN BİLGİSİ DERSLERİNİN YABANCI

DİLLE ÖĞRETİLMESİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİZ

	K	K	K
	a	a	i
	t	t	k
	ı	ı	r
	l	l	i
Aşağıdaki ifadelere uygun olan görüşünüzü işaretleyiniz	ı y o r u m	m ı y o r u m	m y o k
1-Dersin yabancı dil ile öğretilmesi haftalık ders saatinin artırılmasını gerektirmektedir.	()	()	()
2-Matematik ve Fen Grubu derslerinin yabancı dille okutulması için öğretmenlerin bu dersleri yabancı dille verebilecek şekilde yetiştirilmeleri gerekmektedir.	()	()	()
3-Eğitim Fakültelerinin yabancı dille eğitim yapan bölümlerinin sayıları artırılmalıdır.	()	()	()
4-Bu dersi yabancı dille okutmak için yabancı dil düzeyim yeterlidir.	()	()	()
5-Yabancı dille ders veren öğretmenlere yurtdışında kursa katılma imkanı sağlanmalıdır.	()	()	()
6-Yabancı dille öğretim yapan öğretmenlere yaz aylarında açılan mesleki yabancı dil kursları yetersizdir.	()	()	()
7-Yabancı dille ders verecek öğretmenlerin dil seviyelerinin yeterliliği bir sınavla belirlenmelidir.	()	()	()
8-Yabancı dille öğretim yapan öğretmenlere ek ücret ödenmelidir. (Bütün Anadolu Liselerinde çalışan öğretmenlere ödenenlere ek olarak)	()	()	()
9-Dersi yabancı dil ile öğretmek, derse olan motivasyonumu artırmaktadır.	()	()	()
10-Dersi yabancı dille öğretmek, kendime olan güven duygumu artırmaktadır.	()	()	()
11-Bu derslerin yabancı dille öğretilmesi, öğrencinin başarısını olumlu yönde etkilemektedir.	()	()	()
12-Bu dersin yabancı dille öğretilmesi, öğrencilerin derse karşı motivasyonunu olumlu yönde etkilemektedir.	()	()	()
13-Öğrencilerin yabancı dil seviyesi bu dersi yabancı dille öğrenebilmeleri için yeterlidir.	()	()	()

14-Bu dersin yabancı dille öğretilmesi, öğrencilerin yabancı dil düzeyini artırmaktadır.	()	()	()
15-Öğrenciler ders sırasında not tutmakta zorluk çekmektedirler.	()	()	()
16-Öğrenciler sınavlarda yabancı dildeki soruları anlamakta zorluk çekmektedirler.	()	()	()
17-Öğrenciler sınavlarda sorulara yabancı dille cevap vermekte zorluk çekmektedirler.	()	()	()
18-Öğrenciler sınav sorularına yarı Türkçe, yarı yabancı dille cevaplar vermektedirler.	()	()	()
19-Yabancı dille hazırlanmış ders kitapları yeterlidir.	()	()	()
20-Yabancı dille hazırlanmış kaynak/yardımcı kitaplar yetersizdir.	()	()	()
21-Yabancı dille eğitim, öğrencinin Türkçe'yi doğru kullanamamasına neden olmaktadır.	()	()	()
22-Öğrenciler bu dersleri ana dilleriyle daha iyi öğrenebilir.	()	()	()
23-Yabancı dille öğretim yapılması, yabancı sözcük, kavram ve anlatım biçimlerinin bireysel dile yerleşmesini kolaylaştırmaktadır.	()	()	()
24-Türkçe, günümüzün yüksek teknik ve bilim ihtiyacını karşılayamamaktadır.	()	()	()
25-Yabancı dille öğretim, o dilin kullanıldığı toplumun kültürünün de öğrencilere aktarılmasında önemli etkiye sahiptir.	()	()	()

EK:4

Sevgili Öğrenci,

Bu araştırmanın amacı Anadolu Liselerinde Matematik ve Fen Bilgisi derslerinin yabancı dille okutulmasında karşılaşılan sorunları ortaya çıkarmaktır. Sorular iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, sizinle ilgili kişisel bilgi formudur. İkinci bölüm ise matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulması konusundaki görüşlerinize ilgilidir. Cümleleri dikkatlice okuduktan sonra size en uygun olan gelen seçeneği işaretleyiniz. LÜTFEN ADINIZI YAZMAYINIZ.

Katkılarınız için çok teşekkür eder, derslerinizde başarılar dilerim.

Aynur'PALA

Adnan Menderes Üniversitesi

İngilizce Okutmanı

I-KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Aşağıdakilerden size en uygun olan seçeneği işaretleyiniz veya yazınız.

1- Okulunuzun adı :

2- Bulunduğu il :

3- Yabancı dille okutulan dersler :

a) Matematik b) Fen Bilgisi c) Her ikisi d) Hiç biri

4-Karnenizdeki birinci dönem başarı notunuz:

a) Matematik :

b) Fen Bilgisi :

5-Cinsiyetiniz : K () E ()

6- Yaşınız :

7-Mezun olduğunuz İlkokulun türü:

a) Resmi ilkokul

b) Özel İlkokul

8-Hayata olsun veya olmasın anne ve babanızın eğitim durumları :

	<u>Anne</u>	<u>Baba</u>
a) Okur-yazar değil	()	()
b) İlkokul mezunu	()	()
c) Ortaokul mezunu	()	()
d) Lise mezunu	()	()
e) Yüksekokul mezunu	()	()

9-Matematik dersi;

a)Tamamen yabancı dille

b)Yabancı dil ve Türkçe karma

c)Tamamen Türkçe okutulmaktadır.

10-Fen Bilgisi dersi;

a)Tamamen yabancı dille

b)Yabancı dil ve Türkçe karma

c)Tamamen Türkçe okutulmaktadır.

II-MATEMATİK ve FEN BİLGİSİ DERSLERİNİN YABANCI

DİLLE ÖĞRETİLMESİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİZ

	K	K	K
	a	a	i
	l	l	k
	ı	ı	r
	ı	ı	i
Aşağıdaki ifadelere uygun olan görüşünüzü işaretleyiniz	ı	m	m
	y	ı	
	o	y	y
	r	o	o
	u	r	k
	m	u	
		m	
1-Matematik dersi tamamen Türkçe okutulursa, başarımın artacağına inanıyorum.	()	()	()
2-Fen Bilgisi dersi tamamen Türkçe okutulursa, başarımın artacağına inanıyorum.	()	()	()
3-Matematik ve Fen Bilgisi kavram ve konularının Türkçe dili ile verilmesi anlaşılabilirliği kolaylaştırmaktadır.	()	()	()
4-Matematik dersinin yabancı dille öğretilmesi, derse olan motivasyonumu artırmaktadır.	()	()	()
5-Fen Bilgisi dersinin yabancı dille okutulması, derse olan motivasyonumu artırmaktadır.	()	()	()
6-Matematik dersi sınav sorularını anlamakta zorlanıyorum.	()	()	()
7-Matematik dersi sınav sorularına yabancı dille cevap vermekte zorlanıyorum.	()	()	()
8-Fen Bilgisi dersi sınav sorularını anlamakta zorlanıyorum.	()	()	()
9-Fen Bilgisi dersi sınav sorularına yabancı dille cevap vermekte zorlanıyorum.	()	()	()
10-Matematik dersi sınav sorularına yarı Türkçe, yarı yabancı dilde cevaplar veriyorum.	()	()	()
11-Fen Bilgisi dersi sınav sorularına yarı Türkçe, yarı yabancı dilde cevaplar veriyorum.	()	()	()
12-Matematik dersinde, yabancı dilde not tutmakta zorlanıyorum.	()	()	()
13-Fen Bilgisi dersinde, yabancı dilde not tutmakta zorlanıyorum.	()	()	()
14-Yabancı dil seviyem, matematik ve fen bilgisi derslerini izleyebilecek düzeydedir.	()	()	()
15-Matematik dersi öğretmenimizin yabancı dil seviyesi, bu dersi yabancı dille öğretebilecek düzeydedir.	()	()	()

16-Fen Bilgisi dersi öğretmenimizin yabancı dil seviyesi, bu dersi yabancı dille öğretebilecek düzeydedir.	()	()	()
17-Matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesi, yabancı dil seviyemin artmasında etkili olmaktadır.	()	()	()
18-Matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesi, Türkçe'yi yanlış kullanmama neden olmaktadır.	()	()	()
19-Matematik ve fen bilgisi derslerini yabancı dille öğrenmek, kendime olan güven duygumu artırmaktadır.	()	()	()
20-Yabancı dilde yazılmış kitapları almak, bütçemi zorlamaktadır.	()	()	()
21-Yabancı dilde hazırlanmış ders kitapları içerik olarak yetersizdir.	()	()	()
22-Yabancı dilde hazırlanmış kaynak/yardımcı kitaplar yetersizdir.	()	()	()

EK:5

Sayın Veli,

Bu araştırmanın amacı; Anadolu Liselerinde matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille öğretilmesinde karşılaşılan sorunları ortaya çıkarmaktır. Bu araştırmanın sonuçları yalnızca doktora tezinde kullanılacaktır. Cümleleri dikkatlice okuduktan sonra size en uygun gelen seçeneği yazınız veya işaretleyiniz. **LÜTFEN ADINIZI YAZMAYINIZ.**

Katkılarınız için çok teşekkür ederim.

Aynur PALA

Adnan Menderes Üniversitesi

İngilizce Öğretmeni

I-KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Aşağıdakilerden size en uygun olan seçeneği işaretleyiniz veya yazınız.

1-Öğrencinin okulunun adı:

2-Yaşınız :

3-Eğitim durumunuz.

- a) Okur-yazar değil
- b) İlkokul mezunu
- c) Ortaokul mezunu
- d) Lise mezunu
- e) Yüksekokul mezunu

II. MATEMATİK ve FEN BİLGİSİ DERSLERİNİN YABANCI

DİLLE ÖĞRETİLMESİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİZ

	K	K	K
	a	a	i
	t	t	k
	ı	ı	r
	l	l	i
Aşağıdaki ifadelere uygun olan görüşünüzü işaretleyiniz	ı	m	m
	y	ı	
	o	y	y
	r	o	o
	u	r	k
	m	u	
	m	m	
1-Matematik dersi tamamen Türkçe okutulursa, öğrencinin başarısı artacaktır.	()	()	()
2-Fen Bilgisi dersi tamamen Türkçe okutulursa, öğrencinin başarısı artacaktır.	()	()	()
3-Matematik ve Fen Bilgisi kavram ve konularının Türkçe dili ile verilmesi anlaşılabilirliği kolaylaştırmaktadır.	()	()	()
4-Matematik dersinin yabancı dille okutulması, öğrencinin bu derse karşı motivasyonunu artırmaktadır.	()	()	()
5-Fen Bilgisi dersinin yabancı dille okutulması, öğrencinin bu derse karşı motivasyonunu artırmaktadır.	()	()	()
6-Matematik ve Fen Bilgisi derslerinin yabancı dille okutulması, öğrencinin kendine olan güvenini artırmaktadır	()	()	()
7-Yabancı dilde yazılmış kitapları satın almakta maddi zorluk çekmekteyim.	()	()	()
8-Matematik ve fen bilgisi derslerinin yabancı dille okutulması, öğrencinin yabancı dil düzeyini artırmaktadır.	()	()	()
9-Yabancı dille öğretim yapılması, Türkçe dilinin bozulmasına neden olmaktadır.	()	()	()
10-Türkçe, günümüzün yüksek teknik ve bilim ihtiyacını karşılayamamaktadır.	()	()	()
11-Dili Türkçe olan bir ortamda yaşansa dahi, yabancı dille öğretim yapılmasının yararları vardır.	()	()	()
12-Yabancı dille öğretim, o dilin kullanıldığı toplumun kültürünün de öğrencilere aktarılmasında önemli etkiye sahiptir.	()	()	()
13-Öğretmenlerin yabancı dil seviyeleri bu dersleri yabancı dilde öğretebilecek düzeydedir.	()	()	()

EK: 6

T.C.

156

AYDIN VALİLİĞİ
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

SAYI : B.08.4.MEM.4.09.00.06-Q10/ 31796

AYDIN

KONU : Anket Uygulaması.

01 EKİM 1997

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
(Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı)

İLGİ: 29.07.1997 tarih ve 1870 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı doktora öğrencisi Aynır PALA'nın "Anadolu Liselerinde Matematik ve Fen Grubu Derslerinin Yabancı Dille Öğretilmesinde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Öneri" konulu tezi ilimiz Anadolu Liseleri, Özel Ortaokul ve Lise I Okul Meslek okullarında görev yapan öğretmenlere uygulanmasını uygun gören Vali Makamının 01.10.1997 tarih ve 31762 sayılı Olur'ları ekte gönderilmiştir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Halit GÜNGÖR

Vali a.

Vali Yardımcısı

Eki: 1 Olur.

Ek: 6

T. C.

157

AYDIN VALİLİĞİ
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

SAYI : B.08.4.MEM.4.09.00.06-010/
KONU : Anket Uygulaması.

31762

AYDIN

01 EKİM 1997

VALİLİK KATİBİNE

AYDIN

Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı doktora öğrencisi Aynur PALA'nın "Anadolu Liselerinde Matematik ve Fen Grubu Derslerinin Yabancı Dille Öğretilmesinde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri" konulu doktora tezinin ilimiz Anadolu Liseleri, Özel Ortaokul, Lise ve Dengi Meslek Okullarında görev yapan öğretmenlere anket çalışması yapılması isteği, Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'nın 29.07.1997 tarih ve 1870 sayılı yazısında belirtilmektedir.

Söz konusu anketin, ilimiz Anadolu Liseleri, Özel Ortaokul, Lise ve Dengi Okullarında görev yapan öğretmenlere uygulanması uygun düşünülmektedir.

Bakamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde, tensiplerinize arz ederim.

AZİZ ERSOY
Milli Eğitim Müdürü

O L U R

01./10/1997

Halit GÜNGÖR

Vali a.

Vali Yardımcısı

- 1-Her insan bir yabancı dil konuşabilir.
 - 2-Yabancı dil konuşmak ile yabancı dil bilmek farklıdır.
 - 3-Anadolu lisesi mezunları yabancı dil konuşmakta ve yabancı dil bilmektedirler.
 - 4-Yabancı dil öğretme ve öğrenme ile yabancı dille eğitim farklıdır.
 - 5-Okulumuzda yabancı dil öğretimi yapılmaktadır.
 - 6-Yabancı dille eğitim ilk yıllarda yapılmış ancak;
 - a) Matematik-Fizik-Kimya-Biyoloji İngilizce verecek öğretmen sayısı yeterli olmadığından zaman içinde vazgeçilmiştir.
 - b) Bakanlık yeterli sayıda öğretmen ataması yapmamıştır.
 - c) Bakanlığın 9 aylık ve 3'er aylık 3 dönemde İngilizce ders anlatacak öğretmen yetiştirme kurslarının yeterliliği tartışılır.
 - 7-Öğrencinin ana dilinde bir konuyu kavraması sonradan sonradan öğrenilen dil ile aynı düzeyde olmamaktadır. Bu sebepten dolayı teorik bölümler -tanımlar İngilizce verildikten sonra konuların detayını Türkçe anlatma zorunluluğu vardır.
 - 8-Orta okul sonunda yapılan Fen Lisesi-Meslek Lisesi Sınavları ile lise sonunda yapılan ÖSS ve ÖYS sınavlarının soruları Türkçe olarak verilmekte, öğrenci bu sınavlara hazırlanırken dershanelerde ve özel derslerde konuları Türkçe alma zorunluluğu vardır. Bu bir çelişkidir. Bizim yaptığımız Türkçe sorulan deneme sınavlarında bazı terimlerin İngilizcelerini öğrencilerimiz bize sormaktadır.
 - 9-Fen Liselerine hazırlanan öğrenciler ,Anadolu Liselerinden seçilmiş, daha yetenekli öğrenciler olmasına rağmen niçin Fen Liseleri'nde yabancı dille eğitim yapılmamaktadır? Bu bir çelişkidir.
 - 10-Öğrencilerimiz liseye geçtiklerinde, İngilizce öğrenimine daha az önem vermektedir. Onlara göre üniversiteye hazırlık daha bir önem kazanmakta "Önce istediğim bölümü kazanmam gerekir " düşüncesi hakim olmaktadır.
 - 11-İngilizce bilmek ihtiyaca göre kendiliğinden zaruret olmaktadır. Yabancı yayınları takip etmesi gereken bilim adamları, ya da kariyer yapmak isteyenler zaten kendilerine gerekli olan yabancı dili öğrenmek için zaman bulabilmektedirler.
- Ülkedeki bütün insanların bir veya birden fazla yabancı dil bilmeleri, konuşmaları ülkenin ekonomisine ve bilimine çekilen zorluklar oranında katkı sağlayacağından emin olunabilir mi?
- 12-Okullarımızda okutulan yabancı dil kaynaklarının hemen hemen tamamı ait olduğu ülkeden döviz ile alınmakta, önemli sayılabilecek meblağlar ödenmektedir. Bu kaynakların ülkemizde üretilmesi mümkün olmamaktadır mı? Ülkemizde yazıla bilen bir kaynaktan insanımız kültüründen örnekler yer alacağı için öğrencilerimizin yabancı kültüründen daha az etkilenmesi ülkemiz için bir kazanç olacaktır.

[Signature]
Bakanlık

11.05.2013

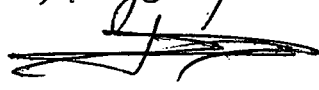
N. Özilli Anadolu Lisesi

[Signature]
Bahri PAZAR

EK: 7 (Örnek: 2)

Okulumuz Anadolu lisesi olmasına rağmen
 şu an eğitim-öğretim İngilizce ile yapılmaktadır.
 Bunun nedenlerinden birincisi okulumuzda İngilizce
 eğitim verebilecek yeterli sayıda öğretmen bulunmaması.
 Kadrolu öğretmenlerin dışında moderler komisyonu
 ile çeşitli okullardan öğretmenler gelmektedir. O öğretmenler
 İngilizce bilmemelerinden dolayı bazı sınıflarda bu
 uygulanmamaktadır ve bütünlük sağlanamamaktadır.
 İkinci olarak İngilizce eğitimin sonucunda derslerin
 anlaşılabilmesi ve üniversite sınavında tercih olarak
 soruların yöneltilmesidir.

Ben ÖZTÜ Kınay öğretmeniyim. Eğitim-öğretim
 hep İngilizce oldu. Ben şahsen İngilizce eğitim-öğretim karşısındayım.
 Çünkü bir insan bir şeyi anadilinden dışında bir dilde
 iyi öğrenmez. Çünkü ben zamanında sınavlarımı cebten
 Ama üniversiteye gidecek olan bir öğrencinin de co.
 iyi derecede İngilizce bilmesi gerekir. Okullarda me.
 kınay dersi İngilizce verilektense bir hafta da
 o dersle ilgili teknik İngilizce terimler verilebilir.
 Herde kınay ile ilgili çalışma yapabiliriz. Zaman
 literatüre takip etmede zorlanmaz. Çünkü bilginin
 İngilizce. Kısır da bundan yoksun kalır.
 Öğrenci lisede sosyal yada özel olarak bursla
 Zaman o bursla ilgili teknik İngilizce verilebilir.
 o artık keşfedilebilir.

Ekrem Eskici
 Kınay SPK

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki Anadolu Liselerinde Matematik ve Fen derslerinin Türkçe verilmesi istenmesini iki kısımda incelemek gerekir; öğretmen açısından ve öğrenci açısından.

Bu konu kamuoyu gündemine geldiğinde özel okullar neden buna uymayacaklarını açıkladılar ve hatta bakanlık özel okulların bu itirazında çok kısa bir süre sonra bu okulları kanun kapsamından çıkardı ? Çünkü Milli Eğitim Bakanlığı'nun bu değişikliğe sebep olarak gösterdiği neden özel okullar için geçerli değildi. Yani özel okulların kadrolarında Matematik ve Fen derslerini yabancı dille verebilecek yetişmiş kadroları mevcuttu. Pek okullar bu öğretmenleri kendileri mi yetiştirdiler ya da dışardan mı getirdiler ? Tabi ki hayır. Bunlarda bizim mezun olduğumuz üniversitelerden mezun oldular, ancak Milli Eğitim bünyesinde değil özel okullarda çalışmı tercih etmişlerdir. Bunun sebebi de, Milli Eğitim Bakanlığı'nun okur-yazar olan herkesi öğretmen olarak atadığı bir ortamda kamu personeli içinde 600 bine yakın sayılarıyla, öğretmenlerin devlet memurları içinde hakkettiği yeri bulamamış olmasıdır. Buna bağlı olarakta öğretmene verilen maaşların durumudur.

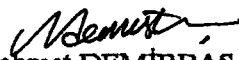
Üniversitede okurken yabancı dille eğitim sebep gösterilerek alınan yüzde elli fazla harçlar, göreve başlayınca öğretmenin dersini yabancı dille anlatması göz önüne alınmamaktadır. Ve hatta yabancı diline güvenilmediğinden yabancı dil farkı alabilmesi için "Kamu Personeli Yabancı Dil Sınavı'na" girmesi istenmiş ve kazandığı kur karşılığında da çok cüz-i (100 sorudan 90 tanesini doğru cevaplamış birine yaklaşık 3 milyon bir miktar verilmektedir. Aynı sınavda aynı kur'u hakketmiş bir teknik personel öğretmene verilen miktarın yaklaşık 5 katını almaktadır.

Ancak Anadolu Liselerinde görev yapan Matematik ve Fen dersleri öğretmenlerine haftada 8 saatlik egzersiz ücreti verilmektedir ki, piyasada yabancı dil ile yazılmış kaynak sayısının yok denebilecek kadar az olması sebebiyle, yapılan sınav, quiz ve çalışma soruların hazırlanmasında Türkçe kitaplardan yararlanılmaktadır her ne kadar zor olmasada aldığı zaman açısından verilen bu ücreti fazlasıyla karşılamaktadır.

Yukarıda sayılan sebeplerden dolayı, Milli Eğitim Bakanlığı resmi Anadolu Liselerinde çalışacak öğretmen bulmakta güçlük çekmekte, bu vasıflara sahip öğretmenlerin bir çoğu bakanlığın verdiği ücretten daha fazlasını alabileceği özel okulları veya dersaneleri tercih etmektedir. Kalanlar açısından ise yapılan işin karşılığı sonu olmadığından Türkçe'ye dönülmesinde fayda vardır.

Diğer bir taraftan öğrencinin ortaokul ara sınıflarda ve orta son'da gireceği sınavlar da soruların Türkçe yanında öğrencinin bu konuları işlediği dille de sorulması öğrencileri bir kavramı iki dille öğrenmeye zorlamaktadır. Bu zorunluluk öğrencileri dersanelere teşvik etmekte ancak her öğrencinin de buna imkanı ve zamanı yetmemektedir. Bunun yanında yabancı dille işlenen derslerde alınan başarısızlıkların ilk sebebi öğrenci tarafından dil olarak gösterilmektedir ki, derslerin Türkçe işlenmeye başlanmasıyla bu mazeretler ortadan kaldırılmış olacaktır.

Yukarıda saydığım tüm sebepler genel olarak düşündüklerim olup, şu anda görev yaptığım Aydın Adnan Menderes Anadolu Lisesi'nde branşım itibarıyla kadro niteliği ve sayısı oldukça iyi olup, öğrencilerin de matematik dersine gösterdikleri ilgi genelde memnuniyet verecek derecededir.

Mehmet DEMİRBAŞ

Aydın Adnan Menderes Anadolu Lisesi
Matematik Öğretmeni

ANADOLU LİSELERİ VE YABANCI DİL ÖĞRETİMİ

Bugün Türkiye'de en çok konuşulan ve tartışılan konu, "Bir kısım derslerini yabancı dille yapan Resmi okullar" şeklinde isimlendiril fakat halk arasında "Anadolu Lisesi" olarak bilinen okullarda Matematik ve Fen Bilgisi derslerinin Türkçe olarak okutulmasıdır. Bu konuya geçmeden önce Türkiye'deki Yabancı Dil eğitimi ile ilgili bazı hususları gözden bulundurmak gerekir. Bugün bizde olduğu gibi bazı ülkelerde insanlar, İngilizceyi kendi bilim ve kültürünü zenginleştirmek, dünyaya açılmak uluslararası işbirliğini geliştirmek ve dünyayı tanımak amacıyla öğrenmektedir.

Her ülke bunu gerçekleştirirken, kendi millî kültür ve benliğinden hiçbir şekilde taviz vermeden, kendi anadili öğretimine özen göstererek, kendine güvenerek yabancı dil'e eğitim yapar.

Bugün uluslararası bilim, teknoloji, tıp, diplomasi, spor, müzik ve ticaret dili İngilizcedir. Yani İngilizce uluslararası dil haline gelmiştir.

Türkiye'nin ağı yakalayabilmesi, dünyaya açılması ve uluslararası her türlü işbirliğini geliştirmesi için yaygın bir yabancı dil öğretiminin yararı tartışma götürmez. Nitekim, Cumhuriyet'in kuruluşundan bu yana bu konuda bir çok fedakârlığa katıldık. Gün geçtikçe Türkiye'de yabancı ile olan ihtiyaç günden güne artmaktadır.

Bugün Millî Eğitim Bakanlığının Anadolu Liselerinin Fen derslerini İngilizce'den Türkçe'ye çevirme girişimi Millî Eğitim politikasının tutarlı olmamasından ve sağlıklı bir yabancı dil eğitimi politikası olmamasından kaynaklanmaktadır.

Anadolu Liselerinde Fen derslerinin İngilizce yapılması ile İngilizce'nin daha iyi öğretileceği düşünülmüyorsa bir yer varılmıyacağı kanaatindeyim. Çünkü, "Yabancı Dille Eğitim" uzmanlık isteyen bir konudur. Örneğin, Matematik dersini İngilizce öğretmek bir öğretmenin hem iyi İngilizce ve hem de Matematik öğretmeni olması, her iki konunun öğretilmesinde uygulanabilir.

değişik pedagojik yöntemlere sahip olması gerekir. Millî Eğitim Bakanlığının 3 aylık kurslarla bunu gerçekleştirmesi mümkün değildir. Öncelikle İngilizce, hangi pedagojik metotlarla öğretilir; öğretmeni nasıl yetiştirilir; öğretmene nasıl hizmet içi eğitim verilir; arar, gesser nasıl hizmete sunulur gibi temel sorunların çözümlenmesi gerekir. Diğer taraftan Anadolu Liselerinde çalışan öğretmenlere maddî ve mânevî yönden bazı avantajlar verilmelidir ki onlar da bu görevi severek yapsınlar. Maddî bakımdan diğer okullardan hiç farkı olmadıkça özel okullara öğretmen geçişini engeller mümkün değildir.

Millî Eğitim Bakanlığı, Öğretmen yetistirmekte güç çekerken, Fen Derslerini İngilizce okutacak öğretmenleri yetistirmesini bekleyemeyiz. Bugün Türkiye'deki Anadolu Liselerinin % 90 ında Fen dersleri, hem öğretmen yok luğundan hem de öğretmenlerin yetersiz olmasından Tür okutulmaktadır. Dolayısıyla, üstünkörü bir şekilde İngilizce olarak öğretilen Fen derslerinin Türkçe yapılması Tür Millî Eğitimine yapılacak en büyük hizmettir.

Saygılarımla.

02.04.1997
Muzaffer ERGUN
Aydın Adnan Menderes Anadolu
Matematik Öğretmeni

